

Iktatószám: 44/2023.

A

Tengertánc

Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programja

2023.

AZ INTÉZMÉNY

Hivatalos neve:	Tengertánc Alapfokú Művészeti Iskola
Székhelye:	4327 Pócspetri, Iskola utca 4.
OM azonosítója:	200317
Típusa:	alapfokú művészeti iskola
Alaptevékenysége:	8520 alapfokú oktatás
Az alapfokú művészetoktatás indításának időpontja:	2003. szeptember 1.
Művészeti ágak:	táncművészet képző- és iparművészet
A táncművészeti ág tanszakai:	néptánc, társastánc
A képző- és iparművészeti ág tanszakai:	képzőművészeti, grafika és festészet, szobrászat és kerámia
Az intézmény fenntartója:	Szabolcs Művészeti Alapítvány 4320 Nagykálló, Rózsa utca 29.
Az intézmény alapítója:	Szabolcs Művészeti Alapítvány 4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 31.
Az alapítás éve:	2003.
Az intézmény igazgatója:	Huszárszki László
Nevelőtestületi elfogadás dátuma:	2023. augusztus 30.
Igazgatói jóváhagyás dátuma:	2023. augusztus 30.
Érvényes:	2023. szeptember 1-től
A tervezett felülvizsgálat időpontja:	2026. augusztus 31.

TARTALOM

1	NEVELÉSI PROGRAM.....	1
1.1	BEVEZETÉS	1
1.2	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	2
1.2.1	Pedagógiai alapelvek	2
1.2.2	A nevelő-oktató munka értékei, céljai.....	2
1.2.3	A nevelő-oktató munka feladatai	3
1.2.4	Nevelési eszközök	3
1.2.5	Az nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai.....	3
1.3	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	4
1.4	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS ÁLTALÁNOS CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	4
1.5	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	6
1.6	A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE.....	6
1.7	AZ ÖSSZEVONT OSZTÁLYOKBAN FOLYÓ OKTATÁS	7
1.8	A SZEMÉLYISÉG FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	8
1.9	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	8
1.10	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....	9
1.11	GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	10
1.12	A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	12
2	HELYI TANTERV.....	13
2.1	AZ ALAPPROGRAM SZEREPE.....	13
2.1.1	TARTALMI SZABÁLYOZÁS.....	13
2.1.2	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁS - NEVELÉS SZEREPE A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉBEN	15
2.1.3	A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA.....	16
	A.....	16
2.1.4	AZ ALAPPROGRAM TARTALMI SZABÁLYOZÁSÁNAK FOGALMI RENDSZERE.....	16
2.1.5	TANULMÁNYI MUNKA ÉRTÉKELÉSE, SZORGALOM MINŐSÍTÉSE.....	20
2.1.6	A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	26
2.1.7	A TANULÓK JUTALMAZÁSA	26

2.1.8	AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	27
2.1.9	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	27
2.1.10	AZ ISKOLÁNKBAN HASZNÁLATOS SEGÉDANYAGOK, TANESZKÖZÖK.....	27
2.1.11	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	27
2.1.12	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA MEGTERVEZÉSE.....	28
3.1	A NÉPTÁNC TANSZAK HELYI TANTERVE.....	33
3.1.1	A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	33
3.1.2	AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI	38
3.1.3	A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA	38
3.2	A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA	39
3.3	NÉPTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI.....	41
3.3.1	NÉPI JÁTÉK	41
3.3.2	NÉPTÁNC.....	44
3.3.3	FOLKLÓRISMERET	54
3.3.4	TÁNC TÖRTÉNET	59
3.3.5	NÉPZENEI ALAPISMERETEK.....	60
3.3.6	TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS.....	66
3.4	TÁRSASTÁNC TANSZAK	68
3.4.1	AZ ALAPFOKÚ TÁRSASTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI	68
3.4.2	A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA	68
3.4.3	A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA	69
3.5	TÁRSASTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI	72
3.5.1	GYERMEKTÁNC	72
3.5.2	TÁRSASTÁNC.....	73
3.5.3	VISELKEDÉSKULTÚRA.....	79
3.5.4	TÁRSASTÁNC TÖRTÉNET.....	80
3.5.5	TÁRSASTÁNC GIMNASZTIKA	82
3.5.6	TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC.....	84
3.6	KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG.....	87
3.6.1	A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJÁNAK CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	87
3.6.2	A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ KÉPZÉSI SZERKEZETE	89
3.6.3	Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése	89

3.7	KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK TANTÁRGYAI	91
3.7.1	VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK	91
3.7.2	GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI	92
3.7.3	VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT	97
3.7.4	VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT TANTÁRGY	102
3.8	TANSZAKI MŰHELYGYAKORLATOK TANTÁRGYAI	117
3.8.1	GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT	117
3.9	SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK TANTÁRGYAI	130
3.9.1	SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT	130
3.10	VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK	141
3.10.1	NÉPMŰVÉSZET	141
3.10.2	MŰVÉSZETTÖRTÉNET	155
4	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	169

A Tengertánc Alapfokú Művészeti Iskola PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült a Nemzeti köznevelési törvény (2011. évi CXC. törvény) és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 7-9. § alapján.

1 NEVELÉSI PROGRAM

1.1 BEVEZETÉS

Napjaink rohanó világában nemes és szép feladat – az iskola és a család számára is – művészetet értő és aktívan befogadó gyermekek nevelése.

A 2011. évi CXC. (a nemzeti köznevelésről) szóló törvény 46. § (3) bekezdésében foglaltak szerint:

„A gyermeknek, a *tanulónak joga, hogy*

a) képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve – az e törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogát szabadon érvényesítve – továbbtanuljon, továbbá *alapfokú művészetoktatásban* vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében...”

A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységi formákon keresztül széleskörű ismeretekre tesznek szert a választott művészeti ágban. Ezáltal válnak majd művészetkedvelő, művészetet értő, befogadó és művészeti tevékenységet folytató felnőtté. Eközben formálódik érzelmviláguk, ízlésük, kifejezőkészségük, viselkedéskultúrájuk, egész személyiségük.

Iskolánk legfőbb célja a művészeti kultúra megalapozása, fejlesztése. Érzelmi és esztétikai neveléssel a család és környezet személyiségformáló tevékenységét egészíti ki.

A népművészet a műveltségi területek egyik alapja, a nemzeti és egyetemes kultúra, a mindennapi életünk, a teremtett, a tervezett és átalakított környezetünk esztétikai értékkel bíró tartománya. Értékmegőrző és értékközvetítő szerepe meghatározó a felnövekvő nemzedékek nevelésében. Néprajzi elméleti ismeretek nyújtásán keresztül a magyarság táncát, hagyományait ismerik meg. A néptánc tartalmas célja a népi műveltség olyan értékeinek továbbadása, amely mindennapi életünket színesebbé, gazdagabbá, emberibbé tehetik. Népi kultúránk ismerete, más etnikumokkal való együttélésének reális értékelése és építése ma már alapvető fontosságúvá vált, mert ezek hordozzák az emberi műveltség alaprétegét.

A néptánc, a társastánc, a képzőművészet kreatív folyamata az együttes élmény révén segíti elő az ember (a fiatalok) aktivitásának serkentését, ön- és emberismeretének gazdagodását, alkotó és kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását.

Fő arculatunk a néptánc és a társastánc oktatása. A szülők és a tanulók igényei szerint más tanszakokat is működtetünk. A képző- és iparművészet képzőművészeti tanszakának képzési keretében elsajátítják a gyerekek a vizuális megjelenítés síkbeli és térbeli alapjait.

Ábrázolási készségük olyan fokra jut el, hogy képesek lesznek saját gondolataik és érzéseik kifejezésére. A művészeti tevékenység eredményeként a tanulók a műalkotások értő befogadóivá válnak, formálódik ízlésük, önkifejezésük, fejlődik kritikai érzékük. A táncval kapcsolatos eseményeken való részvételre, rendszeres színház-, kiállítás- és Múzeumlátogatásra, a rádió és a TV táncművészeti, képző- és iparművészeti, színházi műsorainak figyelemmel kísérésére és alkotó táborokban, pályázatokon, kirándulásokon való részvételre ösztönözzük őket.

A nevelés - oktatás célja az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel a 6-22 éves korú tanulók személyiségének formálása, esztétikai kultúrájának megalapozása, a szabadidő tartalmas eltöltése, az átlagosnál jobb képességű növendékek felkészítése a szakirányú továbbtanuláshoz. Ezeket a célokat szolgálja pedagógiai programunk is. Nem célja viszont terápiás feladatok ellátása.

Nevelésfilozófiánkat a következő mottó összegzi:

**„Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben,
és hogy ezt a valamit bármi áron el kell érünk.”** (Marie Curie)

1.2 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1.2.1 Pedagógiai alapelvek

Legfontosabb alapelvünk, hogy minden gyermek, akinek igénye van rá, szociális háttérétől függetlenül, faji, kisebbségi és világnézeti semlegességgel részesülhessen művészeti képzésben. Ez a képzés olyan legyen iskolánkban, hogy a munkájában, az életében örömet lelő gyermekeket neveljen.

Partnerkapcsolat

Az egyenlőségen alapuló partnerkapcsolat kialakítására törekszünk a szülő, a gyermek és az iskola között. Ennek egyik fontos biztosítéka a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat hatékony működése. Ezek a szervezetek az iskolai élet minden területéről véleményt mondhatnak, javaslatot tehetnek. Fontosnak tartjuk, hogy az információáramlás megfelelő legyen minden irányban.

Autonómia

Szakmai önállóságot biztosítunk nevelőinknek, munkájuk maximális segítése mellett. Ez részükről felelősségvállalást is jelent önálló döntéseik következménye iránt.

Nyitottság

Nyitottak vagyunk tanulóink és azok családja, a telephelyek és vonzáskörzetének szervezetei és lakossága irányába. Betekintést engedünk iskolánk belső életébe.

Személyiségfejlesztés

Iskolánk fontos feladata, hogy hozzájáruljon a tanulók személyiségének kibontakozásához, fejlődéséhez, segítse szellemi, testi fejlődésüket. Ki kell alakítanunk a társadalmi együttéléshez, a munkavégzéshez, a továbbhaladáshoz szükséges alapvető készségeket.

Gyermekközpontúság

Nevelő – oktató munkánk során az egyes gyereket állítjuk a nevelés középpontjába. A pedagógus személyes kapcsolattal, egyéni bánásmóddal teremti meg a fejlődés feltételeit. Törekszünk a testi- és érzelmi biztonság megteremtésére.

Esélyegyenlőség

Már a felvételtől esélyegyenlőséget biztosítunk a szociálisan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek. Ezen hátrányok további csökkentésére az iskola és az iskolát működtető alapítvány anyagi és tárgyi segítséget ad.

Pozitív beállítottság

Olyan iskolai légkört igyekszünk teremteni, amelyben a felnőtt és a gyermek jól érzi magát, ahol az emberi és a társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként éli meg önmagát. Pedagógiánk a pozitív megerősítésre, sikerélmény szerzésére orientál. A személyiség fejlesztését és az életben való sikeres helytállást helyezi előtérbe.

Nem csak gyermekeink, de nevelőink is demokratikus, nyugodt légkörben dolgozhatnak, maximális segítséget kapva az iskolavezetés részéről.

1.2.2 A nevelő-oktató munka értékei, céljai

- Alapfokú művészeti iskolánkban a különböző művészeti területen tanulmányokat folytató tanulók számára a művészeti nevelés alkalmat, lehetőséget ad:

- képességfejlesztésre
- készségek kialakítására
- jártasságok megszerzésére
- személyiségfejlesztésre
- önkifejezés lehetőségének biztosítására
- hagyományápolásra
- a továbbtanulásra
- speciális művészeti ismeretek nyújtására
- pozitív élmények alkotó befogadására
- harmonikus, érzelemgazdag személyiség kialakítására
- a művészetek befogadására, a különböző kultúrák értékei iránti nyitottságra nevelésre

1.2.3 A nevelő-oktató munka feladatai

- az egyéni képességekhez igazodó differenciált oktatás biztosítása;
- a tanuló érdeklődésére, a tanár és a pedagógus közös tevékenységére, együttműködésére épülő oktatás megszervezése;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés;
- a művészeti területek élményszerű megismertetése;
- a tanuló verbális és nonverbális készségének fejlesztése;
- alkotásra ösztönzés;
- a tehetségek felismerése, tehetséggondozás;
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra.

1.2.4 Nevelési eszközök

- bemutatás
- minta
- példa
- motiváció
- szemléltetés
- értelmezés, összehasonlítás
- elemzés
- összefüggések
- következtetések
- jutalmazás
- A tanári szabadság biztosítja az eszközök és a módszerek szabad alkalmazását a meghatározott célok elérése érdekében.

1.2.5 Az nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

A nevelési eljárások során figyelembe kell venni a fejlettséget és a fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést. A közös műveltségi alapok birtokbavétele differenciált bánásmódot követel. A különböző pszichikumú gyerekek más – más nevelési eljárásokat feltételeznek, a közös ismeretanyagot is más – más módszerekkel kell a különböző felkészültségű fiatalok számára élvezhetővé tenni.

Eljárások:

- kompetencia alapú fejlesztés
- a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag-feldolgozás;
- a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve új módszerek kifejlesztése;
- hatékony tanulási módok alkalmazása (kooperatív tanulás, játékos tanulás, cselekvő tanulás stb.);
- gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás;

- differenciált oktatás
- projekt módszer
- versenyztetés;
- alkotótáborok szervezése;
- kirándulások a folklóranyag elmélyítésére (tájházak, falumúzeumok, stb.)
- kiállítás-, hangverseny-, múzeum és színházlátogatások szervezése, a látottak megbeszélése;
- színpadi produkciók létrehozása.

1.3 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző osztály elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, aki nem tesz művészeti alapvizsgát.

Májusban egy háromtagú bizottság felvételi vizsga keretében végzi a jelentkezők kiválasztását, amelynek célja a tanulók előképzettségének megállapítása a csoportbeosztás céljából. Képző- és iparművészeti tanszakokon az ábrázoló és formázó készséget, színek ismeretét és használatát, manuális adottságokat, táncművészeti tanszakokon az alkati adottságokat, hallás és ritmusérzékét vizsgálja. A bizottság javaslatot készít a tanuló felvételéről és csoportbesorolásáról.

Az iskola szeptember első két hetében az esetleges üres helyek betöltésére pótfelvételi vizsgát hirdethet. Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az igazgatónak a tanuló évfolyam- és csoportbesorolását illetően. A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a bizottság tagjai állítják össze. A felvételtől, a csoportbeosztásról az iskola igazgatója dönt. A csoportok összeállításakor az egyes tanszakokon a tanuló előképzettsége, fejlettsége bizonyos határok között előbbre való szempont az életkornál.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A vizsgákkal kapcsolatos további szabályok a helyi tantervben kerültek részletesen rögzítésre.

Ha a tanuló más alapfokú művészeti iskolából kéri átvételét, akkor a bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba. Ha a kötelezően, illetve a szabadon választott tantárgya módosul, a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

1.4 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS ÁLTALÁNOS CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

Alapfokú művészeti iskolánkban a különböző művészeti területen tanulmányokat folytató tanulók számára a művészeti nevelés alkalmat ad a növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok ápolására, átadására, megőrzésére.

A mindenki valamiben tehetséges elv érvényesülhet általa, hiszen a tanulásban nem túl sikeres gyermek is lehet tehetséges a művészetek valamely területén.

A választott szakon belül speciális művészeti ismereteket nyújt, és az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével hozzájárul a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Kialakítja a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, a művészetek befogadására, értésére és művelésére nevel.

Sajátos eszközeivel a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra ösztönöz. Megismerteti az egyes művészeti ágak alapvető ismeretanyagát és technikáit.

Megalapozza a művészi kifejezőkészségek kialakítását, kibontakoztatja a tanulók alkotó fantáziáját, és fejleszti improvizációs készségüket.

Felkészíti az átlagosnál jobb képességű növendékeket a szakirányú továbbtanulásra, illetve művészeti önképzőkörök, együttesek munkájába való bekapcsolódásra.

Törekszik a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra

Felkészít és ösztönöz különböző művészeti csoportokban való továbbdolgozásra.

Az alapfokú művészeti oktatás keretében folyó táncművészeti nevelés lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli.

Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

Alkalmat ad a műfaj iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést kialakítsa, elmélyítse a tanulóknál. A táncokon, énekeken, zenén, folklóranyagon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, jeles napjainkat, népköltészeti alkotásainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát. A néptánc tanszak feladata, hogy a hagyományokat, a néptáncot értő, befogadó, művelő fiatalokat neveljen.

A társastánc tanszak célja, hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását. Juttassa el a tanulót az alkotómunkához. Ösztönözze a társastáncsal kapcsolatos események megtekintésére, a viselkedéskultúra alapszabályainak alkalmazására a mindennapi életben.

Az alapfokú művészetoktatásban *a képző- és iparművészeti oktatás* követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle

szakirányú területeken szerezhettek jártasságot. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészeti kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Ráirányítja a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Megismerteti az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit, a kommunikáció művészeti formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait. A tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására ösztönzi és felkészíti a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

1.5 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Osztályfőnöki feladatok az alapfokú művészeti iskolában:

- rendszeres kapcsolattartás az osztályában (osztályfőnök = főtárgy tanár) tanuló tanulókkal; tananyaggal való ellátásuk megszervezése, segítése az iskolai rend szerint; a kötelező, ill. választható tárgyakra való jelentkezés rendjének ismertetése,
- főtárgy órák beosztása - összehangolása, kötelező - ill. választható órák nyilvántartása,
- a házirend ismertetése a tanév kezdetén, tájékoztatás a baleset-megelőzési és egyéb védelmi intézkedésekről, különös tekintettel a hangszeres oktatás sajátosságaira,
- közös foglalkozások (növendékhangverseny, ill. bemutató) szervezése, vezetése,
- vizsgák (év végi, alap, záró) szervezése,
- kapcsolattartás a szülőkkel, adott esetben a közismereti iskolával,
- rendszeres kapcsolattartás a kötelező és választható tárgyakat tanító tanárokkal,
- az iskolai szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon a tanulók előmenetelének előkészítése az osztályozó értekezletekre,
- adminisztratív feladatok ellátása (foglalkozási naplók kitöltése és vezetése; hiányzások figyelemmel kísérése; tájékoztató füzet kitöltése, folyamatos vezetése; bizonyítvány, törzslap kitöltése, összeolvasása stb.),
- az iskola belső rendje szerint a gyermekjóléti, adott esetben gyermekvédelmi feladatok ellátása, ill. ezek terén kapcsolattartás az iskolai ifjúságvédelmi felelőssel, iskolapszichológussal,
- közös iskolán belüli és kívüli (tanórán kívüli) programok szervezése (pl.: ifjúsági ismeretterjesztő hangversenyek látogatása stb.) és vezetése,
- szülői értekezlet tartása, folyamatos konzultáció a szülőkkel gyermekük fejlődése kapcsán,
- javaslattétel az osztályba tartozó növendékek jutalmazására,
- szülői nyilatkozatok beszerzése a térítési- ill. tandíj megállapításához,
- javaslattétel az osztályba tartozó növendékek térítési- ill. tandíj-kedvezményben való részesülésére,
- az osztályba tartozó növendékek térítési- ill. tandíj befizetésének ellenőrzése,
- javaslattétel eszközbeszerzésre,
- az osztályba tartozó növendékek kötelező órákon való megjelenésének ellenőrzése,
- statisztikák készítése,
- osztályfőnöki óra tartása, melyet általában a bemutatókkal összekötve tartanak a pedagógusok.

Minimum 6 évig segíti és figyelemmel kíséri a művészeti pályára készülő fiatalok szakmai-emberi fejlődését. Kapcsolatot tart fenn a szakirányú középfokú intézményekkel és tanárokkal, konzultációkra, felvételre készíti fel és viszi a gyermeket, megszervezi a felvételi vizsga előtti felkészítéseket. A növendékről írásbeli jellemzést készít.

1.6 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

A tanulók képviselőik útján véleményt mondhatnak, javaslatot tehetnek az iskola életét érintő kérdésekre. Diákképviselő(k) útján részt vehetnek az érdekeiket érintő döntések meghozatalában. A

tanulóközösségek dönthetnek – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint diákképviselők megválasztásában. Szervezett véleménynyilvánítást az iskola igazgatója, szaktanára, a tanulók nagyobb közössége kezdeményezhet. A véleményezési jog szempontjából az iskola tanulólétszámának 25%-át meghaladó közösség minősül nagyobb közösségnek.

1.7 AZ ÖSSZEVONT OSZTÁLYOKBAN FOLYÓ OKTATÁS

Intézményünk 2 feladatellátási helye kis településen van. A tanulói létszám gyakran nem elég ahhoz, hogy önálló osztályokat tudjunk indítani minden évfolyamon. Így összevont osztályokat hozunk létre, hogy a művészeti oktatás lehetőségét és folyamatosságát biztosítsuk az új, illetve a már több éve tanuló gyermekek számára.

A Néptánc tanszak összevont osztályaiban folyó munka

A tanszak összevont évfolyamainak tantárgyai ugyanazok. Ez megkönnyíti az összevont osztályban a munkát. A néptánc tanszakon az óra bevezető részét a bemelegítés, a tánctechnikai gyakorlatok, illetve a mozgásos népi játékok, sportjátékok képezik, amit közösen végeznek.

A fejlesztési feladatok szinte ugyanazok, csak magasabb szintre emelve. A tananyag bővül, spirálisan építkezve. A tanítási óra egy részében közösen dolgozhatnak a tanulók. A különböző hatékony tanulásszervezési eljárások és a pedagógiai asszisztensek jelenléte, munkája lehetővé teszi az évfolyamokkal való külön foglalkozást, az új tananyag elsajátítását a tanév során mindhárom évfolyam számára. Az összevont osztályban való tanulásnak megvannak a hátrányai, de az előnyei is. A tanult ismeretek jobban rögzülnek, a tanulók nagyobb önállóságra tesznek szert, egymástól is sokat tanulnak. Személyiségformáló ereje is nagy, mivel kisebbek és nagyobbak együtt vannak.

Az elméleti tantárgy tanulása során a differenciált foglalkoztatási forma, a projekt módszer, a kooperatív technika révén sajátítható el, rögzíthető az új ismeret. Itt fontos feladat jut a pedagógiai asszisztenseknek.

A Társastánc tanszak összevont osztályaiban folyó munka

A tanszak összevont évfolyamainak tantárgyai ugyanazok. Ez megkönnyíti az összevont osztályban a munkát. A társastánc tanszakon minden foglalkozást a közösen végzett tánctechnika vezet be, amely a tanuló izomzatának, ízületeinek bemelegítése mellett a technikai alapozást hivatott szolgálni. Ezt minden évfolyam közösen végzi.

Az alacsonyabb évfolyam új ismeretének tanulása során a magasabb évfolyamba járó tanulók átismétlik az általuk már korábban tanultakat. A tanár bevonhatja őket a bemutatásba, követendő példaként szolgálhat a tudásuk a kisebbek előtt. A gyakorlás itt is a pedagógiai asszisztensek vezetésével folyik.

Az elméleti tantárgy tananyaga évenként spirálisan bővül, dúsul. A tanítás differenciált rétegmunkával, illetve az önálló és a tanárral együtt folyó tanulási módszer váltakozásával oldható meg.

A Képző- és Iparművészeti ág tanszakainak összevont osztályaiban folyó munka

A tanszak összevont évfolyamainak tantárgyai ugyanazok. Ez megkönnyíti az összevont osztályban a munkát.

A tanítási órák elején az évfolyamok adott feladatainak előkészítése folyik, majd önállóan végzik a tanulók a munkájukat. A tanár folyamatosan figyelemmel kíséri a feladatvégzésüket. Véleményével, ösztönző értékelésével egyéni segítséget ad minden tanulónak.

Ezen a tanszakon a feladatok egyéni végrehajtása, a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése dominál. Ez megoldható több évfolyam együtt munkálkodásával is.

1.8 A SZEMÉLYISÉG FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. Valljuk, hogy személyiséget formálni csak az egész személyiségre hatni tudó művészetek jelenlétével lehet. A művészetek táplálják a növendékek kialakuló érzésvilágát, egyfajta minőségre való igényességet alakítanak ki bennük, s egyben szűrőként is szolgálnak az őket ma érő ingerzőkben.

A művészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a táncművészetben és a képző- és iparművészetben ötvöződnek.

A művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden tanuló élje át valamely/bármely területen a siker élményét, és ezzel fejlődjön önismerete és erősödjön egészséges önbizalma.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A művészeti oktatás által létrejött pozitív élmények hozzásegítenek azokhoz az emberi tulajdonságokhoz, magatartási szokásokhoz, amelyek a műveltség területén az eredményes haladás, szereplés összetevői.

A népi műveltség megismerése a mai kultúra számára fontos információkat hordoz. Kodály Zoltán egész pedagógiai rendszerét a magyar népzene, különös tekintettel a magyar népi gyermekjátékokra alapozta. A néptáncoktatás egyik lehetséges formája a művészeti iskola néptánc tanszaka, melynek célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A néptánc nem csupán mozgás zenére: eleven hagyomány is, üzenet a múltból.

A színházi alkotómunka hatékony eszköze a személyiségfejlesztésnek: különösen a kamasz, majd ifjúkorba lépő fiatalok személyiségének kialakulásához, gazdagításához, énképének, önismeretének fejlesztéséhez, önmeghatározásához, érzelmei kifejezéséhez, gondolatai megfogalmazásához, az önkifejezéshez járul hozzá. Feladat a személyiség önfejlesztésének elősegítése, amelynek alapja a tanulók önismeretének gazdagítása, hogy képesek legyenek saját lehetőségeik és korlátaik felismerésére.

Györffy István etnográfus szerint a magyar néptáncot „...a magyar nyelvvel egyenlő jogú magyar nemzeti műveltségi alappá kellene nyilvánítanunk”.

A művészeti oktatás nevelő hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak mindegyikével, a tanulók magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében.

- A gyakorlások, művek, koreográfiák megtanulásának eredményeképp fejlődik a memória, a motívumsorok, dallamok és dalszövegek naponkénti memorizálása edzi a bevézés képességét.
- A népdalokon gyarapodott színes és gazdag szókincs, a tanulók fogalmazási és kifejezésbeli készségét fejleszti.
- A kiművelt növendék mozgáskultúrája is hatványozottan fejlődik. A tempó és dinamika betartása, a tánclépések megtanulása a figyelem, a koncentráció állandó munkáját igényli, ezeket fejleszti.
- A koreográfiák előadása különös figyelem-összpontosításra és rendre is szoktat.
- A művészeti iskolába járó növendékek „szép” iránti elkötelezettsége, igényessége fokozatosan megnyilvánul a munkához való hozzáállásukban és a magatartásuk kulturáltságában is.
- A produktumok létrehozásával fejlődik alkotókészségük.
- A csoportos munka során a társas kapcsolatok fontosságának tudatosodása, az együttműködési készség fejlődése, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása következik be.

1.9 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az iskolában folyó csoportmunka jó alkalom a kollektív beállítódás fejlődése szempontjából. A csoportmunka feladata, hogy a tanuló fokozott aktivitása által az értelmi és testi erőket hatékonyan fejlessze, s ugyanakkor társas közösségi magatartásukat is pozitívan befolyásolja. Mindenki közvetlen kapcsolatba kerül a feladattal, de ez a kapcsolat közösségi szempontból értékesebb, mert megoldása kooperáció formájában történik, nincs közömbösség.

Növendékeinknek számos alkalommal van lehetőségük közös produkciókkal közönség elé állni. Ezen alkalmakkor kidomborodik a tanulók egymásrautaltsága, a csoport sikere az egyéni produkciókon is múlik. Ez mindenképpen fokozza a közösségérzést, a közösségért való munkálkodást is.

A művészeti képzés során végzett közös énekes-népi gyermekjátékok különböző fajtái, a táncolás, s a tárgyi alkotás öröme mind-mind közösség- és személyiségfejlesztő hatással bír.

A növendékekkel tett kirándulások, más településeken való szereplések, más települések művészeti csoportjainak fogadása, baráti kapcsolatok, ismeretségek kialakulásának lehetőségét hordozzák magukban.

A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

Kiemelt feladatunk az iskolai tanuló közösség egyéni arculatának kialakítása, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák kialakítása, folytonosságának elősegítése.

Iskolai hagyományok megteremtésével, megőrzésével is fejlesztjük az együvé tartozást. (Diáknap, Mikulásjárás, betlehemezés, pünkösddőlés, versenyek, táborok, kirándulások.)

1.10 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Azoknál a gyerekeknél, ahol a szocializálódási folyamatban hiányosságok mutatkoznak, gyakran előfordulnak beilleszkedési, és egyéb magatartási zavarok. Ezek kezelésében nagy segítséget nyújt az, ha sikerül felderíteni az okokat. Szerencsés esetben a szülővel való kötetlen beszélgetéseken, szülői értekezleteken, közös programokon sor kerülhet rá. Ha a szülő és a nevelő között őszinte, partneri a kapcsolat, a pedagógus nevelési tanácsokkal is segítheti a gyermek családban folyó nevelését.

Ha a gyermek személyiségjegyeiben, magatartásában nagyfokú rendellenességet tapasztalunk, tanácsolhatjuk a szülőnek, hogy keresse fel gyermekével a Nevelési Tanácsadót.

Felhívhatjuk a tanuló osztályfőnökének a figyelmét a gondokra, és esetleg segítséget is kérhetünk a nehézségek kezelésére.

Ha a gyermek a családban nem kap elég szeretetet, vagy rossz mintát lát, jelentkezhetnek a személyiségfejlődésében zavarok. Alul-, vagy felülértékelheti magát, ami félszegséghez, zárkózottsághoz, vagy pont ellenkezőleg, harsány, kötekedő, agresszív viselkedéshez vezethet, amit a csoport tagjai nem biztos, hogy tolerálnak. A pedagógus türelmével, nyugalmával, állandó szeretetet sugárzó viselkedésével, következetes nevelésével igyekszik ezeket a gyermekeket a csoport teljes értékű tagjaivá tenni, személyiségüket harmonikus irányba fejleszteni.

Ha a beilleszkedési és magatartási zavarok abból adódnak, hogy a gyermek teljesítménye a társaié alatt marad, és ennek hátterében intelligencia problémák állnak, - szórt figyelem, rossz emlékezet, gyenge, fejletlen mozgáskoordináció, térorientáció - akkor ezeket a zavarokat enyhíthetjük, ha a tanulót differenciáltan, egyénre szabottan fejlesztjük. A fejlesztéssel elérhetjük, hogy tudásban felzárkózzon társaihoz, megtalálja helyét a csoportban.

Abban az esetben, ha a probléma mögött genetikai rendellenesség áll, szakemberre bízunk a megoldást. Végző esetben, ha a magatartási problémát nem sikerült kiküszöbölni, és a csoport számára lehetetlenné teszi a gyermek az érdemi munkát, eltanácsolhatjuk az iskolából.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tanulóink felvételekor, kiválasztáskor nem csak a kiemelkedő tehetségek számítanak.

A tehetség összetett, komplex képesség, a személyiség alapvető, domináns jegye. Meghatározása általános értelemben is nehéz, objektíven nehezen vagy alig mérhető, de gondozása a mi iskolatípusunk alapvető feladata.

A tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti korban. Ezt a készséget kell felismernünk, felmérnünk, megvizsgálva közben a gyermek egész személyiségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását.

Megfigyeljük a ritmus- és metrumérzékét, hallásának pontosságát, differenciáltságát, mozgáskészségét, muzikalitását. E megfigyelések összegzése után is csak hozzávetőleges képet kaphatunk a gyermek tehetségéről. Igazán csak a tanulás folyamán nyilvánul meg a gyermek tehetsége, tanulási tempójának függvényében.

A tehetségkutatás több lépcsős, szorosan összekapcsolódik a tehetséggondozással, nincs lezárva a gyermek művészeti iskolába való felvételével. Igen fontos, hogy minél hamarabb ki tudjuk választani a tehetségesnek tűnő gyerekeket.

Az alapfok évfolyamain tanító pedagógus, ha az előképzőben nem ő tanítja a tantárgyat, szoros kapcsolatot tart az ott tanító tanárral és tanítványaival, hogy megismerje a gyermekek képességeit, az ott folyó munkát. Így mire hozzá kerülnek ezek a kis gyerekek, törés nélkül viheti őket tovább. Differenciáltan foglalkozhat velük, terhelheti a tehetséges tanulókat.

A telephelyek, székhely általános iskoláinak pedagógusaival is kapcsolatot tartunk, hiszen ők jól ismerik tanítványaik képességét. Ha egy kiemelkedően jó képességű gyermek nem jelentkezett a művészeti iskolánkba, személyesen is megszólíthatjuk őt, illetve a szülőt. Megismertetjük a művészetoktatásban lévő lehetőségekkel, az iskolánkban folyó képzéssel.

Feladatok a kiválasztásnál:

- Állandó jó kapcsolat a kis előképzőt vezető pedagógussal,
- Kapcsolat tartása az általános és középiskolai iskolai tanárokkal, akik motiválhatják a gyerekeket a részvételre a művészetoktatásban.
- Táncbemutatók, kiállítások az előképzős csoportban.
- A tanulási folyamat közben kiemelni a tehetséges nagyobb gyerekeket (13-14 éves kortól), akik a tanítási időkereten túl, tánccsoportban is fejleszthetnék tudásukat. .

A tehetséggondozás feladatai, formái:

- Legfontosabb a tanár tudása, személyisége, amely a legfőbb motivációs erő. Motiválhatja a tanulót a tudásának elmélyítésére, többlet feladatok elvégzésére, továbbtanulásra, egyéni feladatvállalásra, kutatómunkára, versenyeken való részvételre.
- Szoros kapcsolattartás a gyakorlati és elméleti tanárok között.
- Szülői támogatás elnyerése a tehetséggondozás megvalósításába.
- A pedagógusok továbbképzésének támogatása.
- Találkozók, bemutatók, fórumok, kurzusok szervezése.
- Nyári táborok szervezése mindkét művészeti ágban.
- Szakmai kirándulásokon való részvétel.
- Előadások, kiállítások megtekintése.
- Versenyekre történő egyéni, kiscsoportos, csoportos felkészítés
- Továbbtanulásra történő felkészítés

1.11 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A gyermekvédelmi munka célja a gyerekek veszélyeztetettségének a megelőzése, megszüntetése, csökkentése. Az alapfokú művészeti iskola jellegéből adódóan a veszélyeztető tényezők megelőzésében főként a személyiség formálásával tud segíteni. A veszélyeztetettség megszüntetésére, csökkentésére irányuló tevékenység minden nevelőnk fontos feladata. Ezt a munkát a gyermek- és

ifjúságvédelmi felelős pedagógus fogja össze. Kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálatokkal, a Nevelési Tanácsadóval, a polgármesteri hivatalokkal, a családsegítő szervezetekkel.

Ahhoz, hogy segíteni tudjunk, ismernünk kell a veszélyeztetettség okait. Ezek a következők lehetnek:

- környezeti okok (nevelési hiányosságok, brutalitás, kényeztetés, italozás, , stb.),
- a gyermek személyiségéből eredő veszélyeztető okok (értelmi, érzelmi elmaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás, túlmozgékonyosság stb.)
- anyagi okok (alacsony jövedelem, sok gyerek a családban, stb.),
- egészségügyi okok (született betegség, érzékszervi- vagy mozgásszervi fogyatékoság, amely az adott művészeti ág művelésében nem akadályozza, de az általános életvitelében igen, súlyos beszédhiba, stb.).

A veszélyeztetettség főbb jellemző tüneteit is fel kell ismernünk. Ezek lehetnek a beteges sápadtság, kialvatlanság, túl mohó táplálkozás, kiéhezetség, elhanyagolt külső, az öltözet fogyatékosága, a tisztaság hiánya, drasztikus és trágár kifejezések, túlzott hangoskodás, zárkózottság, rendszeres hazudozás, érintésre riad reakció, érdektelenség, szórt figyelem, túlzott agresszivitás, dacos bizalmatlanság, a teljesítmények jelentős csökkenése.

Mivel az általános iskolai pedagógushoz képest lényegesen kevesebb óraszámban találkozunk a gyermekekkel, ez a munkánk kiegészíti az ő tevékenységüket. A kiszűrt veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulókat jelezzük az osztályfőnöknek, felvesszük a kapcsolatot az általános iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével.

Megbeszéljük a szülővel a felmerülő problémákat, nevelési tanácsokkal segítjük őt. Egyéni bánásmódban részesítjük a gyermeket a szorongás, gátlások feloldására, vagy a túlmozgékonyosság, agresszivitás leküzdésére. Igyekszünk a gyermek bizalmát megnyerni, így közvetlenül őt is elláthatjuk tanácsokkal, az adott problémára megoldási módokat, javaslatokat tehetünk.

A diákönkormányzat segítségével a tanulókat megismertetjük jogaival, bevonjuk őket az iskolai életbe, kikérjük véleményüket az őket érintő kérdésben. Tiszteletben tartjuk a gyermekek emberi méltóságát és jogait. Megteremtjük a nevelő-oktató munka egészséges és biztonságos feltételeit.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók nem képesek a megfelelő ütemben haladni a társaikkal, illetve már annyira lemaradtak, hogy képtelenek lemaradásukat saját erejükből behozni. A kudarcok hátterében különböző okok állhatnak:

- biológiai,
- pszicho-szociális okok,
- tartós hiányzás betegség miatt.

Elsődleges feladatunk annak felderítése, mi okozza a gyermek lemaradását. Ha tudunk, segítünk a gátló tényezők megszüntetésében.

A szülőket tájékoztatjuk a problémáról, a segítségnyújtás lehetőségeiről.

Fejlesztjük a foglalkozások alatt a részképességeket, lassabb ütemben, apró lépésekben haladunk. Sikerélményt nyújtunk minden órán még a gyengén haladó tanulóknak is, sokat dicsérjük őket.

Ha a tananyag elsajátításában jelentkeznek hiányosságok, azt differenciált, egyéni foglalkozás keretében pótoljuk a gyermekkel. Bízunk abban, hogy a művészetek gyakorlatban történő megismerése, művelése olyan személyiségfejlesztő erővel bír, hogy az esetlegesen megjelenő tanulási zavarok leküzdésében számíthatunk az érintett tanulók önkorrekciójára is.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Fontos alapelv, hogy az iskola minden tevékenysége álljon a tanulók testi, szellemi és szociális fejlődésének szolgálatában. A hátrányos helyzet csökkentésére irányuló legfontosabb feladat a prevenció.

A nevelőnek közreműködnie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.

Biztosítani kell a bármilyen okból hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását. Együtt kell működni szükség esetén a gyermek egészséges testi- és lelki fejlődését elősegítő szakemberekkel.

Szülői értekezleteken tájékoztatni kell a szülőket a szociális juttatások lehetőségéről. Fel kell figyelni a családban jelentkező gondokra, értesíteni kell szükség esetén a gyermek osztályfőnökét, esetleg a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, tovább menve a Polgármesteri Hivatalt.

Pályázatokat nyújtunk be, amelyeket a szociálisan hátrányos gyermekek megsegítésére írtak ki. Ezek lehetnek helyi és országos pályázatok is.

Elősegítjük részvételüket a nyári táborokon, kirándulásokon azzal, hogy anyagi támogatást nyújtunk számukra.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ingyen kapják meg a tanításhoz szükséges segédanyagot.

1.12 A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az intézményünkben tanuló növendékek közös tevékenységek megszervezésére tanszaki diákköröket hoznak létre. A tanszaki diákkörök tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe. A tanulók, tanulóközösségek és diákkörök, tanszaki diákkörök érdekének képviselőt az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint folytatja.

Iskolánkban a szülőknek az oktatási törvényben meghatározott jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői munkaközösség működik. A tanszaki szülői munkaközösségek két-két képviselőt választanak, ők alkotják az SZMK választmányát. Az SZMK választmánya az iskolai szülői munkaközösség legmagasabb szintű döntéshozó szerve. Az SZMK működési rendjét, jogait az SZMK Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Fontosnak tartjuk, hogy növendékeink szüleit tájékoztassuk az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az időszaki feladatokról, gyermekeik személyiségfejlődéséről, egyéni haladásával kapcsolatos kérdésekről.

A szülővel történő kapcsolattartás szinterei:

- Év elején, szeptember második-harmadik hetében, valamint év vége előtt májusban minden tanszak szülői értekezletet tart.
- Félévkor és év végén tanszaki gálaműsort, illetve kiállítást rendezünk, ahol a szülők nyilvánosan betekintheznek a tanszakok oktató-nevelő munkájába.
- Nyílt tanítási napon részt vehetnek a tanítási órákon az érdeklődők.
- Iskolai, iskolán kívüli rendezvények, versenyek, kirándulások, táborozások alkalmával a szülők gyakran segítenek a gyermekek kísérésében, a velük kapcsolatos feladatok ellátásban.
- A szülők véleményt nyilváníthatnak a személyes találkozások alkalmával történő beszélgetések formájában, interjú, kérdőív segítségével.
- Fogadó óra.
- Tájékoztató levél. Ellenőrző.

A tanulókkal történő együttműködés szinterei, feladatai:

- szaktanári, tanulói, szülői közös tevékenységet igénylő feladatok, programok, szervezése (bemutatók, nyílt napok, táborok, tanulmányi kirándulások);
- a tanulók bevonása az iskolai rendezvények szervezésébe;
- diákönkormányzat fejlesztése;
- évente egy alkalommal diákközségülés szervezése az aktuális feladatokról;
- a tanulók véleményének kikérése az őket érintő döntések előtt;
- a tanulói véleménynyilvánítás változatos lehetőségeinek megteremtése (fórumok, kérdőívek, interjúk stb.).

2 HELYI TANTERV

Készült a Nemzeti Köznevelési Törvény (2011. CXC. törvény) és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 7-9. § alapján.

A választott kerettanterv és a helyi tanterv

A Tengertánc Alapfokú Művészeti Iskolában a 2022. augusztus 23-án megjelent, módosított Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramja alapján átdolgozott Helyi Tanterv előírásai szerint indul a nevelő-oktató munka 2023. szeptember 1-étől.

Az intézményben nem folyik kifutó tanszakon történő oktatás.

2.1 AZ ALAPPROGRAM SZEREPE

2.1.1 TARTALMI SZABÁLYOZÁS

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján az alapfokú művészeti iskola feladata a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanuló képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, tehetségének felismerése és kibontakoztatása érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (*továbbiakban alapprogram*) a művészetikulturális műveltség azon részeit, tovább építhető elemeit tartalmazza, amelyeket az alapfokú művészeti iskolákban elsajátíthatnak a tanulók.

Az alapprogram a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, népművészet, a színművészet és bábművészet, cirkuszművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az alapprogram részét képező tantervi programok és követelmények (*a továbbiakban: tantervi program és követelmény*) tartalmazzák azokat a képességfejlesztő célokat és feladatokat, követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell, és amelyek az adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják. Az alapprogram lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek, digitális tananyagtartalmak és taneszközök alkalmazását.

A művészetoktatás tantervi programja az oktatás szerkezetéhez igazodva előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokból álló, legfeljebb 12 éves program.

A követelmény és tantervi program különböző életkorban teljesíthető, a tananyagtartalom mélységét a pedagógus a csoport életkor szerinti összetételének megfelelően határozza meg. A tananyagtartalmat a tantervben meghatározott kereteket és a pedagógiai program előírásait figyelembe véve az iskola, a tanszaki munkaközösségek és a pedagógusok határozzák meg, amelyeket a tematikus tervekben, vagy tanmenetekben rögzítenek.

A tantervi program lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez, a tehetséggondozás feladatainak megvalósításához megfelelő tanulmányi idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, elősegíti a szakmai orientációt, a szakirányú továbbtanulást. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészeti iskolák a követelményeket és tantárgyi programokat alapul véve készítik el az iskola pedagógiai programját, azon belül a helyi tantervét, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével hoznak létre, és amelyben rögzítik az iskolák sajátos arculatának jellemzőit, és keretet biztosítanak a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenységéhez. A helyi szabályozás lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére.

Az alapfokú művészeti iskola jelentős esélyteremtő szerepet vállal a végzettség nélküli korai iskolaelhagyás csökkentésében, az integráció támogatásában, a tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésében. Színteret és a művészeti ágak megfelelő szakmai környezetet biztosít a tanulók továbbtanulási esélyeinek növeléséhez, életminőségük javulásához.

A művészetoktatás a köznevelés feladatkörén belül lehetőséget teremt a művészeti ágak és a partnerintézmények közötti együttműködésre (konstruktív pedagógia a projekt módszer, kooperatív és a kollaboratív munkaforma, tematikus közösségi alkalom révén), valamint kulturális és pedagógiai együttműködést biztosít más intézményekkel, településekkel, önkormányzatokkal, annak érdekében, hogy a művészeti nevelés minél több gyermek, tanuló számára elérhető legyen, valamint a művészetoktatás eredményei minél szélesebb körben hasznosuljanak. A művészeti iskola kultúraközvetítő szerepvállalása, társadalmi felelősségvállalása és jó gyakorlatainak átadása révén hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók minél eredményesebben vegyenek részt ismereteik megszerzésében, gyarapításában, tudásuk és tehetségük komplex kibontásában.

Alapelvek

A magyar művészetoktatás olyan értékközvetítő pedagógiát képvisel, amely a személyiség sokoldalú fejlesztésére, az egyéni képességek feltárására és differenciált fejlesztésére irányul. Az értékközvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, amely új értékek létrehozását eredményezi.

A művészetoktatás tantervi programja a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szaktudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztéséhez, a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez.

A tantervi programok megvalósítására a holisztikus szemlélet és az élménypedagógiai irányultság, valamint a gyakorlatorientáltság a jellemző.

A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, a színművészeti és bábművészeti, cirkuszművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag feldolgozását a **kompetenciafejlesztő szemlélet** jellemzi, amely négy kulcsterületre fókuszál: ismeretre (kognitív kompetencia), képességre (személyes kompetencia) és attitűdre (társas-szociális kompetencia) és mindezek fejlesztését megvalósító módszerkompetenciára. A tantervi szabályozás rugalmassága lehetővé teszi az integrált oktatás-nevelés megvalósítását, továbbá hozzájárul a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez, de különösen a *kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kulcskompetenciájának* fejlesztése kerül a képzés középpontjába. A magyar alapfokú művészetoktatás a NAT által meghatározott nevelési célok megvalósítását támogató, iskolarendszerű képzési forma.

A tanulási folyamatok megújításának érdekében az információs és kommunikációs technika használata lehetőséget ad arra, hogy a pedagógiai innovációk transzfer hatása érvényesüljön. Ezzel lehetőséget biztosít az egyéni nevelésre, a differenciált fejlesztésre, mely a komplex személyiségfejlesztés alapja.

A digitális pedagógia alkalmazásának lehetősége új utat teremt az egymással való együttműködésre, a tudásmegosztásra, szem előtt tartva a digitalizáció mentális és egészségi hatásait is.

A magyar művészetoktatás tevékenységrendszere kortárs közösségek létrehozását generálja, amelyek kulturális szerepvállalásuk révén jelentős értéket képviselnek, és elősegítik a társadalmi együttműködést.

Az alapfokú művészetoktatás célja a táncművészet, a képző- és iparművészet területein

- képességfejlesztés (a személyiséget alkotó- és szakspecifikus képességek kompetencia alapú fejlesztése) a művészeti ág eszköztárával és formanyelvével, az élménypedagógia módszereivel
- a tanuló megismerése, a személyiség integrációjának támogatása, a kulcskompetenciák fejlesztése
- érték közvetítés, értékmegőrzés, új értékek létrehozása, művészeti tudatosság
- kialakítása
- a tanulói tevékenység középpontba állítása, a felfedező tanulás támogatása
- az önkifejezés, a kreatív alkotóképesség és a kommunikáció fejlesztése
- a mérlegelő gondolkodás képességének alakítása
- a magyar és egyetemes kulturális hagyományok átöröklése, a nemzeti identitás erősítése
- kortárs közösségek létrehozása, a társas együttműködés, az érzelmi intelligencia és az empátia fejlesztése, a különböző nemzeti vagy etnikai kisebbség kulturális értékeinek elismerése
- a tehetségek azonosítása, fejlesztése és gondozása, a pályaeorientáció segítése
- a tehetségek bemutatása szakmai fórumokon, rendezvényeken, versenyeken
- esélyteremtés, a szociokulturális hátrányok csökkentése
- egészséges életmód igényének kialakítása, fenntarthatóságra nevelés
- művészeti irányzatok és stílusok és a kortárs művészet megismertetése
- alkotói és előadóművészeti tevékenységek színvonalas megvalósítása, közzététele
- a digitális térben rejlő lehetőségek kihasználása, a tanulók felelősségteljes közreműködésével.

2.1.2 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁS - NEVELÉS SZEREPE A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉBEN

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, a személyiség integrációjának segítését, támogatja a képességek aktiválását, fejleszti a tehetség kibontakoztatásának képességét is.

A rendszeresen átélt pozitív, cselekvő élmények alakítják ki azon emberi személyiségtulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészeti tevékenységek során, vagy a munkában az eredményesség összetevői.

A művészeti tevékenységek hozzájárulnak az érzékelés és észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját, melynek során a tanulók közvetlenül átélhetik a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, a színművészetben és bábművészetben, cirkuszművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átöröklő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

Megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét.

Az egyéni és a csoportos foglalkozások segítik a szociális érzékenység, az együttműködési készség kialakulását, a felmerülő problémákra való rugalmas reagálás képességét és előmozdítják az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus használatát.

A nemzetiséghez tartozókat segíti abban, hogy megtalálják és vállalják identitásukat, őrizték hagyományaikat, jelenítsék meg értékeiket, erősítve ezzel is a közösséghez való kötődésüket.

2.1.3 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsga tételsorait az iskola határozza meg önálló szabályzatban, vagy a Helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapfokú művészeti vizsga, záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban, vagy szóban történik. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül tanszakok - főtárgyai és kötelezően választható, vagy választható tárgyai alkotják.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként különkülön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

2.1.4 AZ ALAPPROGRAM TARTALMI SZABÁLYOZÁSÁNAK FOGALMI RENDSZERE

A tantervi program és követelmény

A tantervi program és követelmény a pedagógiai programon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapidokumentuma, mely együttesen határozza meg a nevelő-oktató munka közös céljait. Művészeti áganként tartalmazza a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló,

közös, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat, a tananyagtartalmat és az elérendő tudásszintet.

Digitális pedagógia

A hagyományos és a konstruktív pedagógia elveire épülő, az információs társadalom kompetenciáinak fejlesztését megvalósító tanítási-tanulási mód, módszer. Alkalmazása során a gyerekek számítógép, okostelefon, vagy más digitális eszköz használatával jutnak információhoz, annak feldolgozásával, egymással együttműködve keresik a válaszokat, értékelik a megszerzett információkat és alkalmazzák azokat.

E-learning (elektronikus tanulás)

A jelenléti tanítási-tanulási folyamat kiegészítője, vagy időszakosan használható eszközrendszere. Olyan oktatási szemlélet, amely magába foglalja a tanítási-tanulási folyamat információs és kommunikációs eszközökkel támogatott formailag és tartalmilag is újszerű formáját.

A hagyományos tananyag egy részét alkalmassá teheti a távolléti tanulásra.

Információs és kommunikációs technológia (IKT)

Minden olyan számítógépes-informatikai eszköz, alkalmazás, amely alkalmas, arra, hogy a tanítás-tanulás folyamatába felhasználják.

IKT-val támogatott óra

Olyan óra, foglalkozás, melyen alkalmazásra kerülnek az IKT- alapú módszerek, taneszközök.

IKT-alapú eszközök

Számítógép, számítógéphez kapcsolódó audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (pl. projektor, hangosítás, kamera, digitális fényképezőgép, különféle digitális adathordozók), aktív tábla, szavazógép, számítógéphez csatlakoztatott mérési eszközök, hordozható eszközök: kézi számítógép, mini audio-vizuális eszközök).

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, (nevelés, közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, szakspecifikus képességek) a személyiséget alkotó képességek (személyes, szociális) és a speciális művészeti ágakra jellemző képességek kompetencia alapú (ismeret, képesség, attitűd, módszer) fejlesztését. Kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését teszi lehetővé az adott művészeti tevékenység. A művészeti oktatásban a pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

A helyi tanterv az alapprogram alapján készül, amelyet az iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően készít el.

Holisztikus szemléletű pedagógia

A holisztikus szemléletű pedagógia olyan nevelés, fejlesztés és oktatás, amely az embert a maga teljességében: testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli.

Holisztikus értékelés

A holisztikus értékelési szemléletű értékelés figyelembe veszi a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait, a tanuló körülményeit, meghatározza a tanulási folyamat következő lépéseit, a tovább haladás útját.

Jó gyakorlat

A jó gyakorlat a köznevelés különböző területein alkalmazott, egyéni vagy intézményi szinten megjelenő, szemléletében és gyakorlatában innovatív és/vagy hiánypótló eljárás, módszer, tevékenység, eszközhasználat, pedagógiai vagy szervezetfejlesztési gyakorlat, vagy ezek együttese.

A jó gyakorlat A köznevelési intézmény működését és az intézmény nevelésioktatási feladatainak ellátását pozitívan befolyásolja. Megfelel a köznevelés fejlesztésére vonatkozó szakmai kritériumoknak, az ágazati és intézményi szabályozó dokumentumoknak.

Jogtiszta, alkalmazása dokumentált, eredménye és hatása mérhető, működése fenntartható.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Személyes kompetenciák: érzelmi és kognitív tényezők

Szociális kompetenciák: együttműködés, kommunikáció, konfliktuskezelés, szabálykövetés, felelősségvállalás, kezdeményezés

Szakmai kompetenciák: a művészeti ág tevékenységrendszeréhez kapcsolódó szakmaspecifikus képességek

Módszerkompetenciák: mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, munkamódszer, munkastílus

Követelmény

A tanulói teljesítmény és tovább haladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer. A tantervi program és követelmény a művészeti ismeretek felfedezésére és ezzel párhuzamosan azok gyakorlati alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulók készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió ajánlása szerinti és a hazai sajátosságokat figyelembe vevő, a NAT által meghatározott, és a tanulási területeken átívelő kulcskompetenciák:

a tanulás kompetenciái

kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi, idegen nyelvi

digitális kompetenciák

matematikai gondolkodási kompetenciák

személyes és társas kompetenciák

kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság

munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A művészetoktatás kiemelten foglalkozik a kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetencia fejlesztésével, és jelentős szerepet tölt be a többi kompetenciaterület fejlesztésében.

Projektpedagógia

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, melynek középpontjában egy komplex jellegű problémafelvetés áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munkaforma egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretektől, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg, a pedagógus facilitátorként segíti a munkát.

Tehetséggondozó program

Az óraterv keretében megvalósítható, a helyi tantervhez kapcsolódó tematika alapján működő fejlesztés, amely egyéni, páros, kis- és nagycsoportos formában szerveződik. A művészeti ágnak megfelelő tehetségkonceptió alapján kerülnek a tehetségigéretesek a programba, a speciális képességmérésre épülő beválogatást pszichológiai mérés is támogathatja. A program éves munkaterv alapján működik, amelyben több pedagógus és külső szakember is részt vehet.

Célja a tehetségigéretesek fejlesztése, a tananyag gazdagítása, dúsítása, új tartalmak beépítése. A program kimenete valamilyen alkotás, produktum nyilvános bemutatása. A program megvalósítását tehetséggondozó naplóban rögzíti a pedagógus.

Tanmenet

Tananyagközpontú tervezés, amelyben a pedagógus a tananyagtartalmat időrendben, a tanév egészére határozza meg.

Tematikus terv

Folyamatközpontú tervezés, a pedagógus az adott tanév komplex tananyagának elemzését (tartalmi, nevelésközpontú, didaktikai) követően, a tananyagot tematikai egységekre bontja, amelyhez óraszámokat rendel. A tematikai egység a csoportösszetétel (életkor, összevont évfolyam, egyéni igények szükségletek, egyéni és közösségi jellemzők) figyelembevételével készül, tartalmazza a célokat (nevelési, szakmai, fejlesztési), a tananyag kompetencia alapú feldolgozását, a pedagógiai és szakmai módszertani eljárásokat, tanulásszervezési technikákat, a tanulói tevékenységek, a motiváció megtervezését, az elérendő tudásszintet, az ellenőrzés és értékelés módját, valamint a tovább haladás útjának kijelölését. A tematikai egységek résztemára bontása eredményei a tematikai egység tanórai lebontását. Olyan korszerű tervezés, amely adaptivitást, rendszerszemléletet és reflektív szemléletet követel.

Tematikus közösségi alkalom

Az informális, non formális tanulást elősegítő tanórán kívüli, élményközpontú tevékenység, amely során egy választott témakört dolgoznak fel a tanulók a pedagógus, vagy pedagógusok által kidolgozott tematika szerint. Középpontban a tanulói tevékenység, a felfedezés és a tanulói alkotótevékenység áll. A projekthez hasonlóan a pedagógus facilitátorként vesz részt a megvalósítási folyamatban.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer.

Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális szakmai kompetenciáit, valamint módszerkompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom, az adott művészeti ág sajátosságai alapján összerendezett, egyedi szakmai tananyagot tartalmazó tantárgycsoport.

Tantárgy

A művészeti ág tantervi programjában meghatározott tananyag egysége.

Az intézménytípusra jellemző tantárgyi csoportosítás:

- **Főtárgy** - a művészeti ág tantervi programjában elsődlegesenként megjelölt tantárgy,
- **Kötelező tárgy** - **Kötelezően választható tantárgy** - a főtárgy tananyagának feldolgozásához, elmélyítéséhez szükséges tantárgy,
- **Választható tantárgy** - a főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalom részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy évfolyamokra bontott legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit.

Óraterv

A tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat, lehetőséget teremtve a csoportos, kiscsoportos, vagy egyéni tehetséggondozásnak, esélyteremtő felzárkóztató foglalkozásoknak, vagy a tananyag tartalmi gazdagításának.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy vagy digitális oktatási segédanyag. A taneszközök lehetnek hangszerek, tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök, nyomtatott vagy digitális tanári és tanulói segédletek, oktatástechnikai taneszközök, az online oktatást támogató digitális eszközök, anyagok és egyéb eszközök.

Tanév végi vizsga

A művészeti ágnak és a művészeti iskolai gyakorlatnak megfelelő nyilvános bemutató, melyen a tanuló az adott tanév szakmai eredményeiről ad számot. A megvalósításához szükséges helyszíni körülményeket, eszközöket, installációt, hangszereket, jelmezeket, viseleteket az iskola biztosítja.

Vizsgakövetelmények

A tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatás szakaszainak határain. A sikeres alapfokú művészeti vizsga a tovább haladás feltétele, a művészeti záróvizsga a 12 éves képzés ünnepélyes záróeseménye. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga a tanév végi vizsgával együtt is megszervezhető.

2.1.5 TANULMÁNYI MUNKA ÉRTÉKELÉSE, SZORGALOM MINŐSÍTÉSE

Pedagógiai munkánk szerves része, nélkülözhetetlen eleme a visszacsatolás, a tanulók munkájának ellenőrzése, tudásának értékelése. Az egyes tantárgyakból az értékelés időpontjának meghatározása a tematikus egységek figyelembevételével a pedagógusok kompetenciájába tartozik, ugyanakkor meg kell felelni az alábbi követelményeknek:

- tájékoztassa a pedagógust, a tanulót és a szülőt a végzett munka eredményéről,
- a tanuló tudását tükrözze,
- a fejlesztés érdekében fejezze ki a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását,
- folyamatos és ösztönző hatású legyen egyen,
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak,
- jelölje ki a tovább fejlődés útját.

A pedagógiai értékelés lehetőségei, területei:

- diagnosztikai, formatív és szummatív értékelés (Bővebben kifejtve a Nevelési programban)

A pedagógiai értékelés viszonyítási területei:

- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított, tényleges tudása,
- egyéni eredmény viszonyítása a korábbi teljesítményhez,
- a csoport eredményeinek viszonyítása az országos értékekhez, eredményekhez.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési módja

Évközi beszámoltatás

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással,
- szóbeli felelet,
- improvizáció,
- órai munka,
- haviteljesítmény értékelése havijeggyel,
- félévi osztályzat

Félévi vizsga

- tantermi gyakorlati és szóbeli vizsga

Év végi beszámoltatás (vizsga)

- nyilvános bemutató, vagy kiállítás,
- színpadi produkció,
- improvizáció,
- bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);
- gyakorlati feladat, feladatsor végrehajtása, portfólió készítés,
- szóbeli vizsga az elméleti tantárgyakból,
- vagy írásbeli vizsga az elméleti tantárgyakból.

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

Az év végi beszámoltatás (vizsga)

- az előképző évfolyamain nem kötelező,
- az 1–6. alapfokú és 7-10 továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező
- gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,
- a 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,
- a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából

Év közben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).

Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyamon tehető a tanév helyi rendje szerint

Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyamon tehető a tanév helyi rendje szerint.

A tanulók teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

Az értékelés alapelvei, szempontjai

Az iskolánkban alkalmazott értékelési eljárást az alábbi alapelvek szerint határoztuk meg:

- sokszínű, tervezett,
- serkentő, ösztönző hatású,
- személyre szabott és fejlesztő,
- folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő,
- tanszaki követelményrendszerre épülő,
- tárgyilagos, objektív, méréseken alapuló, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú következetes, szakszerű és felelősségteljes,
- szorongásmentes légkörben történjen,
- holisztikus szemléletű legyen,
- céljai és követelményei mindenki (tanár, diák, szülő) számára legyenek előre ismertek

Mérés -értékelés, eredményesség-hatékonyság

Az értékelés alapja az információgyűjtés, a mérés, amelyek más mérési eredményekkel összevetve igazán informatívak. Az értékelés tartalmazza a viszonyítás mozzanatát is. Az eredményesség megállapításakor figyelembe vesszük a körülményeket is, a kiinduló állapotot és a megtett utat. A hatékonyság a ráfordított idővel és tanár és tanuló által megtett erőfeszítés vizsgálatával értelmezhető. Az értékelés fontos eleme a visszajelzés. A pozitív értékelés motiváló hatású. A holisztikus értékelési szemlélet szerint figyelembe vesszük a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait. Mindezek alapján határozzuk meg a tanulási folyamat következő lépéseit. A humanisztikus értékelés elveit is alkalmazzuk, amely jelentős mértékben figyelembe veszi a tanuló körülményeit is.

Az értékelés típusai

Iskolánkban az alábbi értékelési típusokat alkalmazzuk.

- **diagnosztikus (helyzetfeltáró),**
- **formatív (fejlesztő),**
- **és szummatív (összegző).**

A **diagnosztikus értékelés** az előzetes tudás és a tanulási alkalmasság megállapítása abból a célból, hogy a következő folyamat irányításához a szükséges döntéseket meg lehessen hozni.

Tanév eleji diagnosztikus értékelés

A diagnosztikus értékelés eredménye olyan információk együttese, amely meghatározza a tartalom, a módszerek, az eszközök, a szervezési módok és formák megválasztását.

Tanév közbeni diagnosztikus értékelés

Ezen ismeretek alapján a pedagógus javasolhatja a tanulási stílus megváltoztatását, módosíthat saját módszerein, tanítási stratégiáin, információ gyűjt a követelmények teljesíthetőségéről is.

Tanév végi diagnosztikus értékelés

A tanuló visszajelzést kap a tanév alatt elért eredményekről, a témaköröket, a témákat, milyen szinten sajátította el, miben maradt le a követelményektől. A szummatív értékelésnél sokkal részletesebb, tárgy- és ténytörőbb

Formatív értékelés

A legfontosabb cél a **tanulási képességek fejlesztése**. Ha a tanulók megismerik saját tanulásuk jellegzetességeit, képesek beszélni a tanulásról és vannak eszközeik a tanulási célok elérésére, akkor könnyebben alkalmazzák őket mindennapi problémamegoldó helyzetekben is. A tanuló fejlődését, egyéni haladását értékeli; a kudarcait, illetve az elért sikereket jelzi vissza. Az értékelés lényege valóban maga a fejlesztés, hiszen a diákok önfejlesztésére, énképére, önértékelésére is hat. Előtérbe kerülnek az érzelmi és akarati tényezők, a tanulói és tanári motivációk, az egyéni igények és szükségletek. Az érdeklődésnek és az attitűdnek megfelelően biztosítjuk minden tanuló számára a lehető legjobb eredmény elérését.

A tanárok mintákat, modelleket nyújtanak a tanuláshoz, megtanítják az önértékelési módszereket, segítenek elemezni, hogy az addig alkalmazott tanulási stratégia mennyire volt eredményes az egyes tanulók esetében, hogy kialakítsák saját tanulási stratégiájukat.

Interaktivitásra, folyamatos visszajelzésre, kommunikációra, bizalmi légkörre épít, magát a tanulási folyamatot alakítja, formálja, növeli a motivációs tényezőket.

Szummatív értékelés

Az **összegző, minősítő** (szummatív) értékelést összetettebb, önállóbb tanulási folyamat végén alkalmazzunk. Egy lezárt időszakra vonatkozóan (tematikus egység) a megszerzett tudásnak a tanulási folyamat eredményességének vizsgálatára szolgál. Alkalmas a minősítésre, vagy a szelekcióra, meghatározhatja a továbbhaladás lehetőségét. A szummatív értékelés akkor látja el funkcióját, ha mint mérés:

- **korrekt: érvényes, megbízható, objektív,**

- ismert szempontrendszer alapján történik,
- megfelelő érzékenységgű a tanulók közötti különbségek feltárására,
- igazságos.

Az értékelés módszerei

Helyzetfeltáró értékelés módszere

- szintfelmérés,
- képességmérés,
- teszt,
- önkontrollos határvizsgálat,
- kontrollcsoportos vizsgálat.

Formatív értékelés módszerei

A tanulásba és a tanórai tervezésbe az értékelés konzisztensen kapcsolódik be. Ebben az esetben a tanuló nem azért tanul, hogy jó jegyet kapjon, hanem maga a pedagógiai értékelés van a tanulásért, amely folyamatos és kölcsönös együttműködésen alapul. A tanári értékelés mellett jelentős szerepet játszik az ön- és a társ értékelése is.

A tanár határozza meg a tanulói teljesítmény kívánatos szintjét, a konkrét célokat, gyűjti az információkat a tanulói teljesítmény alakulásáról. Az értékelési eszközök, eljárások, illetve a tanítási, tanulási technikák is flexibilisek, módosíthatók, alkalmazkodnak a tanulási szükségletek változásaihoz, így interaktívabb kapcsolat jön létre a tanuló és a tanár között. A formatív értékelési rendszerünk gyakorlat orientált, nem törekszünk az adminisztrációs terhek növelésére.

Intézményünkben a leghatékonyabb módszernek a fejlesztő értékelést tartjuk. Célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését és tanulási szükségleteit és ehhez igazítsa a tanítást, és magát a tanulási folyamatot segíti.

Formatív értékelési módszerek

- portfóliók, feljegyzések, tanulói naplók,
- visszajelzések, pozitív megerősítés, biztatás,
- hibák feltárása, javítása,
- megbeszélések,
- elemzések,
- kérdések,
- rávezetés,
- tanulói önértékelés,
- társak értékelése,
- csoportmegbeszélés,
- követelmény minták, példatárak alkalmazása,
- integrált oktatási formák alkalmazása (nagy összefüggések bemutatása),
- fogalmi térképezés.

Fejlesztő értékelés alkalmazásának feladatai

- olyan osztálytermi légkör kialakítása, amelyben a diákok biztonságban érzik magukat,
- a tanulási célok meghatározása és az egyéni tanulói fejlődés lépéseinek követése,
- a tanítási módszerek sokfélesége annak érdekében, hogy a különböző tanulási igényű tanulók szükségleteinek megfeleljenek,
- a tanulók haladásának, teljesítményének változatos értékelése,
- a tanulói teljesítményre, haladásra adott gyakori visszajelzés és a tanítás módjának folyamatos alakítása a tanuló fejlődési szükségleteihez igazodva, □ a tanulók aktív részvétele a tanulási folyamatban.

A szülőkkel való együttműködés segítheti az egyéni szükségletek kölcsönös felismerését: a tanár és a szülő számára is megkönnyíti, hogy hatékony segítséget nyújtsanak a tanulónak.

Szummatív értékelés módszerei

- gyakorlati tudás bemutatása,
- szóbeli vizsga,
- írásbeli vizsga, teszt,
- színpadi bemutató,
- kiállítási portfólió.

A tanulói teljesítmény értékelése

Félévi és tanév végi osztályozás

A tanuló munkáját havonként, félévkor és a tanév végén osztályozni kell. A félévi, illetve tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi beszámolón mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A félévi osztályzatot a tanár állapítja meg az első félév érdemjegyei alapján, valamint az osztály előtt zajló félévi házi vizsga, illetve vizsgamunka elkészítése alapján. A tanuló tanév végén a főtárgyból és a választható tárgyból egyaránt az adott művészeti ág tantárgyaiból év végi vizsgát köteles tenni.

Tanév végén a tanulók az év során végzett munkájukról színpadi előadás, kiállítás keretében adnak számot. Indokolt esetben lehetőség van arra, hogy több évfolyam anyagából összevont vizsgát tegyenek. Ebben az esetben az eredménynek megfelelően magasabb évfolyamba léptethető. Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy testi sérülés miatt az év végi vizsgán megjelenni nem tud és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a bizonyítvány és a törzslap megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy a tanév végi beszámolón nem vett részt.

A tanév végi vizsgára nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

Ha a tanuló valamely kötelező tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét félévkor a tájékoztató füzetben, tanév végén a törzslapra és a bizonyítványba az osztályzat rovatban "fm" rövidítéssel kell jelezni.

Szöveges értékelés

Az előképző első és második évfolyamán az értékelés szöveges, az alábbiak szerint:

- FSZ Felzárkóztatásra szorul
- MT Megfelelően teljesített
- JT Jól teljesített
- KT Kiválóan teljesített

A tanítási naplóba sem kerülhet be érdemjegy, hanem a fenti rövidítéseket kell alkalmazni: A pedagógus a tanuló teljesítményét az alapfok és a továbbképző évfolyamain a tanítási év közben *érdemjeggyel* értékeli, félévkor és a tanítási év végén *osztályzattal* minősíti.

Az Alapfok 1-6-ig és a Továbbképző 7-10-ig évfolyamán az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- **Jeles (5):** aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon ad elő.
- **Jó (4):** aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik, kisebb előadási hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.

- **Közepes (3):** aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.
- **Elégséges (2):** aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagi minimumot teljesíti, képtelen az önálló feladatmegoldásra.
- **Elégtelen (1):** aki a tananyagot minimálisan sem sajátítja el, tanári irányítással sem képes a tananyag reprodukálására

A szorgalom értékelésének, minősítésének formái

A szorgalom értékelése

A főtárgyi szorgalmat havonként folyamatosan értékelni kell.

A szorgalom értékelése az előképző évfolyamain szövegesen történik az alábbiak szerint:

- P Példás
- J Jó
- V Változó
- H Hanyag

Az alapfok és továbbképző évfolyamain a szorgalom minősítésére 4 fokozatot kell használni:

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A szorgalom minősítését félévkor szám- és szómegjelöléssel a félévi értesítőbe, tanév végén pedig a naplóba, a törzslapra, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába kell bejegyezni.

Példás:

- annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

- a tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- általában felkészül, de különösen érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya jó;
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- annak a tanulónak a szorgalma, aki munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt; □ szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- a tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;

- gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz; □ érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

A szorgalom félévi és év végi minősítése

A tanulók szorgalmának félévi és év végi minősítéséhez a nevelőtestület felé a főtárgy tanár tesz javaslatot a nevelőtestületi osztályozó értekezleteken.

A főtárgy tanár a javaslattevél előtt kikéri az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményét.

A tanulók szorgalmának és értékelését (érdemjegyét) a nevelőtestület hagyja jóvá. Vitás esetekben a nevelőtestület szótöbbséggel határoz.

A tanuló magatartásának értékelése

A tanulók magatartását ebben az intézménytípusban nem értékeljük. Az iskolában használatos tanügyi nyomtatványokon a magatartás nem szerepel.

2.1.6 A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Félévenkénti tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló továbbhaladásáról.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az igazgató dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából osztályozó vizsgát tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyamon művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyamon pedig művészeti záróvizsgát tehet.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek eleget tett. Ha a tanév végén a tanuló elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, mert a képzés elsősorban gyakorlati foglalkozásokra épül, amelyet tanári irányítás nélkül nem lehet elsajátítani.

2.1.7 A TANULÓK JUTALMAZÁSA

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez
- az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- főtárgy tanári dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret,

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

Országos szintű versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.

A tanulók jutalmazásának elvei

A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók szorgalmában, tanulmányi munkájában elért kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai ösztönzési eszköz. A felsorolt dícsérek, jutalmak adására az iskola pedagógusai javaslatot tehetnek.

Az egyes tanulók jutalmazásának lehetőségei

Szaktanári dícséret adható a tanévben több alkalommal a rendszeres, eredményes felkészülésért, kiemelkedő haladásért, egy-egy feladat példamutató megoldásáért.

A dícséretet az elektronikus naplóba be kell jegyezni.

Az igazgatói dícséretben, részesült tanulót az igazgató oklevéllel, könyvvel vagy más módon is megjutalmazhatja (belföldi vagy külföldi csereszereplés, táborozás, különleges jelmez kölcsönzése.)

Az igazgató a kitűnő tanulmányi eredményt elérő tanulók tandíját csökkentheti.

2.1.8 AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Az alapfokú művészeti iskolában napközi és tanulószoba nem működik. Otthoni házi feladat elsősorban a folklórismeret és a tánc történet tantárgyak kapcsán adható, egyéni beszámolók, házi dolgozatok, kiselőadások formájában. A gyakorlás, mint házi feladat minden tanszakra alapvetően jellemző tevékenység.

2.1.9 AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A művészetoktatás gyakorlat orientált, ezért tankönyv használata a képzés során nem szükséges. **Az iskola nem ír elő kötelező tankönyvet a tanulók számára.**

A néptánc tanszakon a Néptánc Iskola című könyvet használjuk. Az iskolai példányokat a pedagógusok használhatják a tanítási órákon. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, tankönyvvé nem nyilvánított szakkönyvek kiválasztásának elvei csak általánosságban határozhatók meg és leginkább a pedagógusok használják a tanítási folyamatok során.

2.1.10 AZ ISKOLÁNKBAN HASZNÁLATOS SEGÉDANYAGOK, TANESZKÖZÖK

- Néptánc Iskola, Digitális Néptánc Iskola, az alapfokú évfolyamok számára,
- szakkönyvek,
- albumok,
- videó felvételek,
- zenefelvételek,
- autentikus anyagok,
- DVD-k,
- mozgásfejlesztő eszközök,
- szövegek könyvek,
- rajzeszközök.

A fentiekén túl a szaktanár feladata, hogy irányítsa a tanulók figyelmét a szakkönyvek, a szakmai folyóiratok, kiadványok olvasására. Egyéni kutatómunkák, pályamunkák, házi dolgozatok elkészítéséhez szintén szükséges a megfelelő szakirodalom ismerete.

2.1.11 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Az intézményünkbe jelentkező tanulók a tanszakuknak és az évfolyamuknak megfelelő főtárgyat és a kötelező tantárgyat tanulhatják.

2.1.12 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA MEGTERVEZÉSE

A pedagógiai folyamattervezés alapidokumentuma a **csoportprofil** és a **tematikus terv**.

A tematikus tervezést meghatározó a csoportprofilban meghatározott szempontok:

- a tanulók életkora (az alapfokú művészeti képzést különböző életkorban lehet elkezdni, így a tananyagtartalom meghatározásakor figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, amelynek megfelelően dúsíthatja, gazdagíthatja, vagy csökkentheti is a tananyagot a pedagógus)
- igények, szükségletek,
- terhelhetőség,
- szociokulturális háttér,
- egyéni és közösségi fejlesztési lehetőségek,
- egyéni bánásmódot igénylők,
- speciális helyzetek.

Az adott évfolyamon a nevelési oktatási folyamatok megtervezését rendszerszerűen kell megvalósítani, figyelembe kell venni az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanterv által meghatározott kimeneti követelményeit, valamint a tananyag egymásra épülését a spirális rendezés elve szerint kell megtervezni.

A tematikus tervekben szerepelnie kell, hogy a fejlesztési célokat a pedagógus milyen konkrét tananyag magtanításával és milyen módszerekkel kívánják elérni.

Ilyen módon maximálisan érvényesül a pedagógus szakmai szabadsága, nagyobb teret kap az alkotói fantázia, jobban érvényesülnek a pedagógus kompetenciái is, ugyanakkor a tanterv egységes célrendszere miatt az iskolán belüli és az iskolán kívüli átjárhatóság is megvalósul. A pedagógus szakmai kiteljesedése motiváltsága színesebb és gazdagabb iskolai arculatot eredményez.

Nevelő-oktató munkánk középpontjában a tanulói tevékenység áll, a tananyag eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez, a szakmai képességek és kulcskompetenciák fejlesztéséhez. A tematikus tervek a célok elérésének tudatos tervezésére szolgálnak, amelyet a terjedelme miatt elektronikusan tárolunk. A változásokat is elektronikusan (más színnel) vezetni kell. A tematikus terveket az igazgatóhelyettesek hagyják jóvá.

A tematikus tervezéskor figyelembe kell venni az iskolai célokat és feladatokat az Éves Munkatervben foglaltak szerint.

Óraszámok meghatározása

Az előképző évfolyamain a fenntartó az igazgató előterjesztése alapján határozza meg a heti kötelező óraszámot. A kötelező óraszám telephelyenként a szülői igényeket és a pedagógus órarendjét figyelembe véve változó lehet: 2 vagy 4 óra. Az alapfokú és a továbbképző évfolyamokon a kötelező óraszám heti 4 óra. Ettől magasabb óraszámról az igazgató előterjesztése alapján a fenntartó dönt. Ebben az esetben többletkiadás keletkezik, amelyhez szükséges a fenntartó jóváhagyása.

A tanítási órák szervezése

A tanítási órákat alapvetően 2x45 perces időkeretben szervezzük, de lehetőség van a 4x45 perces tanórák megtartására is. A heti kötelező négy tanítási óra egy napon is szervezhető, ebben az esetben a tanszoknak tevékenységéhez és sajátosságához igazodva szünetet kell biztosítani.

Az órarendet és ezen belül a tanítási órák rendjét a helyi igényeknek és szükségleteknek megfelelően a pedagógusok állítják össze és az igazgató hagyja jóvá.

Indokolt esetben szombati tanítási nap is elrendelhető.

Az évfolyamok összevonásának szabályai

Az összevont osztályok esetén a differenciálás és dúsítás módszerét kell alkalmazni. A tematikus tervekben fel kell tüntetni a különböző évfolyamokra vonatkozó fejlesztési és szakmai terveket. Az elméleti tantárgyak esetén a tananyag feldolgozásának szintjét, módszerét és tematikáját a csoport összetétele alapján szintén a pedagógus határozza meg.

Az elméleti tantárgy tananyagtartalmát a csoporton belüli évfolyamokra lebontva úgy kell megtervezni, hogy a kimeneti időszakra a tananyagtartalmat minden tanuló a követelményeknek megfelelően sajátítsa el. A mélységében történő gazdagítás és a projektmunka alkalmazásával, a tananyag újszerű feldolgozásával a magasabb évfolyam tanulói is motiváltak lesznek a tananyag megismerésében. A differenciálás az alkalmazható tudás megszerzésében is jelentős szerepet játszik.

Összevont osztály esetében amennyiben a magasabb évfolyamon elméleti tantárgy is kötelező, a csoportban differenciáltan kell a tananyagot feldolgozni. Integrált órászervezés a néptánc tanszakon és a képzőművészeti, a grafika és festészet tanszakon valósul meg iskolánkban. Szabályozása a tanszakok programjában található. Összevont és egyben integrált órászervezés esetén néptánc tanszakon egy folklór témakör gyakorlati feldolgozására kerül sor.

A csoportbontások, tanórán kívüli foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásban megvalósított órakeret iskolánkban nem indokolt, és nem biztosított.

Tanórán kívüli tevékenységek

Tanulmányi kirándulás

A tanulmányi kirándulás célja valamely művészeti ággal való szorosabb megismerkedés. A kirándulás során kiszakadva a megszokott mindennapi környezetből a tanulás oldottabb formában és nem a tanítás –tanulás folyamatában, hanem művészi élmények közvetése útján valósul meg. **A költségek megfizetésével, vagy támogatással szervezhető tevékenység.**

Kirándulás, közösségi rendezvények

A közösség összekovácsolását szolgáló programok, rendezvények célja a közös kötetlen együttlét, a kikapcsolódás, egymás megismerése, a közös élmények biztosítása. Amennyiben költséggel jár a program, akkor a költségek megfizetésével, vagy támogatással szervezhető tevékenység.

Nyári táborozás

Az iskola támogatja a nyári szakmai táborok szervezését, amelynek célja egy egy témában való elmélyülés, a következő tanév feladatainak előkészítése.

A szakmai feladatokon túl a kötetlen együttlét, a tábori élet adta programok összekovácsoló ereje igen fontos a közösségi nevelés szempontjából.

A táborok megvalósításához pályázati tevékenységet folytatunk, illetve az iskola is hozzájárulhat a költségekhez. Alapvetően azonban a költségek megfizetésével szervezhető program.

Tehetséggondozó óra

A tehetséges tanulók számára egyénre szabott feladatok és célok megvalósítására szervezett foglalkozás.

Tehetséggondozó foglalkozás hátrányos helyzetű tanulók és hátrányos helyzetű településen élő tanulók számára is biztosított. A tehetséggondozás megvalósul a tanítási órán belül és kívül. Mindkét esetben ingyenes szolgáltatás, a pedagógusok alapfeladatához tartozik. A tanítási órán kívüli formákról a szülőket tájékoztatni kell. Amennyiben tehetségazonosító pszichológiai mérés is része a programnak, ki kell kérni a szülők hozzájárulását. A tehetséggondozó óra megtartása történhet pályázati támogatásból is.

Hétvégi próba

Egy adott közösség vagy egyén számára térítési díj megfizetése nélkül meghirdetett program, valamely szakmai cél megvalósítása érdekében.

A hétvégi próba a pedagógusok önként vállalt tevékenysége, az önkéntes hétvégi munkavégzés azonban támogatható pályázati bevételekből, vagy a fenntartó által biztosított egyéb bevételekből is. Alapesetben önkéntes munkának minősül.

Fellépések

Az iskola saját rendezvényein szervezett bemutatókon fellépéseken a megjelenés kötelező. A tanév rendje szerinti bemutatókon túl, egyéb felkérések alapján is szervezhető fellépés, bemutató. Erről a

szülőket tájékoztatni kell. A tanulókat ebben az esetben költség nem terheli. Amennyiben a művészeti csoport fellépéséért az iskola bevételre tesz szert, a bevételt az adott csoport működésére, közösségi, vagy szakmai rendezvényeinek, céljainak megvalósítására kell fordítani. A fellépések többnyire hétvégén valósulnak meg, amely a pedagógusok tekintetében alapesetben önkéntes munkavégzésnek számít, hiszen az iskola jellege megköveteli a szakmai munka eredményeinek bemutatását.

Részvétel országos versenyeken, szakmai programokon

A tanulók számára ingyenes az országos tanulmányi versenyeken való részvétel. Egyéb versenyek, szakmai programok esetében a részvétel köthető költségtérítés megfizetéséhez. A költségtérítés mértékét a szülőkkel egyeztetve kell kialakítani.

Intézményi hagyományok, szokások

Tanév végén a grafika- és képzőművészeti tanszakon tanuló diákok munkáiból telephelyenként kiállítást rendezünk. Felkérésre a települések és az anyaintézmények rendezvényein rendszeresen fellépnek táncos műsorral a tanulók. Évente ellátogatunk a Múzeumfaluba. Az év végi bemutatók közönség előtt (szülők, érdeklődők) zajlanak. Közösségépítő programokat szerveznek e tanulók és a pedagógusok. Néptán tanszacos tanulóink versenyeken vesznek részt.

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Esélyteremtő tevékenység

Célunk olyan pedagógia környezet kialakítása, ahol az iskola és a pedagógus alkalmazkodik a gyermekek eltérő kulturális, képességbeli és tanulási szükségleteihez. Ennek érdekében olyan művésztanárokat, pedagógusokat is alkalmaz az iskolánk, akik speciális szaktudással rendelkeznek és felkészültek a hátránnyal induló tanulókkal való foglalkozásra.

Munkánk akkor lehet csak eredményes, ha a szülőkkel való kapcsolattartás rendszeres és együttműködő.

A pedagógusok munkáját segítik olyan alkalmazottak, akiknek a feladata a szülők folyamatos tájékoztatása, a művészeti képzés szervezése, a feltételek biztosítása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola a nehéz anyagi körülmények között élő gyerekeket speciális támogatásokkal segíti. Kereseti igazolás és kérelem alapján a térítési díj csökkentésére vagy elengedésére, szükség esetén taneszközök, próbaruhák biztosítására az éves költségvetés szerint nyílik lehetőség. A nagycsaládosok, illetve több tanszakra járó tanulók is részesülhetnek ilyen kedvezményben.

A térítési díj összegét azonban nagyon sok család szociális helyzete miatt nem tudja megfizetni, ezért sok gyermek számára az alapfokú művészeti képzés elérhetetlen marad.

Intézményünk számukra kíván segítséget nyújtani azzal, hogy pályázat útján próbáljuk előteremteni a térítési díj fedezetét, vagy a tehetségalapon keresztül, vagy fenntartói támogatással nyújtunk segítséget.

Nyertes pályázat esetén a szociális gondokkal küzdő családok kérhetik a térítési díj támogatását egészben, vagy részben.

A hátránnyal indulók nevelésének feladatai

Rendszeresség

A művészeti képzésünkben részt vevő hátránnyal induló gyerekek rendszeresen járnak a foglalkozásokra, ennek köszönhetően a munkafegyelmük javult, érzelmi világuk gazdagodott. Az egyéni vagy a közösen végzett alkotó tevékenység növeli önbecsülésüket, fejleszti érzelmi és értelmi intelligenciájukat, elősegíti szocializációjukat.

Identitástudat kialakítása, szocializációs feladatok

Olyan megbízható légkört kell teremteni, amelyben a gyerek eljuthat arra a pontra, hogy alkotótevékenység révén kifejezhesse, felvállalhassa önmagát.

Az alkotás öröme mellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy munkájukat másokkal is megismertessük, versenyeken, megmérettetésen is részt vehessenek.

Az így szerzett sikerélmény óriási hatású, a család, a roma közösség is értékeli.

A tanítási órákon, kiállításokon, próbákon, színpadi előadásokon megfigyelt és elsajátított viselkedési norma, jelentős nevelési tényező.

Iskolánk biztosítja számukra az oktatáshoz szükséges eszközöket, valamint a lehetőségekhez mérten a hagyományos cigány viseletet.

Nevelő munkánk során a hagyományos és értékes népzenevel és néptáncal ismertetjük meg a gyerekeket, ezzel is formálva az ízlésüket.

Integráció

Iskolánk elkötelezett az integráció mellett. Tudatosan szervezünk olyan rendezvényeket, ahol az integrált együtt nevelés megvalósulhat.

A tanulócsoporthoz szervezése

Adottságokban és képességekben heterogén jellegű csoportok kialakítása a célunk egymás elfogadását segítő, egymás munkáját ösztönző légkörben.

Sajátos hatásmechanizmusával a legeredményesebben fejleszti valamennyi csoporttag szociális képességeit.

A tananyag tekintetében

A tananyag sajátossága, hogy beépíti tájegységünk – Szatmár, Nyírség, Rétköz – népi hagyományait, beleértve a cigány hagyományokat is. A kulturális elfogadás elősegíti a diszkrimináció kiküszöbölését.

Közös bemutatók, kiállítások, versenyek

Az integrált csoportokban a tanulók egy-egy projekt létrehozásán közösen dolgoznak, mindenkinek van saját feladata, felelőssége, így jön létre az alkotás, kiállítás stb. A konkrét cél érdekében közösen végzett tevékenység, a siker és kudarcélmények, valamint azok közös feldolgozása elősegítik önmaguk és egymás elfogadását, fejlesztik együttműködési készségüket, munkamoráljukat, későbbi társadalmi beilleszkedésüket.

Esélykülönbségek csökkentése

A rászorultság elvének figyelembevételével a szociális hátrányok enyhítése érdekében végzett tevékenységeink

kedvezmények biztosítása,

támogatás biztosítása,

a felvételi eljárás során a hátrányos helyzet figyelembe vétele,

tehetséggondozó program szervezése,

továbbtanulást segítő program,

integráció támogatása: közösségi programok, versenyek, bemutatók, kirándulások, táborok

Oktatási eszközök biztosítása

Képzőművészeti tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az évfolyamonként meghatározott tananyag elsajátításához szükséges eszközök, a tanév végi

kiállításához szükséges eszközök, a versenyeken való részvételhez szükséges anyagok és eszközök

Néptánc tanszakon és társastánc tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök, az előadásokhoz szükséges fellépő ruhák és viseletek.

Szolgáltatások biztosítása

Iskolánk minden tanulója részt vesz az iskolai bemutatókon és kiállításokon. Minden tanuló a teljesítményéről bizonyítványt kap.

Az iskola rendezvényein a részvétel minden tanuló számára biztosított.

Versenységek

Minden tehetséges tanuló részt vehet a tehetséggondozó programban, képviselheti iskolánkat a helyi, megyei, regionális és országos szakmai versenyeken, rendezvényeken, fesztiválokon.

Továbbtanulás

A művészeti ágnak megfelelően az igényeknek megfelelően segítjük tanulóink továbbtanulását.

A nemzeti és etnikai kisebbség kultúrájának megjelenése a pedagógiai folyamatokban

Célunk, hogy a tanulóink megismerjék a környezetünkben élő nemzetiségek hagyományait és szokásait, tiszteljék egymás kulturális értékeit. A pedagógusok az éves tematikus tervekben tervezik meg a nemzetiségi tananyagtartalmakat.

Néptánc tanszakon a fejlesztési céloknak és az életkori sajátosságoknak megfelelően az alábbi nemzetiségi táncok épülnek a képzésbe:

- tirpák táncok: gólyás, zsidó hapsz, nyúltánc
- szlovák táncok: karikázó, lassú és friss csárdás
- cigány táncok (szatmári cigány táncok, erdélyi csingerálás)

Szorgalmazzuk, hogy tanítványaink vegyenek részt a roma-magyar táncházakban.

Képzőművészeti tanszakon lehetőséget biztosítunk a fazekasmesterség kipróbálására.

Megismerkedhetnek a gyerekek a roma képzőművészek alkotásaival, a hagyományos roma szín-és formavilág megismerésével.

3.1 A NÉPTÁNC TANSZAK HELYI TANTERVE

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS ALAPPROGRAMJA

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

A táncművészeti ág a választott táncos formanyelv elsajátításán keresztül a tanulók mozgáskultúrájának fejlesztését szolgálja. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára, hogy az életkoruknak megfelelő táncos mozgásműveltségre tegyenek szert. A képzés a mozgásélményen, az egészséges életmód iránti igény kialakításán túl lehetővé teszi, hogy a tanulók a táncos közösségi élet részesei legyenek, hogy műértővé, műélvezővé váljanak, vagy az adott táncos formanyelv művészeként, tanáráként tevékenykedjenek a jövőben. A táncművészeti ág képzése erősíti a kulturális tudatosságot és értékválasztást, arra törekszik, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi táncos alkotótevékenységek iránt, segítse a szocializációs folyamatokat, és élményt jelentsen minden résztvevő (tanuló, szülő, pedagógus) alkotó-és befogadó számára. A táncolni tudás képességfejlesztése, a táncos improvizatív technikák alkalmazása, táncetűdők, koreográfiák létrehozása és színpadi bemutatása, a táncanyag korszerű szemléletű újraalkotása, új értékek létrehozása, minden tanszak elvárásrendszerében jelen van. A komplex táncos képességfejlesztés a testre és a lélekre, az egész személyiségre irányul. A komplexitás tantárgyi szinten is megvalósul, építünk a tantárgyi és tantárgyközi kapcsolódási lehetőségekre, valamint a művészeti ágon belüli és a művészeti ágak közötti szakmai és módszertani fejlesztések eredményeire is.

A program integrált óraszervezési lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával és gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. Az integrált óraszervezés olyan óraszervezési mód a néptánc és a társastánc tanszakokon, amely a főtárgy órakeretében valósul meg, komplex módon a gyakorlati tevékenységhez, a főtárgyhoz kapcsolja valamely elméletitárgy tananyagának elsajátítását, gyakorlati feldolgozását. A tanuló mindkét tantárgyból osztályzatot kap, továbbá a Helyi tantervben rögzített elméleti témakörök, tételek és feladatok szerint a tanuló művészeti alapvizsgát és művészeti záróvizsgát tehet.

3.1.1 A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

3.1.1.1 Kiemelt kompetenciák a táncművészeti ágon

Szakmai kompetenciák

A helyes testtartás, a tudatos légzés megismerése, a test felkészítése a táncos tevékenységre

A testi-kinesztetikus érzékelés, a mozgáskogníció, mozgástudatosság kialakítása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó és alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Ritmika, plasztika, dinamika, és energia tényezőinek, törvényszerűségeinek, szabályainak alkalmazása

A tánc általános jellemző vonásainak, stílusának, struktúrájának, funkciójának, jellemzőinek ismerete és gyakorlati alkalmazása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak ismerete, alkalmazása, a tudatos térszervezés megvalósítása

A hagyományos népi és egyéb játékok, természetességének megőrzése, a játékörm kialakítása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, különböző koreográfia zenék, zenei kísérek, hangszerek, jellemző viseletek, jelmezek szokások és a társasági, közösségi táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismerése, improvizáció, táncetűd, koreográfia bemutatása

A táncos viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak elsajátítása, alkalmazása

Előadói táncos magatartás kialakítása, a tartalom és a forma egységének érvényesülése, érzelmek kifejezése

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak, történeti háttérének, valamint a kortárs táncművészet hazai és nemzetközi alkotóinak megismerése, táncelőadások látogatása

A szaknyelv megismerése és alkalmazása, idegen szavak, kifejezések alkalmazása

Személyes kompetenciák

Művészi, előadói kifejezőkészség, érzelmek kifejezése

Alkotói képzelet, a kreativitás, hatáskeltés, önkifejezés, esztétikai érzék fejlesztése

Az érzelmi intelligencia fejlesztése

Nyitottság, a múlt és a jelen értékeinek befogadásának támogatása

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmód kialakítása

A nonverbális és verbális kommunikáció, a döntésképeség fejlesztése, véleményalkotás érvelés és értékelés kultúrájának kialakítása

Helyzetfelismerő problémamegoldó, mérlegelő és absztrakt gondolkodás, a figyelemmegosztás fejlesztése, a flexibilitás elősegítése.

Egészséges és környezettudatos életmód értékeinek, jelentőségének tudatosítása, a külső megjelenés - testtartás, ápoltság, öltözködés – igényességének kialakítása

Lelkiismeret, önfegyelem, önkontroll, kitartó munka és elkötelezettség kialakítása, a saját erőforrások felismertetése és aktivizálása

A társművészetek megismerése iránti igény kialakítása

Társas kompetenciák

Kezdeményezőkészség, egyéni és közösségi feladat- és szerepvállalás támogatása, az egyéni és a közösségi érdekek összehangolása

A csoportos, közösségi alkotás és együttműködés örömeinek megélése, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása

A kapcsolatteremtő és alkalmazkodóképesség, fejlesztése, szociális tanulás támogatása

Szociális érzékenység fejlesztése, a segítő attitűd kialakítása

A befogadó, elfogadó szemlélet, a társak felé irányuló figyelem és a közösségi szemlélet erősítése, a szabálytudat, a csoportnormák kialakítása és betartása, a normáknak megfelelő viselkedéskultúra megvalósítása, a konfliktusmegoldó képesség fejlesztése

A csoportfeladatok, projektek során a kölcsönös elfogadáson, egymás tiszteletén alapuló együttműködés kultúrájának kialakítása

Módszerkompetenciák

Az ismeretbefogadás, hatékony önálló tanulás és ismeretfeldolgozás, a tanulói tevékenységek tudatos tervezése

Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló elemző szemlélet kialakítása

Önálló ismertszerzés során, valamint az archív felvételek tanulmányozása és elemzése során digitális anyagok, eszközök alkalmazása

A kreatív alkotói folyamatok megismerése és megvalósítása

Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának, újra fogalmazásának támogatása más környezetben

Nyitottság az alternatív tanulásszervezési formák, projektek, tematikus közösségi alkalmak megvalósítására, a társművészeti ágakkal közös együttműködésre

Résztvétel a tanórán kívüli szakmai tevékenységeken, rendezvényeken, tehetséggondozó műhelyfoglalkozásokon

Felkészülés a szakirányú továbbtanulásra

3.1.1.2 Az alapfokú néptáncoktatás célrendszere és funkció

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. Lehetőséget biztosít a magyar paraszti kultúra értékeinek közvetítésére, a nemzeti identitás erősítésére és a nemzeti összetartozás érzésének elmélyítésére, jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a **magyar néphagyomány élő formában is fennmaradjon.**

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A népi játék és a néptánc tanítása eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztésére, olyan komplex hatásmechanizmussal bír, amely egyaránt hat a testre és a lélekre. A program lehetővé teszi más művészeti ágon alkalmazott módszerek, tanulástervezési technikák, stratégiák beépítését és alkalmazását, amelyek a komplex személyiségfejlesztést segítik és szakmai és pedagógiai módszertani megújulást eredményeznek.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A kárpát-medencei táncagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A táncanyag szabad kiválasztásának elve érvényesül, amely sokszínű év végi vizsgabemutatót eredményez. A helyi táncanyag, táncagyomány tanításának elsődlegessége, végig kísérik az egész oktatási folyamatot. A program lehetőséget biztosít a nemzetiségi táncanyagok beépítésére és tanítására.

Nagy hangsúllyal szerepel a programban a technikai felkészültség megalapozása, a **táncolni tudás képességének kialakítása és fejlesztése**, amely során a tanulók alkalmassá válnak a táncok újra alkotására, szabad és kötött formájú megjelenítésére.

A tanterv nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. **A program az integrált óraszervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A néptánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott folklórismeret témakörök gyakorlati és elméleti ismereteit. Mindkét tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.**

A tananyag spirális elrendezése elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremtve az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

3.1.1.3 Értékközvetítés, ízlésformálás, és a hagyományörzés, a néptánc színpadi újraalkotása

Az értékközléssel és identitásközléssel a csoportértékeket kifejezésével szeretnénk elérni a mindenkori jelen közösségvállalását valamely múltbéli tradícióval (Trencsényi, 2000, 28). Célunk a konstruktív értékcseréket közvetítő folyamatának tudatos megvalósítása, amely által a magyar nemzeti identitás erősítését valósítjuk meg, jelentősen hozzájárulunk ahhoz, hogy a **magyar néphagyomány ne csak írott, hanem élő formában is fennmaradjon.**

A néptánc tanítása során célunk az erkölcsi értékek közvetítése, a férfi és női magatartásminta érzékletes bemutatása, viselkedésmódok, illemszabályok mintakövetése, a nemzeti összetartozás erősítése. Ebben az értékközvetítő folyamatban célunk, hogy a pedagógusok minél jobban támaszkodjanak az összegyűjtött forrásokra, a tanulók pedig ismerjék meg az adatközlőket, az adatközlő táncát, ezzel is közelebb kerülve a régmúlt időkhez. Fedezzék fel az általuk is képviselt kulturális értékeket, azonosuljanak velük, és hosszú távon váljanak a saját életük részévé is.

Az értékek közvetítése mellett **új értékek létrehozására** is koncentrálunk. A néptánc újraalkotása és színpadra állítása igazodjon korunk elvárásaihoz, igényes színpadi megjelenés, magas színvonalú tánctudás és sokszínű koreográfiai megformálás jellemezze.

3.1.1.4 Személyiségfejlesztés

A népi játék és a néptánc tananyag elsajátításán keresztül legfontosabb célkitűzésünk a személyiség sokoldalú fejlesztése.

A néptánc tanításra, mint az **egyik leghatékonyabb személyiségformáló eszközre tekintünk, amely** az érzelmeken keresztül hat az értelemre, ugyanakkor olyan **komplex hatásmechanizmussal** is bír, amely egyszerre hat a testre és a lélekre.

Célunk, hogy néptánc tanulás során a tanuló reális önismerettel és énképpel rendelkezzen, és legyen képes az önkifejezésre, az önmegvalósításra. A pedagógiai folyamatok tervezésével, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával a **személyiség integrálására törekszünk**, amelynek lényeges elemei az összerendezettség, az önismeret, a saját erőforrások ismerete és aktivizálása, a tehetség kibontakoztatásának képessége, az érzelmi intelligencia és a társas együttműködés fejlesztése, a pozitív életszemlélet és a pszichológiai immunrendszer erősítése, az egészségtudatos életmód kialakítása és a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése. A pozitív énkép kialakításával, az önérvényesítés támogatásával és a gyenge oldal fejlesztésével célunk az akadályok elhárítása a tehetség kibontakoztatása érdekében.

3.1.1.5 Szemléletmódváltozás

Szemléletmódbeli változást kívánunk elérni abban a tekintetben, hogy a tánc tanítás fókuszába a táncok tanítása-tanulása helyett a táncolni tudás képességének alakítása és fejlesztése kerüljön. A néptánc tanítás során nem csupán ismeretátadásra törekszünk, hanem egyénre szabott, tudatos képességfejlesztést valósítunk meg. A kompetenciátényezők, az ismeret, képesség, attitűd tekintetében kívánunk egységes, pozitív, fejlesztő hatást elérni.

A néptánc tanítás eredményeként minőségváltozást kívánunk elérni az egyes kulcskompetenciaterületeken. A néptánc tanításával azonban elsősorban az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciáinak fejlesztését tűztük ki célul.

3.1.1.6 Tanulói motiváció fejlesztése

Kiemelt célunk a motiváció fejlesztése, a hosszú távú elköteleződés kialakítása, amely a leghatékonyabb fejlődés megvalósítását biztosítja, szerepet játszik az érdeklődés felkeltésében, fenntartásában, kitágításában és a teljesítmény fokozásában is. Az aktivitáson és élményszerűségeken keresztül kívánjuk megteremteni a tanuláshoz szükséges motivációs bázist is annak érdekében, hogy a tanulók minél több évfolyamot végezzenek el az alapfokú művészeti iskolában.

3.1.1.7 Tanulói tevékenység tervezése

A fenti célokkal összefüggésben szemléletmód-változást szeretnénk elérni abban, hogy a **pedagógiai és szakmai folyamattervezés középpontjába a tanulói tevékenység, tevékenykedtetés megtervezése kerüljön**, azaz az ismertszerzésre, a tanulói tevékenységekre és a tanuló előzetes tudására épüljön, gyakorlatorientált módon valósuljon meg, teremtsen minél több lehetőséget a felfedező tanulás megvalósítására, valamint a hasznos tudás elérését támogassa, egyrészt improvizáció, másrészt koreográfia formájában. Programunk segítse elő a tanulók alkotótevékenységének támogatását a tanulási folyamatokban, a reflektivitás kultúrájának kialakítását, az elemző szemlélet általánossá válását az interakciók során.

3.1.1.8 Módszertani sokszínűség

Célunk, hogy a táncpedagógus és a táncművész pálya alapozó szakaszát korunk elvárásainak megfelelően és az igényekhez szabottan alakítsuk, minél hatékonyabb módszerekkel formáljuk és gazdagítsuk.

A szakmódszertani megújulás mellett célunk a pedagógiai módszertani kultúra megújítása és fejlesztése, és a pedagógusok innovatív szemléletének kialakítása, a tanulói és a tanári kompetenciák fejlesztése, más művészeti területeken alkalmazott módszerek, alternatív tanulásszervezési technikák, stratégiák beépítése a néptánc tanítás rendszerébe. Drámás eszközök alkalmazásával az a célunk, hogy minél többféle érdekes és új típusú tevékenységi formákkal is fejlesszük a táncos képességeket, elősegítsük a motiváció erősödését, újszerű módon támogassuk a tanulók testi, lelki és szellemi feltöltődését. A dramatikus gyakorlatok beépítésével nemcsak meghatározódik a tanulói személyiség megismerésének lehetősége, de sokszínű módon járulhatunk hozzá a személyiségének fejlesztéséhez is. A tanulásszervezési stratégiák közül a kooperatív technikák és a projekt módszer beépítésével, a táncnotáció alkalmazásával célunk a felfedező tanulás, az önálló ismeretszerzés támogatása. Célunk továbbá az új szaktudományos ismeretek és módszertani jó gyakorlatok minél eredményesebb alkalmazásának elősegítése.

3.1.1.9 A táncos tehetségek azonosítása, gondozása

A néptánc tanítás kiemelt célja a táncos tehetségek azonosítása, fejlesztése, a szakirányú továbbtanulás támogatása, a tehetségek pályára irányítása (táncpedagógus, művész, koreográfus). Célunk a komplex tehetségfejlesztés megvalósítása, az erősségek kidomborítása, a hiányosságok pótlása, fejlesztése, a megfelelő és biztonságos tanulási környezet, alkotói légkör kialakítása, kiegészítő programok beiktatásával, amelyek a feltöltődést, a lazítást is biztosítják. Programunkkal elő kívánjuk segíteni a szakirányú továbbtanulást, egyenlő esélyeket biztosítva a sikeres felvételihez, a tehetségek pályára irányításával pedig hozzá szeretnénk járulni a lemorzsolódás csökkentéséhez.

3.1.1.10 Kortárs közösségek létrehozása

Célunk, hogy a néptánc tanításának eredményei az iskolarendszeren belül és kívül egyaránt hasznosuljanak. Olyan kortárs közösségek létrehozását tartjuk fontosnak, amelyben több éven át dolgoznak együtt a tanulók egy közös cél eléréseért, akiket közösséggé kovácsol maga a tevékenység, amely speciális szokásrend és normarendszer alapján működik és a közösség tagjai nyitottak a néptánc tevékenységhez kapcsolódó értékek iránt, elkötelezettek a néptánc hagyomány megőrzésében és továbbadásában. Célunk, hogy tanulók életmódjának részévé váljon, és igényként legyen jelen a mindennapi élet során elérhető táncos tevékenység (pl. táncház, fesztivál, bál, tánc tábor), illetve a táncművészet alkotásainak befogadására nyitott és érzékeny, a művészeteket élvező és megértő, felnőttekké váljanak.

3.1.1.11 Esélyegyenlőség biztosítása

Célunk az esélyegyenlőség biztosítása, az integráció támogatása, a hátrányok csökkentése. Szeretnénk elérni, hogy sikerélményhez juttassuk a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokat, másrészt segítsük az elfogadást, az integrációt, a társadalom érzékenyítését, programunk járuljon hozzá a lemorzsolódás csökkentéséhez, és a táncpedagógia módszereivel minél nagyobb szerepet vállaljunk az ép és a sérült gyerekek együttnevelésében is.

3.1.2 AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. Lehetőséget biztosít a magyar paraszti kultúra értékeinek közvetítésére, a nemzeti identitás erősítésére és a nemzeti összetartozás érzésének elmélyítésére, jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a **magyar néphagyomány élő formában is fennmaradjon.**

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A népi játék és a néptánc tanítása eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztésére, olyan komplex hatásmechanizmussal bír, amely egyaránt hat a testre és a lélekre. A program lehetővé teszi más művészeti ágon alkalmazott módszerek, tanulástervezési technikák, stratégiák beépítését és alkalmazását, amelyek a komplex személyiségfejlesztést segítik és szakmai és pedagógiai módszertani megújulást eredményeznek.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A kárpát-medencei táncagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A táncanyag szabad kiválasztásának elve érvényesül, amely sokszínű év végi vizsgabemutatót eredményez. A helyi táncanyag, táncagyomány tanításának elsődlegessége, végig kísérheti az egész oktatási folyamatot. A program lehetőséget biztosít a nemzetiségi táncanyagok beépítésére és tanítására.

Nagy hangsúllyal szerepel a programban a technikai felkészültség megalapozása, a **táncolni tudás képességének kialakítása és fejlesztése**, amely során a tanulók alkalmassá válnak a táncok újra alkotására, szabad és kötött formájú megjelenítésére.

A tanterv nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. **A program az integrált óraszervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A néptánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott folklórismeret témakörök gyakorlati és elméleti ismereteit. Mindkét tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.**

A tananyag spirális elrendezése elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

3.1.3 A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3- (4)	3- (4)	3- (4)	3- (4)	3- (4)	3- (4)	3- (4)	3- (4)
Kötelező tantárgy					1- (0)	1- (0)	1- (0)	1- (0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)- 2	(1) - 2	(1)- 2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első **szám** a heti minimális **óraszámot jelöli**, a második **szám** a szakmai program **megvalósítása során** az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

3.2 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc

Folklórismeret

A néptánc vizsga módja és időtartama

Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncából a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéni módon vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

A folklórismeret vizsga módja és időtartama

Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, **vagy**

Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8 perc

A folklórismeret vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet forduló

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc gyakorlat és elmélet

Választható vizsgatárgyak: folklórismeret, **vagy** tánc történet

A néptánc vizsga módja és időtartama

Egyéni módon, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál
- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga módja és ideje

Írásbeli vizsga csoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, **vagy**
Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak)

- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklórismeret tantárgyból

Jeles napok
Munkavégző ünnepek
Emberélet fordulói

Választható témakörök tánc történet tantárgyból

Az őskor táncművészete
A középkor jellemző táncformái
A reneszánsz és barokk kor táncélete
A romantika
A reformkor táncélete
A XX. század táncélete
Gyöngyösbokréta mozdalom
Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.
Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tananyagtartalom elsajátításának mértéke
Az összefüggések ismerete
A szakmai kommunikáció fejlettsége
Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

3.3 NÉPTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI

3.3.1 NÉPI JÁTÉK

Az előképző évfolyamainak fő célja maga a játéktevékenység, az önfeledt és természetes játékelmény megélése, a táncos tevékenység megszerettetése, a hétköznapi és a táncos mozgásformák élményszerű alkalmazása, a mozdulat típusok tudatosítása, a táncolni tudás képességfejlesztésének megalapozása, a szabad improvizációs mozgás és a közösségi táncélmény felfedezése.

Előképző évfolyamok (E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Testséma és percepciófejlesztés
- Kinesztetikus érzékelés
- Testi, motoros képességek, nagymozgások
- Egyensúlyérzék
- Mozgásmegfigyelés, mozgáskövetés, utánzás, fantázia
- Improvizációs képességek
- Szocializációs folyamatok, szabálytudat, önfegyelem
- Közösséghez tartozás

Tananyag

Játékok: ismerkedő, névtanuló drámajátékok, tanulómegismerő, asszociációs játékok, energetizáló, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok, csapatépítő játékok.

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: hétköznapi mozgások, játékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése különböző táncok zenéjére, térjátékok, térforma gyakorlatok

Alapvető mozdulattípusok megismerése, tudatosítása: járás, lépés, szökellés, futás, ugrás, forgás a gyermekjátékokban és népzene

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes löktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados löktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Írányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok, moldvai táncok, ugrós elemek, eszközhasználat, improvizáció és táncetűd.

Játékfűzések: a tanult népi gyermekjátékokból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

E/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során
- Kinesztetikus érzékelés, mozgásmemória, téri tájékozódás fejlesztése
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése gyermekjátékokkal
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése,
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása, valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése
- Improvizációs képességek fejlesztése
- Szocializációs folyamatok, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség
- A fantázia, a belső képi- és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Játékok: tanulómegismerő, társas együttműködést segítő, önismeretet segítő drámajátékok, népi gyermekjátékok, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése, térjátékok, térforma gyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, szöveg (kiszámolók, mondókák, szokásszövegek) és mozgás összekapcsolása, különböző mozdulattípusok összekapcsolása, forgásgyakorlatok

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok) ritmusgyakorlatok

Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok tananyagának bővítése, moldvai táncok tananyagának bővítése, ugrós, lassú és friss csárdás elemek, improvizáció, táncetüd, koreográfia

Játékfűzések (a tanult népi gyermekjátékokból)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

Követelmények az előképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A testsémákat, az oldaliságot

A teret, amelyben mozog, játszik, táncol, a tér fő irányait

A közösségi téralkotás alapformáit: kör, félkör, sor, oszlop, átló, szórt alakzat, oktató alakzat

A mozdulattípusok elnevezését, megvalósítását

A támaszték fogalmát

A gesztusmozdulatokat a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódóan

A hétköznapi és a táncos mozgás közötti különbséget

A csoportnormákat, szabályokat

A tanult mondókák, kiszámolók, versek szövegét, a játékokat

A gyermekdalok, népdalok szövegét és dallamát

A véleményformálás szabályait, a pozitív társértékelést

A tanuló legyen képes

A téri tájékozódásra, viszonyításra, a távolság felmérésére

A jobb és baloldal és az előre-hátra irányok felismerésére

Az önfeledt játékra, játékkezdemenyezésre

A táncélmény közösségi megélésére, a tanult polgári és moldvai táncokon keresztül

Felelősségvállalásra, a társakkal való együttműködésre, az érintés elfogadására, az alkalmazkodásra

Mások véleményének elfogadására

Az instrukció megértésére, megvalósítására, instrukció adására

Néhány táncelem szabad improvizációjára

3.3.2 NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve alakuljon az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Alapfokú évfolyamok (A)

Az alapfok első és második évfolyamán a táncos képességfejlesztés középpontjában a támasztékszerkezet és a gesztus tudatosítása, plasztikai, ritmikai és dinamikai megjelenítése, a néptánc alapmozdulatok (csárdás, cifra, bokázó, lengető) technikai megvalósítása és tudatosítása, a tánc és a zene összefüggéseinek felfedezése áll. A táncélményt a kiválasztott táncanyagok motívumainak megismerése, improvizatív és etűdszerű bemutatása nyújtja.

Az alapfok harmadik negyedik évfolyamán a test tudatos formálása, az állóképesség növelése, többféle tánctechnika alkalmazása, a táncismeret bővítése (tájegységek táncai, tánc típusok), a férfi és női szerepek tudatosítása, az összerendezettség és a tánc esztétikájának felfedezése dominál.

Az alapfok ötödik hatodik évfolyamán a táncmotívumok funkcióinak megértése, a táncszerkesztés elveinek felfedezése, (tájegységek, tánc típusok, táncrend) a stílusismeret kialakítása, a plasztikai, ritmikai, dinamikai sokszínűség megélése, valamint a megszerzett ismeretek rendszerezése kerül a középpontba. Az alapfok hatodik évfolyamának tervezésekor figyelembe kell venni azt is, hogy a művészeti alapvizsga sikeres megvalósítása a legfontosabb stratégiai cél.

A/ 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Koordinációs, kondicionális képességek, variációs és viszonyítási képességek fejlesztése a játéktevékenységek központi szerepének és természetességének megőrzésével
- A kinesztetikus érzékelés támogatása
- Affektív, kognitív tényezők erősítése
- Zenei érték, ritmusérték, téri tájékozódás, kreativitás, belső képi gondolkodás fejlesztése
- Támasztékszerkezetváltás fejlesztése az alapmotívumok megismerése során

A játékbátorság, a kezdeményező-készség, az improvizációs készség fejlesztése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Játékok: játékok bővítése, párválasztó játékok, énekes-táncos népi gyermekjátékok vonuló-kapuzó játékok, drámajátékok, dramatikus játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tréning: az állóképesség fokozatos növelése, az izomzat erősítése, nyújtás, levezetés

Tánctechnika: mozdulatkombinációk, támasztékváltás gyakorlatai, ugrástípusok, alapotívumok (csárdás, cifra, lengető, bokázó) megismerése különböző tánczenére, az alapotívumok plasztikai, ritmikai, dinamikai gyakorlatai, gesztusgyakorlatok, alapotívumok és gesztusgyakorlatok, egyszerű csapáselemek.

Táncgyakorlat

- Az ugrós és a csárdás előkészítő gyakorlatok
- Ugrós táncelemek
- Csárdás táncelemek
- Eszközhasználat (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, seprű, üveg)
- Polgári táncok tananyagának bővítése
- Moldvai táncok tananyagának bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es löktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományörzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Ismeretek, fogalmak: a táncokhoz kapcsolódóan, integrált tartalmak (földrajz, történelem, zene, folklorisztika)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidőzésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

A/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A támasztékváltás tudatosítása,
- A zenei érzék, ritmusérzék, mozgáskoordináció
- Eszközkezelés technikájának fejlesztése,
- A térdhasználat tudatosítása, a tánc hangsúlyának felfedezése
- Megfigyelő és elemző képesség
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly-fenghangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós-eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott táncához kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományörzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

A/3. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység, illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a befogadó elfogadó attitűd, valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag**Táncelőkészítő gimnasztika**

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játéktudás bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör- és páros táncok előkészítése **Táncgyakorlat:**

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése

- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós, valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenhangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése
- Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztbanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A Dunai-dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásélmény, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozgástípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-felhengsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismételése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismételése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismételése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismételése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat

A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során

A színpadi törvényszerűségeket.

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását

A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlekeztetere, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei löktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra

A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

Továbbképző évfolyamok (T)

A továbbképző évfolyamokon a tananyag bővítése az Erdélyi dialektus táncainak megismerésével történik. Egyre nagyobb hangsúlyt kap a stílusos táncolási mód elérése, az adatközlők táncának megismerése, elemzése, újra alkotása, a táncrendek megismerése, a táncok művészi megformálása egyénileg, párban és csoportos koreográfiában egyaránt. A továbbképző évfolyamain az improvizációs eszköztár is bővül a korábban tanult táncanyagok tekintetében. Fontos cél a pályaaorientáció segítése.

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás-ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábförészeken
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az alapfokon tanult táncok ismételése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós-forgatós párosra építve
- A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
- A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana-kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészekben
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábőrészekben
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművelet funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
- A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncételek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.

A tanult koreográfiákat.

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos

megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően.

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

3.3.3 FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítsa rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye **élményszerűvé** a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget. A pedagógus a csoport összetételét, igényét, az életkori sajátosságokat figyelembe véve választhat a témakörök altémái közül. A cél az érdeklődés felkeltése, az élményszerű tananyagfeldolgozás.

A néptánc tantárgyhoz kapcsolódó integrált órászervezés és tananyagfeldolgozás esetén a **gyakorlati** feldolgozás megvalósítása igazodhat a jeles napokhoz, ezért a témakörök felcserélhetők, sorrendjüket az iskola, illetve a pedagógus határozza meg, igazodva az iskola elvárásaihoz, a tágabb környezet igényeihez, felkérésekhez. Az alapfokú és a továbbképző évfolyamokból álló összevont osztályok esetén kötelezően választható a folklórismert tantárgy.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Gyerekszületés, gyermekkor

- Jósó praktikák a gyermek születése előtt
- Komatál hagyománya
- Keresztelő
- A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
- Az anya avatása
- Munkára nevelés, gyermekmunka

A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai

- A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak (libalegeltetés, kalácamunkák)
- A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
- A tánc tanulása
- Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának - szokások, táncok, zenei kultúra - tanulása)
- A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmain.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

- Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
- Szent Balázs napja, Balázsjárás
- Szent Gergely napja, Gergelyjárás
- Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
- Pünkösdi királynéjárás

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

- Munkavégzés a serdülő korban
- Legényavatás, leányavatás
- Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
- Szokásjogok a paraszti társadalomban
- Leánynéző, háztűznéző, hozomány
- Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
- Lakodalmi előkészületek
- Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
- Lakodalmi szokások, rítusok

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/ 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

Legények és lányok játék- és táncalkalmai

- A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
- Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
- Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
- Bálók időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

- Luca kettős alakja

- Betlehemezés
- Farsangi szokások
- A nagyhét eseményei
- A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
- Pünkösdi királyválasztás
- Májusfaállítás
- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása, összefoglalás, felkészülés az alapfokú művészeti vizsgára.

- A tananyagban meghatározott régi- és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának ismételése

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

Tananyag

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

- Középkori táncagyomány, lánc- és körtáncok
- Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

Eszközös pásztortáncok

- Kanásztánc, pásztortánc
- Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós-legényes tánc típus

- Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
- Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok

Forgós-forgatós páros táncok

- Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgatós páros táncok
- Lassú tempójú páros táncok
- Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok

Az új táncréteg jellemzői

- A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

- A szóló verbunk
- Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

- A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
- Körcsárdás, hármassárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

- Dunai dialektus
- Tiszai dialektus
- Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelmvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7évfolyam

Fejlesztési feladatok

-A férfi és női magatartásminták és a felnőttkorhoz kapcsolódó rituálék felismerése, a felfedező tanulás képességének fejlesztése

Tananyag

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

A házasok táncalkalmi

- Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
- Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
- Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
- Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az évkör ünnepein

- Disznótörök ideje (alakoskodás, adománykérés)
- A regélés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
- Szent György napja
- Virágvasárnap
- A húsvéti ételek jelképrendszere
- Fehérvasárnap
- Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
- Szent István napja, új kenyér ünnepe

- Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
- Szent Mihály napja
- Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje a táncalkalmakhoz kapcsolódó szokásokat, a táncos magatartás és viselkedés szabályait, a tanult dramatikus szokások jellemzőit, tartalmát, felépítését.

Legyen képes a megszerzett ismeretek alkalmazására a gyakorlatban

T/8 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A témakörhöz kapcsolódó érzelmek feldolgozása
- Szokások, hagyományok értelmezése, elemző és mérlegelő gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Az idők tisztelete a hagyományos paraszti kultúrában, halotti szokások, hagyományok.

Felnőttek, idők és az elbúcsúztatás szokásai

- Paraszti munka, munkaszervezés
- Az idők társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
- Előjelek, jóslások, hiedelmek
- A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
- Virrasztás, temetés, siratás
- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról

Követelmények

A tanuló ismerje a halotti szokásokat, szertartásokat, szimbólumrendszerét. Ismerje az idők szerepét a paraszti hagyományban.

Legyen képes az embertársak és különösen az idők iránti tisztelet kifejezésére.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét.

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére.

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

3.3.4 TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismeretése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több táncműfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására, valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc

Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra

A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében

A balett megjelenése Magyarországon - „Eszterházy esték”

A romantika hatása Európa táncéletére

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok - Körmagyar

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismeretése a tanulókkal

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére

A XX. századi magyar mozdulattánc megújítói

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csopajáték

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese - Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),

Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT - Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)

A táncmozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben

A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncmozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a táncmű történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyetemes táncmű történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncmozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a táncmű történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

3.3.5 NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását. A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése

- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

D-r-m dallamagú népi játék dallamok, népdalok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos megszólaltatása

Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt
- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömeinek felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

A dudaritmus

A kanásztánc ritmus

5-6 hangterjedelmű dallamok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása

Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja

Népi hangszerek: duda

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
- A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
- Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése
- A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
- A népi éneklési technika fejlesztése
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es zenei löktetés

A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákön keresztül

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása

Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es löktetés

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákön keresztül

A giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő

A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód

Az esztam és dúvő kíséret

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése
- A giusto és a parlando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsokor szerkesztési elveinek megismertetése
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A periódus, zárlat, félzárlat

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése
- A dallam díszítéstechnika fejlesztése
- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A szinkópa

Az aszimmetrikus zenei löktetés

Az 5/8-os löktetésrend

A periódus, a pontszerkezet

A parlando, rubato és a giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint
A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint
Zenefelismerés

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- Az aszimmetrikus zenei löktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése.

A népzenei kiadványok népszerűsítése

- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A „jaj-nóták” jellemzői

Az aszimmetrikus löktetés

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások

Az periódus és a tánc összefüggései

A sánta düvő kíséret

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Követelmények

A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a „jaj-nóták” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséretmódok felismerésére.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogatózás készség szintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

A siratók és keservesek jellemzői

Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése
- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadasmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadasmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

Jellegzetes hangszerek: moldvai furulya, dob, koboz, doromb, hangszer-együttesek: hegedű, koboz, dob

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekísérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadasmód fejlesztése

Tananyag

A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése
A tanult népdalok ismétlése, gyakorlása
A tanult éneklési technikák gyakorlása
Hangszerfelismerés
Tánczene felismerés (tájegység, típus)
Az adatközlők életútja
Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Követelmények

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállításait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

3.3.6 TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés
A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései
A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk
A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése
A helyzet típusai (testpozíció-állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük
A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapsolására, a motívumokban

szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása

Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

3.4 TÁRSASTÁNC TANSZAK

3.4.1 AZ ALAPFOKÚ TÁRSASTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A táncművészeti ágak közül a nagy hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás nagy utat tett meg az ifjúság kulturált szórakozási formájától a művészetoktatásig. Az értékeket megtartva a tantervi program további lehetőséget nyújt az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munka igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelemre, az önkontroll alkalmazására.

Az alapfokú oktatás célja a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése.

A főtárgyak és kötelező tantárgyak tanulása során a tanulók jártasságot szereznek a különböző társastáncokból.

Megismerik azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartásformáit. A szabadon választható tantárgyak előkészítik a társastáncok tanulását, megismertetik a főtárgy előzményeivel a tanulót és bekapcsolódást biztosítanak a táncművészet más ágába, valamint a társművészetekbe. A korán elkezdett testképzés előkészíti a társastánc tantárgy tanulását, majd a historikus táncokon keresztül a főtárgy előzményeivel ismerkedhetnek meg a tanulók.

A tanszak komplex ismeretet adó, készségfejlesztő tanterve motiválja a tanulót az újabb tudás megszerzésére és ösztönzi a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén. Közelebb viszi a tanulót a művészetekhez, ugyanakkor választott művészeti ágának értő művelőjévé, közönségévé válik.

A program az integrált óraszervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A társastánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott viselkedéskultúra és a társastánc történet tantárgy gyakorlati és elméleti ismereteit. Mindhárom tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.

3.4.2 A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Főtárgy

Gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgyak

Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet (5-6. alapfokú évfolyamon, 9-10. továbbképző évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgy - az összevont osztályokban

Viselkedéskultúra, önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Társastánc gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon, 1-3. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon, 7-8. továbbképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-(3)	3	3-(4)	3-(4)	3	3	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)		1-(0)	1-(0)			1-(0)	1-(0)
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első **szám a** heti minimális **óraszámot jelöli**, a második **szám a** szakmai program **megvalósítása során** az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

3.4.3 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti vizsgarészből áll

A vizsga tantárgyai

Társastánc

Társastánc történet

A társastánc vizsga módja és időtartama

Csoportban, 20-25 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A társastánc vizsga tartalma

- A társastánc gyakorlati vizsga a szaktanár által összeállított tánckombinációk bemutatásából áll
- A tanulók párosan, csoportos formában, önálló előadásban mutatják be a táncokat miközben számot adnak a standard és latin tánc tartás, a különböző ritmusok, stílusok, táncirányok, tánc technikák ismeretéről
- A standard táncok (Angolkeringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, a latin-amerikai (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) táncok alaplépései,

alapfigurái, a Slowfox (Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin) és a Jive (Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin) haladólépései

A vizsga értékelése

- a standard táncok és a latin-amerikai táncok kombinációinak pontos kivitelezése,
- a zene és a tánc összhangjának betartása,
- a technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- a térfigyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

A társastánc történet vizsga módja és időtartama

Egyénileg, 10 perc, szóbeli vizsga

A társastánc történet vizsga tartalma

A szaktanár által összeállított szóbeli tételsor alapján a tanulók számot adnak a XIX. századi magyar és európai társasági táncélet fejlődéséről, korszakairól és neves táncmestereikről, a standard és latin-amerikai táncok kialakulásáról, történeti háttéréről, a társasági táncélet alkalmairól és eseményeiről.

Témakörök

- A társasági élet alkalmai.
- A nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakai, alkotói.
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai.
- A hazai társastáncmozgalom kiemelkedő táncprodukciói.

A vizsga értékelése

- A standard (Angolkeringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) és latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáinak, stílusjegyeinek ismerete (jellege, ütem, tempó, ritmus)
- A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlődésének, alkotóműhelyeinek és jeles képviselőinek ismerete.
- A magyar társasági táncélet alkalmainak és eseményeinek ismerete.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti vizsgarészből áll

A vizsga tantárgyai

Társastánc

Társastánc történet

A társastánc vizsga módja és időtartama

Csoportban, 25-30 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A vizsga tartalma

A társastánc gyakorlati vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított kombinációkból (5 standard, 5 latin-amerikai tánc) és egy koreográfiából áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be. Az előadás során lemérhető a tanulók technikai tudása, ritmus-, tér- és stílusérzéke, együttműködő készsége és művészi önkifejezése

- A standard táncok (Angolkeringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, haladólépései, haladó figurái
- A latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépései, alapfigurái, haladólépései, haladó figurái
- Egy szabadon választott táncból 3-5 perces koreográfia. (Ebből a táncból a kombinációt nem kell bemutatni!)

A vizsga értékelése

- a standard táncokból és a latin-amerikai táncokból készített kombinációk és a koreográfia pontos kivitelezése
- a zene és a tánc összhangjának betartása
- a technikai biztonság
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód
- a térfigyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában

A társastánc történet vizsga módja és időtartama

Egyénileg, 10 perc, szóbeli vizsga

A társastánc történet vizsga tartalma

- A társasági élet alkalmi
- A XX-XXI. századi nemzetközi és hazai társastáncélet kibontakozása, legfontosabb korszakai, alkotói
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai
- A hazai társastáncmozgalom kiemelkedő táncprodukciói
- A formációs társastáncok kialakulásának története

A vizsga értékelése

- a nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakainak, alkotóinak ismerete,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak ismerete,
- a hazai társastánc mozgalom táncprodukcióinak ismerete,
- a formációs társastáncok kialakulásának története.

3.5 TÁRSASTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI

3.5.1 GYERMEKTÁNC

A gyermektánc oktatás elsődleges célja egy olyan egészséges, a művészetek iránt érdeklő gyermek nevelése, aki számára a társastánc tanulás olyan tevékenységi forma, melyben fejlesztheti fizikális erejét, formálhatja testét, miközben fejlődnek értelmi képességei, térlátása, ritmusérzéke, munkához való hozzáállása és kitartása.

Előképző évfolyamok (E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A csoportos játékhoz szükséges képességek és készségek (egyensúly-, ritmus és térérzékelés) fejlesztése.
- A munka természetes igényének, a megfelelő munkafegyelemnek, önkontrollnak a kialakítása.
- Ismeretszerzési, tanulási és problémamegoldó képesség, kifejezőkészség fejlesztése (a beszéd, a zene, a mozgás összekapcsolása).
- A tanuló fizikai állóképességének, tánc iránti szeretetének, technikai tudásának fejlesztése.

Tananyag

Egyszerű mozgások (járás, futás, különböző irányú lépések, ugrás, fordulat)

A helyes testtartás megtanítása

Gimnasztikai gyakorlatok (játékos formában, utánnézéssel)

Rávezető gyakorlatok (testsúlyáthelyezés, súlyos és súlytalan lépés, helyzet)

Az irányok, térformák tudatos használata

Ritmikai gyakorlatok (hangjegyérték gyakorlatok, tempógyakorlatok)

Játékos táncok, gyermektáncok (Petronella, Hacke-spitze, Kis kacsa fürdik, Olálá, Kerek a káposzta, Letkiss...)

Követelmények

A tanuló ismerje a 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es játékos táncokat, gyermektáncokat.

A tanuló legyen képes a csoportos táncolás magatartásformáinak betartására, legyen nyitott, érdeklődő, fogékony, együttműködő és problémamegoldó.

E/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A megfigyelőképesség, emlékezés és gondolkodás képességének fejlesztése
- A rögtönzési és együttműködési képesség fejlesztése (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás)
- A megismerő- és befogadóképesség (az alapmotívumok és variációs lehetőségek) fejlesztése
- Tér-, forma-, stílus- és ritmusérzék fejlesztése

Tananyag

Alapfogalmak tudatos alkalmazása

A társastánc alapmozdulatainak bővítése (rézsűt irányú lépések, jobbra fordulat, balra fordulat)

Ritmikai gyakorlatok (ritmusra történő járás, taps, ütemgyakorlatok, ütemfajták)

Dinamikus gyakorlatok (lendítések, emelések, hajlítások, nyújtások, fordítások, forgások)

Gyermeztáncok, divattáncok, nemzeti táncok (Country, Stomp, Disco Cha-cha-cha, Boogie-woogie, Polka, Csárdás...)

Követelmények

A tanuló ismerje a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait, továbbá az évfolyamon tanult gyermektáncokat, divattáncokat, nemzeti táncokat.

A tanuló legyen képes a térben történő eligazodásra, a zenei lüktetések felismerésére. Tudjon a partnerrel, a csoporttal megfelelően kommunikálni.

3.5.2 TÁRSASTÁNC

A társastánc tanterv játékos tevékenységi formákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, gazdagítja önkifejezési formáit. A társastánc tantárgyat két év előképző után tíz éven át tanulják a tanulók. Az egymásra épülő, folyamatosan nehezedő táncok és azok motívumai juttatják el a tanulót az egyre magasabb szintű tánctudáshoz. A kompetenciaalapú tartalom, tanterv olyan területekre hívja fel a figyelmet, mint az együttműködés, a mérlegelő gondolkodás, az önbecsülés, a felelősségérzet és a tolerancia.

A művészeti munka eljuttatja a tanulót az alkotómunkához, mely hozzájárul a harmonikus, gazdag érzelmvilágú, egészséges gondolkodású személyiség kialakításához. A csoportos tanulás, az órákon való megmutatkozás lehetősége, a közös utazások, a bemutatók sikerei összekovácsolják a tanulókat, ezért igen nagy közösségformáló hatással bírnak.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az önálló ismeretszerzés, a folyamatos tanulás igényének kialakítása
- Az egyénnel és a csoporttal a hatékony és megfelelő kommunikálás elősegítése
- A ritmusérzék, technikai tudás, kezdeményezőkészség, az improvizációs készség fejlesztése

Tananyag

A világtáncok kezdő, haladó motívumai, kombinációi

A páros tánc szabályai (tánctartás, a vezetés és követés, közlekedés a táncparketten)

A táncos alkalmak viselkedési szabályai (bemutakozás, felkérés, lekérés, leköszönés)

Követelmények

A tanuló ismerje a világtáncok kezdő, haladó motívumait, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit.

A tanuló legyen képes a táncos alkalmakon a tanultak gyakorlati alkalmazására, a világtáncok alapjainak kombinálására.

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard és a latin-amerikai táncok helyes testtartásának kialakítása
- A térben való tájékozódás, a lábtechnika, a ritmusérzék, a hallás fejlesztése, a közösségtudat formálása
- A megfelelő táncos magatartásmód kialakítása, mások elfogadása, a szocializációs folyamatok elősegítése
- A partnerek közötti kommunikáció javítása

Tananyag

A standard és a latin tánctartás

A ritmusok, ritmikák

Táncirányok (Alignment)

Lábpozíciók (Feet Positions), Lábmunka (Foot Work)

Az Angolkeringő Closed changes, Natural turn, Reverse turn alaplépései

A Tangó Walk, Progressive side step, Progressive link, Closed promenade alaplépései

A Quickstep Quarter turn to right, Quarter turn to left (heel pivot), Natural turn, Progressive chasse, Forward lock alaplépései

A Cha-cha-cha Time step, Close basic, Open basic, Fan, Hockey stick, Check from OCPP, Check from OPP alaplépései

A Rumba Basic movement, Alternative basic movement, Forward walks in close hold, Backward walks in close hold,

Fan, Hockey stick alaplépései

A Jive Basic in place, Basic in fallaway, Change of place right to left, Change of place left to right alaplépései

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult lépéseket, azok ritmikáját, a standard és latin táncokra jellemző testtartást, a helyes lábmunkát, a lépések irányait, a táncirányokat.

A tanuló legyen képes partnerével harmóniában a tanult táncanyag újraalkotására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel részt venni.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard és a latin-amerikai táncok alaplépéseiben alkalmazott forgásmennyiség, a használt akciók elsajátítása, valamint a tanult lépésekből álló kombinációkon és etűdökön keresztül a táncokra jellemző stílusos előadásmód kialakítása

- A mozgáskoordináció, mozgásemlékezet, fizikai állóképesség fejlesztése, a zenei beosztáshoz, frázisokhoz való igazodás, a zenei hangsúlyok tudatosítása

- A technikai elemek alkalmazása, az egymást segítő táncos partnerkapcsolat kialakítása

- A nemzetközi táncanyag elmélyítése, a tanult táncok technikai tökéletesítése

Tananyag

A latin táncokban használt akciók (Action Used)

A standard táncokban alkalmazott forgásmennyiség (Amount of Turn)

Az Angolkeringő Natural spin turn, Whisk, Chasse from promenade position alaplépései

A Tangó Rock turn, Open reverse turn lady outside, Back corté alaplépései

A Quickstep Natural turn with hesitation, Natural pivot turn, Natural spin turn, Chasse reverse turn alaplépései

A Cha-cha-cha Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to right, Under arm turn to left, Shoulder to shoulder, Hand to hand, Open hip twist, Turkish towel alaplépései

A Rumba Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to left, Under arm turn to right, Check from OCPP, Check from OPP, Hand to hand alaplépései

A Jive Link, Change of hands behind back, American spin, Left shoulder shove alapfigurái

A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított kombinációk és etűdök

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult lépéseket, az alkalmazott forgásmennyiséget és a használt akciókat, az alaplépésekből és alap figurákból összeállított kombinációkat és etűdöket.

A tanuló legyen képes a tanult technikák alkalmazására, a kombinációk és etűdök párban történő, stílusos előadására, a táncos-táncosnő harmonikus kapcsolat kialakítására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A latin táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban alkalmazott testfordulatok elsajátítása, a standard táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban használt emelkedés, süllyedés fejlesztése

- A térbeli tájékozódás, előadói készség javítása

- A megfelelő viselkedésmódok kialakítása, az illemszabályok alkalmazása

- Stílusos előadásmód, tudatos gyakorlás

Tananyag

A latin táncokban alkalmazott testfordulatok (Body Turn)

A standard táncokban használt emelkedés, süllyedés (Rise and Fall)

A Slowfox Feather, Three step, Natural turn, Reverse turn, Closed impetus and feather finish alaplépései

Az Angolkeringő Closed impetus, Hesitation change, Outside change alap figurái

A Tangó Open reverse turn lady in line, Progressive side step reverse turn alap figurái

A Quickstep Closed impetus, Back lock alap figurái

A Samba Natural basic movement, Reverse basic movement, Side basic movement, Outside basic movement,

Progressive basic movement, Whisks to left, Whisks to right, Promenade samba walks, Side samba walk, Stationary samba walks alaplépései

A Cha-cha-cha Alemana, Cross basic, Cuban break in Open position alap figurái

A Rumba Natural top, Close hip twist, Alemana alap figurái

A Jive Curly whip, Whip, Throwaway whip alap figurái

A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított koreográfiák

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult alaplépéseket, alapfigurákat és az ezekből összeállított etűdöket, az alkalmazott testfordulatokat, valamint az emelkedést és süllyedést.

A tanuló legyen képes a tanult technikák párban történő alkalmazására, az etűdök pontos kivitelezésére.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard táncokban használt ellentétes törzsmozdulat és testhajlás elsajátítása az alapfigurákban
- A tanulói előadói készség, ritmusérzék, mozgásemlékezet fejlesztése, stílusérzék kialakítása
- Az önálló alkotás, a szabad improvizáció fejlesztése, a koreográfiák élményszerű előadása
- A múlt és jelen értékeinek befogadása, a tánc és társművészetek iránti érdeklődés felkeltése

Tananyag

Ellentétes törzsmozdulat (CBM) és a testhajlás (Sway) fogalma

A Bécsi keringő Natural turn, Change from natural to reverse, Change from reverse to natural alapfigurái

A Slowfox Natural weave, Change of direction, Basic weave alapfigurái

Az Angolkeringő Reverse corté, Back whisk, Basic weave alapfigurái

A Tangó Open promenade, Left foot and right foot rocks alapfigurái

A Quickstep Reverse pivot, Progressive chasse to right, Tipple chasse to right alapfigurái

A Paso doble Appel, Basic movement, Sur place, Chasses, Elevations, Huit alaplépései

A Cha-cha-cha Cuban break in open CPP, Split Cuban break in OCPP, Split Cuban break from OCPP and OPP alapfigurái

A Rumba Open hip twist, Side steps, Shoulder to shoulder alapfigurái

A Jive Double cross whip, Stop and go, Rolling of the arm alapfigurái

A Samba Reverse turn, Corta jaca, Travelling botafogos, Shadow botafogos, Promenade botafogo alapfigurái

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult alapfigurákat, az ezekből összeállított etűdöket, az ellentétes törzsmozdulat és a testhajlás fogalmát.

A tanuló legyen képes alkalmazni a standard táncokban használt ellentétes testmozdulatot és a testhajlást.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az új táncok alaplépéseinek elsajátítása és a már ismert táncok alapfiguráinak egymásra épülése
- A koncentrálóképeség, kombinációs készség, rendszerszemlélet fejlesztése

A tanult technikai elemek együttes alkalmazása, a technikai elemek összefüggéseinek felismerése

Tananyag

A Bécsi keringő Reverse turn alapfigurája

Az Angolkeringő Double reverse spin, Reverse pivot, Back lock, Progressive chasse to right alapfigurái

A Tangó Natural twist turn, Natural Promenade turn alapfigurái

A Quickstep Running finish, Natural turn and back lock, Double reverse spin alapfigurái

A Slowfox Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin haladólépései

A Paso doble Attack, Separation, Sixteen, Twist turn, Promenade, Promenade close alapfigurái

A Cha-cha-cha Changing feet variációk 1, 2, 3 alapfigurái

A Rumba Forward walks in shadow position, Alemana from open facing position with handshake hold, Advanced opening out movement, alapfigurái

A Samba Travelling volta, Criss cross, Volta spot turn to right for lady, Volta spot turn to left for lady, Continuous volta spot turn alapfigurái

A Jive Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin haladólépései

Követelmények

A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit.

A tanuló legyen képes a tanult lépések letáncolására szólóban és párban.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A világtáncok kezdő- és haladólépéseit, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit.

A standard táncok (Angolkeringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépéseit, alapfiguráit, a latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépéseit, alapfiguráit és tánctechnikai feladatait, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit.

A szakkifejezéseket, fogalmakat, a szakmai anyagok hozzáférési lehetőségét.

A táncparkett szabályait.

A tanuló legyen képes

A tanultak gyakorlati alkalmazására és a világtáncok alapjainak kombinálására.

Az általánosan elfogadott viselkedési szabályok gyakorlati alkalmazására, a közösségépítésre. A másság elfogadására, véleménynyilvánításra és a demokratikus magatartásformák elsajátítására.

A tanult táncok (kombinációk, etűdök, koreográfiák) pontos és stílusos előadására, a páros és csoportos feladatok végrehajtására.

A fogalmak megértésére, értelmezésére, a helyes és kreatív nyelvhasználatra a társadalmi és kulturális tevékenység során. Anyanyelvén és a nemzetközi táncnyelven kommunikálni.

A térben történő eligazodásra, a zenei löktetési rendhez, zenei egységhez való igazodásra

Az önálló feladatvállalásra, az önálló ismeretszerzésre.

Művészi előadásra, az improvizációra, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A koreográfiakészítés, a táncszerkesztési elvek gyakorlati alkalmazása, a tanult táncok alaplépéseinek és alapfiguráinak, haladólépéseinek és haladó figuráinak alkalmazása során.

- A stílusérzék, előadói készség, koncentrálókéesség fejlesztése.

- Az önállóan készített, rövid koreográfiákban a standard és latin táncok stílusjegyeinek alkalmazása.

- Belső igény kialakítása a különböző stílusirányzatokkal való találkozásra.

Tananyag

A koreográfiakészítés szabályai és a táncszerkesztési elvek

Az Angolkeringő Weave from promenade position, Closed telemark, Open telemark and cross hesitation haladólépései

A Tangó Promenade link, Four step haladólépései

A Slowfox Hover feather, Hover telemark, Natural telemark, Hover cross haladólépései

A Quickstep Quick open reverse, Fishtail, Running right turn haladólépései

A Paso doble Promenade to counter promenade, Grand circle, La passe, Banderillas, Syncopated separation alapfigurái

A Samba Natural roll, Close rocks, Open rocks, Backward rocks, Piait, Circular voltas haladólépései

A Cha-cha-cha Open hip twist spirál, Natural top finish A, Natural top finish B, Close hip twist haladólépései

A Rumba Opening out to right, Opening out to left, Spiral, Curl, Reverse top haladólépései

A Jive Fallaway throwaway, Overturned change of place left to right, Ball change haladólépései

A standard és latin táncok stílusjegyei

Követelmények

A tanuló ismerje a Paso doble alap figuráit, az Angolkeringő, Tangó, Slowfox, Quickstep, Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Jive haladólépéseit, a koreográfiakészítés szabályait, a táncszerkesztési elveket.

A tanuló legyen képes a standard és latin táncok stílusos eltáncolására, önállóan etűdök összeállítására.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanult lépések és figurák neveinek szakszerű használata, a szakkifejezések alkalmazása.
- A nyelvi kifejezőképesség fejlesztése.
- A táncos szakirodalom gyakorlati használata.

Tananyag

Szakkifejezések, fogalmak

A Bécsi keringő Fleckerl haladó figurája

Az Angolkeringő Open telemark and wing, Open impetus and cross hesitation, Open impetus and wing haladólépései

A Tangó Backopen promenade, Outside swivels haladólépései

A Quickstep Four quick run, V6, Closed telemark haladólépések

A Slowfox Open telemark natural turn to outside swivel and feather ending, Open impetus, Weave from PP, Reverse weave haladólépései

A Cha-cha-cha Closed hip twist spirál, Reverse top, Spiral haladólépései

A Rumba Opening out from reverse top, Fallaway, Cuban rocks, Rope spinning haladólépései

A Samba Closed volta, Contra botafogos, Samba locks in OPP, Samba locks in OCPP, Rhythm bounce, Simple volta, Methods of changing feet haladólépései

A Paso doble Fallaway whisk, Fallaway reverse, Spanish line, Flamenco taps, Chasse cape, Travelling spins from PP haladólépései

A Jive Windmill, Spanish arms haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult haladólépéseket és haladó figurákat, a tanult szakkifejezéseket és fogalmakat.

A tanuló legyen képes azok stílusos és pontos eltáncolására, a szaknyelv használatára.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanult lépések és figurák improvizatív használatának elősegítése.

- A kombinációs készség, mozgásemlékezet, ritmusérzék, zenei lüktetésrendhez való igazodás fejlesztése, a saját egyéni karakter kialakítása.
- A táncok stílusjegyeinek megismerése, a táncok stílusos megjelenítése.
- A zene és a tánc összefüggéseinek felismerése.

Tananyag

Improvizációs szabályok

A Bécsi keringő Contra check haladó figurája

Az Angolkeringő Outside spin, Turning lock, Closed wing, Turning lock to right haladólépései

A Tangó Fallaway promenade, Four step change, Brush tap haladólépései

A Quickstep Six quick run, Zig-zag, back lock and running finish, Change of direction haladó figurák

A Slowfox Natural twist turn, Curved feather to back feather, Natural zig-zag from PP haladó figurái

A Cha-cha-cha Rope spinning, Sweetheart, Follow my leader, Curl haladólépései

A Rumba Sliding doors, Three alemanas, Fencing, Three threes haladólépései

A Paso doble Travelling spins from CPP, Changing feet variációk One beat hesitation, Syncopated chasses, Left foot variation, Coup de pique haladólépései

A Jive Toe heel swivels, Flicks into break, Simple spin haladó figurái

A Samba Argentine crosses, Rolling off the arm, Three step turn, Cruzados walks, Cruzados locks haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje az improvizáció szabályait, a standard és latin táncok tanult haladólépéseit és haladó figuráit.

A tanuló legyen képes improvizálásra, a tanult koreográfiák bemutatására, stílusos eltáncolására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadói készség, a rendszerező képesség fejlesztése
- Egyéni táncstílus kialakítása
- Önálló ismeretszerzés és gondolkodás fejlesztése
- Az összefüggések keresése, a rendszerezés, a tudatos gyakorlás iránti igény kialakítása

Tananyag

Az Angolkeringő Fallaway reverse and slip pivot, Hover corté, Drag hesitation, Fallaway whisk, Left whisk, Contra check haladó figurái

A Tangó Fallaway four step, Basic reverse turn, The chase, Fallaway reverse and slip pivot, five step haladó figurái

A Quickstep Cross swivel, Rumba cross, Topsy to right and left, Hover corté, Cross chasse haladó figurái

A Slowfox Fallaway reverse and slip pivot, Natural hover telemark, Bounce fallaway with weave ending haladó figurái

A Cha-cha-cha Aida, Opening out from reverse top, Slip-close chasse, Syncopated open hip twist haladó figurái

A Rumba Continuous hip twist, Continuous circular hip twist, Cucharachas, Syncopated open hip twist haladó figurái

A Jive Reverse whip, Chicken walks haladó figurái

A Samba Promenade to counter promenade runs, Carioca runs, Drug, Dropped volta, Samba side Chasses haladó figurái

A Paso doble Alternative entries to PP, Twists, Separation with fallaway ending, Separation with lady's caping walks, Farol, Fregolina incorporating farol haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, táncokra jellemző stílusjegyeket.

A tanuló legyen képes a standard és latin táncok koreográfiájának stílusos eltáncolására szólóban, párban és csoportban.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A standard és latin-amerikai táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, a táncokra jellemző stílusjegyeket

A szakkifejezéseket, fogalmakat

A páros és csoportos táncok megformálásának szabályait, a táncszerkesztés elvét

A táncok karakterének megfelelő előadásmódot

A táncalkalmaknak megfelelő magatartásmódot

A tanuló legyen képes

A standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására

A szakmai elvárásoknak megfelelő nyelvezet alkalmazására

A megfelelő technika alkalmazására, a táncok stílusos előadására

A csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre

Önállóan használni a tereket, irányokat, a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből készített koreográfiák önállóan történő csoportos bemutatására

Az elsajátított szókincs alkalmazására a mindennapi életben és a megszerzett ismeretekről beszélni

Az improvizációra, a művészi önkifejezésre, a művészeti záróvizsga követelményeinek teljesítésére

3.5.3 VISELKEDÉSKULTÚRA

A viselkedéskultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a mindennapi élet és a társas érintkezés viselkedéskultúrájának alapszabályait, magatartásformáit.

Az udvariasság, az ízléses megjelenés, az alkalmazkodó készség, kombinációs készség mellett kialakul a tanulóban az esztétikai minőség tisztelete, mások megismerésének igénye, az emberi jogok tiszteletben tartása.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az önmegismerés, az önkontroll, az önfejlesztés igényének kialakítása
- A kezdeményezőképeség és a kreativitás fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása

Tananyag

Viselkedésünk alapjai

Viselkedés táncos alkalmakon

Az étkezés illeme

Testünk, ruhánk, környezetünk tisztasága

Nők és férfiak (fiúk és lányok)

Művelődés, szórakozás

Az ajándékozás illeme

Utazás, közlekedés

Kapcsolattartás távolról

Nemzeti sajátosságok

Amit még illik tudni

Követelmények

A tanuló ismerje a táncos alkalmak viselkedési szabályait és a köznapi élet illemtanát.

A tanuló legyen képes a helyes és kreatív nyelvhasználatra az oktatásban, a családi életben és a szabadidős tevékenységben, valamint a viselkedés általánosan elfogadott és a táncos alkalmakra vonatkozó szabályainak gyakorlati alkalmazására.

3.5.4 TÁRSASTÁNC TÖRTÉNET

A társastánc történet tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a XIX. századi társastáncok kialakulását, történeti háttérét, neves hazai és nemzetközi alkotóit és műveiket. A társastáncok stílus és formavilágát, az európai és hazai táncmozgalmak törekvéseit, és műhelyeik fejlődését. A társastánc történet tantárgy célja továbbá, hogy a tanuló megismerje a XX-XXI. század tánc történetének kiemelkedő hazai- és nemzetközi képviselőit, az európai társastáncélet fejlődését, a kor hazai alkotóműhelyeit és a formációs társastáncok kialakulását, aktív közreműködőként vegyen részt táncművek, koreográfiák elemzésében.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló táncelméleti, tánc történeti tudásának, személyiségének, esztétikai és művészeti tudatosságának, nyelvi kommunikációjának fejlesztése, összegző és szintetizáló képességének javítása

Tananyag

A társastánc művészi és közhasznú formái

A társasági táncélet alkalmi, eseményei

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai

A standard és latin-amerikai táncok kialakulása, történeti háttére

Követelmények

A tanuló ismerje a standard (Angolkeringő, Bécsi keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) történeti kialakulását, stílusjegyeit és formáit, a társasági táncélet alkalmait és eseményeit, a társastánc művészi és közhasznú formáit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait.

A tanuló legyen képes felismerni a társastáncok stílusjegyeit, a társasági táncélet különböző alkalmait, jellemző stílusjegyeit.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló stílusérzékének, elemző képességének, analízis értelmezésének, aktív befogadó magatartásának, egyéni és közösségi alkotótevékenységének fejlesztése.

Tananyag

A XIX. század társastánc élet (Ausztria, Csehország, Olaszország, Franciaország) nemzetközileg meghatározó alkotóműhelyei, képviselői

Az európai táncmozgalmak törekvései és fejlődésük

A XIX. századi hazai táncmozgalmak és műhelyek fejlődése

Követelmények

A tanuló ismerje a XIX. század európai és magyarországi táncélet fejlődését, jeles képviselőit, munkásságukat, alkotásaikat, a meghatározó stílusjegyek alapján ismerje fel a kor társastáncainak formanyelvét.

A tanuló legyen képes felismerni a korszak alkotóinak formanyelvét és műveik értékeit.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A standard (Angolkeringő, Bécsi keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáit, stílusjegyeit (jellege, ütem, tempó, ritmus).

A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlődésének állomásait, alkotóműhelyeit és jeles képviselőit.

A magyar társasági táncélet alkalmait és eseményeit.

A tanuló legyen képes

A tánc sajátosságaira való érzékenységre, a stílusismeretre, a szakmai szókincs és fogalomkészlet önálló használatára.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A társastáncok hazai és nemzetközi irányzatainak, alkotóműhelyeinek és képviselőinek megismertetése.
- A táncelméleti tudás, valamint az összegző és szintetizáló képesség fejlesztése.

Tananyag

Az európai társastáncélet fejlődése és alkotóműhelyeinek kialakulása (Anglia, Németország, Olaszország)

A magyarországi táncközösségek, táncklubok és táncszervezetek kialakulása és a nemzetközi vérkeringésbe való bekapcsolódása a XX. századtól napjainkig

Követelmények

A tanuló ismerje a társastánc hazai és nemzetközileg meghatározó alkotóműhelyeit, képviselőit, az európai táncmozgalmak törekvéseit és fejlődésüket, a hazai táncmozgalmak és műhelyek fejlődését.

A tanuló legyen képes a nemzetközi társastáncélet kiemelkedő műhelyeinek és stílusjegyeinek felismerésére, a magyarországi társastáncmozgalom fejlődésének, alkotóinak és produkcióinak a felismerésére, tudatos értelmezésére.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Kiemelkedő hazai és nemzetközi (európai) táncművek, formációs alkotások elemzése és összehasonlítása.
- Életpályák és életművek megismerése a magyarországi társastáncmozgalomban, társastáncművek analízisére.

Tananyag

A nemzetközi és magyarországi formációs társastáncok kialakulása.

A XX-XXI. század hazai alkotóműhelyek és szakemberek (pedagógusok) életpályája és műveik. Jeles koreográfiák a társastáncmozgalomban.

Követelmények

A tanuló ismerje a formációs társastáncok kialakulásának történetét, a XX-XXI. század kiemelkedő hazai alkotóit, műveiket. Biztosan tudjon eligazodni a formációs társastáncok világában, isme fel az alkotók műveit. A társastáncok stílus és formavilágában legyen jártas és önálló.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A nemzetközi és hazai táncélet legfontosabb korszakait, alkotóit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait, korszakait, a hazai társastánc mozgalom kiemelkedő táncprodukcióit.

A tanuló legyen képes

A múlt és a jelen értékeinek befogadására.

3.5.5 TÁRSASTÁNC GIMNASZTIKA

A társastánc gimnasztika oktatás elsődleges célja, hogy a tanuló a speciális társastáncformák és táncok elsajátításához megfelelő erőnlétben, izomzata gondosan előkészített és bemelegített állapotban legyen. Alapvető cél a sérülések elkerülése, a testtartási hibák javítása, a koordináció és a ritmikai készség fejlesztése.

Előképző évfolyamok (E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes, tudatosan kontrollált légzéstechnika és testtartás megtanulása és alkalmazása, a koordinációs készséget fejlesztő gyakorlatok és motívumok elsajátítása, tudatos alkalmazása és kivitelezése

Tananyag

A kontrollált légzéstechnika elsajátítása

A mozdulat iránya

A mozdulat magassága és mélysége

A mozdulat ritmusa

Követelmények

A tanuló ismerje a helyes légzéstechnikát, az alaptartást és annak kontrollját, a mozdulatok sajátosságait, tájékozódást a térben.

A tanuló legyen képes a kontrollált légzésre és mozgásra, eligazodni a térben - színpadi térformákban - és zenei interpretációkra koordinált mozgáskombinációk kivitelezésére.

E/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgás esztétikai törvényszerűségeinek megismerése és tudatos alkalmazása a gyakorlatokban, az akusztikus és vizuális képességek, ritmikai készségek és koordinációs képességek fejlesztése

Tananyag

A karok, törzs, lábak izomzatának erősítése

Az egyensúlyi helyzet tudatos kialakítása

A táncelőkészítő gimnasztikai gyakorlatok összeállítása etűd formában

Követelmények

A tanuló ismerje a test izomzatának erősítését, az egyensúlyi helyzeteket, gyakorlatokat és etűdöket. A tanult mozgásformák önálló, plasztikus végrehajtását, a szakkifejezések tudatos használatát és ismeretét.

A tanuló legyen képes testének tudatos kontrolljára, izomzatának és testrészeinek erősítésére és bemelegítésére, egyensúlyi helyzetek kialakítására és tudatos alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladat

- A természetes mozgásfajták megismerése, a mozgáskészségen alapuló mozgásérzék tudatosítása, a ritmika, az izomerő tudatos használata, az egyéni improvizáció fejlesztése

Tananyag

Az előképző gyakorlatainak egymás utáni folyamatos összekapcsolása
A mozgás esztétikai törvényszerűségei
Lábgyakorlatok
Nyakgyakorlatok
Törzsgyakorlatok
Kargyakorlatok

Követelmények

A tanuló ismerje a mozgás esztétikai törvényszerűségeit, a láb-, nyak-, törzs- és kargyakorlatokat, a tanult mozgásformák tudatos és plasztikus végrehajtását. Legyen kreatív, gondolatait tudja kifejezni nem csak verbális, hanem nonverbális kifejezési eszközök segítségével is.

A tanuló legyen képes testének és testrészeinek esztétikus használatára, mozdulatainak és tánckombinációinak tudatos értelmezésére és kivitelezésére.

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló tudatos izomhasználata, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete, kombinációs gyakorlatok, etűdök önálló összeállítása, a mozgásfolyamatok kontrollja

Tananyag

Lábgyakorlatok álló helyzetben
Törzsgyakorlatok (fekvésben, rúd mellett)
Hasizomgyakorlatok
Kargyakorlatok
Kombinációs gyakorlatok

Követelmények

A tanuló ismerje álló és fekvő helyzetben a láb- és törzsgyakorlatokat, a hasizomgyakorlatokat és kombinációkat.

A tanuló legyen képes az esztétikus mozdulatok, erősítő és bemelegítő sorozatok kivitelezésére, az izomerősítő gyakorlatok, valamint kombinációk helyes és tudatos bemutatására, művészi kifejezésére, interpretálására.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az etűdkészítés szabályainak megismerése.
- Az izolált testmozgások, kar - lábgyakorlatok elsajátítása.
- Önálló kombináció és etűdkészítés.

Tananyag

Karhajlítás, nyújtás, feszítés
Kézfej, ujjak tudatos használata
Lábgyakorlatok - alsó lábszár, felső lábszár függetlenített mozgásai, lábujjgyakorlatok
Törzsívek
Testhullám

Követelmények

A tanuló ismerje a hajlítást, feszítést, nyújtást, a kar- és lábgyakorlatokat, a test izolációt, a tudatos testhasználatot. A tanuló legyen képes a testrészek izolációjára, önálló etűd készítésére, a zenei frázisok és lüktetések felismerésére, a gyakorlatok egységeinek megkülönböztetésére.

3.5.6 TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC

A tantárgy célja

A tanulókat megismertetni a XVI-XIX. századig terjedő időszak - a reneszánsz és barokk korszakok, valamint a XIX. század - báli táncainak korabeli anyagával, az adott korszakok szokásaival és illemtanával.

A történelmi társastáncok célja, hogy előmozdítsa a tanulók mozgáskultúrájának, ezen belül koordinációs képességének, tér és formaérzékének, fizikai állóképességének fejlődését, továbbá a tanulók koncentrációs képességének, zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának, improvizációs készségének fejlesztését.

Emellett alapozza meg és fejlessze a tanulók stílusismeretét, ízlését, magatartásának és társas kapcsolatainak kulturáltságát, társaival való együttműködési képességét. Járuljon hozzá a tanulók előadási készségének, művészi kifejező készségének sokirányú fejlődéséhez.

Tágabb értelemben a tanuló váljon nyitottabbá az egyéb művészeti ágak irányába, fejlődjön komplex korszemlélete és legyen képes a tanultakat az iskolai tananyagba sokoldalúan visszakapcsolni.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által.
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül.
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése.
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által.
- A tanuló improvizációs készségének, stílusérzékének fejlesztése.

Tananyag

XVI. századi reneszánsz társastáncok

Reneszánsz stíluselemek: testtartás, lábfejek helyzete, kéztartások, lépéstechnika, meghajlások

Francia reneszánsz körtáncok alaptípusai

- Branle double, Branle simple, Branle gay, Branle de Bourgogne

Lépés és mozdulatanyag: double, simple, petit saut, pied en l'air, reprise, branle, Capriole, révérence

A koreográfiák körben vagy láncban előadva. Díszítés improvizáció

A szabálytalan branle;

- Branle coupé, Branle coupé, Charlotte, Branle coupé Aridan

Zenei anyag-memorizálás, koreográfiatanulás

Táncos játékok

A tréfás, utánzó branle;

- Branle mortu, Branle des Chevaux, Branle des Lavandieres, Branle des Pois, Branle de la Montarde

Zenei anyag-memorizálás, koreográfiatanulás, improvizatív gesztus lehetőségek

Páros táncok

Lépő tánc: Pavane

Lépésanyag: simple, double előre és hátra, conversion, fleuret

Különböző térforma lehetőségek, koreográfiatanulás

Ugrós tánc: Gaillarde

Lépésanyag: Cinq pas: grue, saut majeur, posture, cadence

Egyéb mozdulatelemek: ruade, croisé

Cinq pas variációk: „croisé”, „pieds joints”

Pas raccourci: révérence passagiere

Egyéb variációk: fleuret, onze pas
Különböző lépéskötés lehetőségek, improvizáció
Improvizált csoportos forma: Gaillarde lyonnaise
Koreográfia szóló párra

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot.
A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos bemutatására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által.
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül.
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentésének megismertetése.
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által.
- A tanuló stílusérzékének, előadói készségének fejlesztése.

Tananyag

Barokk báli táncok

Barokk stíluselemek: testtartás, lábfejek kifelé forgatottsága, pozíciók, lépéstechnika, plié, élevé, port des bras

Előkészítő etűdök 3/4-es és 4/4-es barokk zenékre

Lépés anyag: demy coupé, pas de bourrée

Etűd 4/4-ben

Menüett

Lépés anyag: pas de menuet előre, hátra, és oldal irányokba, chassé, révérence
Menüett etűd 3/4-es zenére

Contredance français;

- Menuet, R. A. Feuillet: La Bergere, Menuet du Chevalier
Báli menüett szóló párra P. Rameau alapján

Figurák: révérence, bevezetés, „Z”, „malom” jobb kézzel, „malom” bal kézzel, két kezet nyújt

Koreográfia

Angol country dances

Lépések, figurák: slipping, step, double, set, turn, siding, arms, meet, lead

- J. Playford: Gathering peascods, Sellenger's Round, Parsons farewell

Ismétlő anyag

Reneszánsz társastáncok

Gaillarde koreográfia szóló párra

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot.
A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos, kifejező bemutatására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által.
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül.
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentésének megismertetése.
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által.
- A tanuló stílusérzékének, előadói készségének, művészi kifejezőképességének fejlesztése.

Tananyag

Polonaise

Alaplépések: pas polonaise előre, hátra haladva.

Koreográfia

Francia négyes

Alaplépések: pas marché, pas élevé, pas chassé, chassé-formák, pas balancé, pas galop

Francia négyes kiválasztott tételei

Körmagyar

Lépések: Andalgó, bokázók, tétovázó, vágás, lejtő, verbunkos, magányforgó, kettős forgó, toppantó, villám, kisharang, toborzó, urak magánya, friss, vitorlaforgás

Koreográfia a Szöllősi-féle „körtáncz” alapján

Ismétlő anyag

Korszakonként egy-egy koreográfia

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot.

A tanuló legyen képes a tanult báli táncok stílusos és kifejező előadására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre.

3.6 KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ

3.6.1 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJÁNAK CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú képző- és iparművészet oktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a látás és a képzelet finomításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás *tantervi programja és követelménye* lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítására, a látás kiművelésére. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek finomítják a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős motivációs bázist teremtenek, melyek fejlesztik az érzelmek, gondolatok, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, alakítja készségeiket. A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott tanszak sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megismertesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A program integrált órászervezési lehetőséget biztosít arra, hogy a főtárgy órakeretéhez közvetlenül kapcsolódhasson valamely kötelező tantárgy tananyagának elsajátítása, feldolgozása. A tanuló mindkét tantárgyból osztályzatot kap, és a helyi tantervben rögzített feladatok szerint tehet művészeti alapvizsgát, illetve művészeti záróvizsgát.

A képző- és iparművészet műfaj oktatás fejlesztési követelményei

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Kiemelt kompetenciák az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetenciaterületek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a problémafelismerést, a problémamegoldást.

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési-alkotási készség
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás és kifejezőkészség
- Manuális és digitális eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Az esztétikum iránti igény
- Problémaérzőképesség
- Biztonságos munkavégzés képessége

Személyes kompetenciák

- Nyitottság
- Fejlődőképesség

Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció)

Társas kompetenciák

Motiválhatóság
Empatikus készség
Kezdeményezőkézség
Együttműködési készség

Módszerkompetenciák

Figyelem összpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyén való alkalmazása
Ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
A munkakörnyezet tisztántartása

A képző- és iparművészet műfaj oktatásának sajátosságai

- *Tevékenységek központúság* - a tanulók a vizuális tananyag tartalmakat, feladatokat különböző gyakorlati tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját.
- *Feladattudatosság* - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését.
- *Alkotói magatartás* - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége.
- *Komplexitás* - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között.
- *Folyamatszerűség* az egyes feladatok végigvitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben.
- *Kreatív cselekvőképesség* - melynek fontos részterülete a kísérletezőkedv, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás.
- *Interaktivitás és együttműködési készség* - mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt.

A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma

A *vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy* az előképző két évfolyamának komplex művészeti tantárgya, mely sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a tanulók kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

Az alapfok és a továbbképző kötelező tárgya: a *vizuális alkotó gyakorlat* tantárgy, a főtárgy: az alapfok 1-3. évfolyamáig a *grafika és festészet alapjai* tantárgy, majd az alapfok 4. évfolyamától a tanszakonként különböző *szakmai műhelygyakorlat* tantárgy.

Szabadon választható tantárgyak: *népművészet; művészettörténet*.

A *vizuális alkotó gyakorlat* tantárgy a képző- és iparművészet, a kézműves tárgyformálás és a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A *grafika és festészet alapjai* tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A *tanszakonként különböző műhelygyakorlat* tantárgy lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerését, elsajátítását. A tanuló a helyi intézményi lehetőségektől függően, a tanszaki műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

3.6.2 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ KÉPZÉSI SZERKEZETE

TANSZAKOK

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain:

- KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

A Képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig:

- FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAK
- FOTÓ ÉS FILM TANSZAK
- GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK
- KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK
- SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK
- TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK

3.6.3 Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése

Főtantárgyak

Előképző 1-2. évfolyam - *Vizuális alapozó gyakorlatok*

Alapfok 1-3. évfolyam - *Grafika és festészet alapjai*

Kötelező tárgy

Alapfok 1-6. és a továbbképző 7-10. évfolyam - *Vizuális alkotó gyakorlat*

Főtantárgyak az egyedi tanszakokon az alapfok 4-6. és a továbbképző 10. évfolyamáig

- Fém- és zománcműves tanszak - *Fém- és zománcműves műhelygyakorlat*
- Fotó és film tanszak - *Fotó és film műhelygyakorlat*
- Grafika és festészet tanszak - *Grafika és festészet műhelygyakorlat*
- Környezet- és kézműves kultúra tanszak - *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*
- Szobrászat és kerámia tanszak - *Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat*
- Textil- és bőrműves tanszak - *Textil- és bőrműves műhelygyakorlat*

Választható tantárgyak:

Alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Népművészet*

Alapfok 3-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Művészettörténet*

A) KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉS ZET MŰFAJ

Tanszakok		Képzőművészeti tanszak				Egyedi szakmai tanszakok							
Évfolyamok		Előkép ző (E)		Alapfok évfolyamok (A)						Továbbképző évfolyamok (T)			
		(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Fő t á r g y a k	Vizuális alapozó gyakorlatok	2-4	2-4										
	Grafika és festészet alapjai			2	2	2							
	Tanszaki műhelygyakorlat						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező t á r g y	Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	Népművészet			(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
	Művészettörténet					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes óra:		2- (4)	2- (4)	4- (6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4- (6)	4-(6)	4-(6)

Az összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált óraszervezés lehetőségét figyelembe véve a tanéven belül a tantárgyi óraszámok átcsoportosíthatók.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉS ZET MŰFAJ MŰVÉS ZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA TANTÁRGYAI

Az alapfokú művészeti vizsga és záróvizsga tantárgyak a Képző- és iparművészet oktatásban:

Vizuális alkotó gyakorlat

Tanszaki műhelygyakorlat:

- **Fém- és zománcműves tanszak:** *Fém- és zománcműves műhelygyakorlat*
- **Fotó és film tanszak:** *Fotó és film műhelygyakorlat*
- **Grafika és festészet tanszak:** *Grafika és festészet műhelygyakorlat*
- **Környezet- és kézműves kultúra tanszak:** *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*
- **Szobrászat és kerámia tanszak:** *Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat*
- **Textil- és bőrműves tanszak:** *Textil- és bőrműves műhelygyakorlat*

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatantárgyak:

- Művészettörténet
- Népművészet

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ

3.7 KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK TANTÁRGYAI

Az előképző 1-2. és alapfok 1-3. évfolyamok közös tanszaka

3.7.1 VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A képi kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az tantárgy feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előkészítő (E/1-2. évfolyam)

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozása
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése
- A hagyományok élményszerű megismertetése
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése
- Az önkifejezés változatos formáinak megismerése
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátítása.
- Személyes megnyilvánulásokkal teli alkotótevékenység megélése

Tananyag

Feladatcsoportok

E/1-2. évfolyam

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méret és arányok

- A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb)
- Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)

3.7.2 GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A *grafika és festészet alapjai* tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A *tantárgy feladata* előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok (A/1-3. évfolyam)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
 A vonal megjelenési formái
 A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében
 A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei
 A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai
 Részlet és nagyítás
 A díszítés sajátosságai
 A nyomhagyás egyszerű technikái
 Kompozíciós alapismeretek
 Az illusztratív ábrázolás
 Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/1. évfolyam

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben - játékos felfedezések

- A vonal, mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény tulajdonságainak, jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy megszemélyesítése, a lény hangulátváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosítása
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése

Minta a környezetben

- Környezetünk tárgyain található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotással, filctollal, festékekkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képpalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit
- a díszítés sajátosságait
- a nyomhagyás egyszerű technikáit
- a kompozíciós alapismereteket
- az illusztratív ábrázolás alapjait

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása
- forma, folt, felület és textúra létrehozására
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására
- képalkotásra
- gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal a térábrázolásban

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozása

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal

- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítása
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból, illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található mintázatok
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a művészetben
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonalak térképző szerepét
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait
- a díszítés sajátosságait
- a kiemelés módjait
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait

Legyen képes:

- vonalas térábrázolás létrehozására
- a lelki minőségek kifejezésére
- felület és textúra kontrasztok létrehozására
- egyszerű nyomatok készítésére
- képalkotásra
- gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
A vonal és a mozgás-változás
A színek egymáshoz való viszonya
A színek érzelmi minősége
Színharmoniaiak, színkontrasztok
A forma, folt, felület és textúra kifejező használata
A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei
A funkció és díszítés
Egyedi motívumok, motívumrendszer
Dombornyomat
Kompozíciós variációk
Illusztratív sorozatok
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/3. évfolyam

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmoniaiak
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmoniaiak által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítése
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különböző anyagok felhasználásával változatos textúrájú felületek létrehozása

- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikro terek külső-belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikro terek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnymatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák, kollázs - vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit
- a színek egymáshoz való viszonyát - a színek érzelmi minőségét
- a színharmóniákat, szíkontrasztokat
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit
- a funkció és díszítés kapcsolatát
- a dombornyomat készítésének technikáját

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására
- dombornyomat készítésére
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

3.7.3 VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális kifejezőkészség fejlesztésével.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok

használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek feldolgozása az alkotótevékenységekben. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfok (A/1-3. évfolyamok)

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönzés
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismerése
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Mesék jellegzetes történetvezetése
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/1. évfolyam

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különböző alapformák, hangsúlyos kontúrok (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése - mesehősök, állatfigurák (agyag, gipsz, papírmásé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különböző technikákkal
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újratерemtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában

Időkerék - évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- A kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó ábrázolási formákat, az alapvető ábrázolási technikákat
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- ügyelni a képek kidolgozottságára

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismerése
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedezése
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása
- A tanuló érdeklődésének felkeltése és fenntartása, a kitartó munkavégzés képességének fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

A formák, színek tudatos használata

Kézműves és képzőművészeti technikák

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

Elbeszélés vonalakkal

- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színesceruza, pasztell, tempera)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Kedvenc állatok - állatfigurák és figurális dombormű mintázása
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Plasztikák, figurák készítése, díszítésük

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár - képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk - színes kompozíciók, csoportmunkában

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse - motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése
- Geometria szimbólumok (négyzet, kör, háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)

Tárgykészítés

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés talált anyagok tovább alakításával

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- A kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág - Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai - az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások - fénymásolatok segítségével)
- Maszkok, készítése (papír, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat
- az alapvető ábrázolási technikákat
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- vázlatok, rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,

- ügyelni a képek kidolgozottságára

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységeken keresztül a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása
- A népművészeti, művészettörténeti példák alkotótevékenységhez kapcsolódó beépítése
- A vizuális kifejezés, az alkotókészség fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- Ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Kézműves és népművészeti technikák
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/3. évfolyam

Elbeszélés vonalakkal

- Történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok - képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása)
- Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Tér és idő feldolgozása

- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja - anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő - szimbólumok a különböző kultúrákban
- Színszimbólumok (papírragasztás, kivágott színes motívumok kompozíciói)

Tárgykészítés

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

- Különbféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú vagy antropomorf edény készítése
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfígura készítése
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés különféle alapanyagok felhasználásával

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mozgatható bábfigurák készítése
- Pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat
- az alapvető ábrázolási technikákat
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- a látvány és jelenségek értelmezésére
- vázlatok készítésére, átírásra
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására
- ügyelni a képek kidolgozottságára

A TANSZAKOK KÖZÖS, KÖTELEZŐ TANTÁRGYA

3.7.4 VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT TANTÁRGY

Alapfok / 4-6. és továbbképző 7-10. évfolyamán

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése
- A tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése
- A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése
- A képi műveltség bővítése
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése
- Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különbféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései
- A tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok
Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Történetsszöveg - történetábrázolás

- Képzletbeli utazás a múltban – jelenben - jövőben
- A megidézett kor hétköznapijainak megjelenítése

Környezetábrázolás - hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- Kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal
- Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmonikák

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínről hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírmozsaik készítése
- Rózsaablak - színes kép készítése

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- A könyvkötés, irkafűzés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás

Mintakincs

- Az adott témához illő minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok
- Fantasztikus figurák, állatalakok (kisplasztikák, vízköpők)
- Figuratereemtés valódi állatok és képzetbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés

- A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

- Arckép/önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Arckép/önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos - forma - faktúra és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismeretése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismeretése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása
Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök
Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
A formai, szintani alapismeretek
A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
Hagyományos és új médiumok használata
Az előképek megismerése, feldolgozása
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

Történetábrázolás

- Életképek egy elképzelt színhelyen
- Ünnepek megjelenítése a megismert ábrázolási formák (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra - textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makettkészítés különböző anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmonikiák

- Tájképek különböző fényviszonyok között - csak színfoltokkal festve - hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, rajzolás krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás - kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt-krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér - középtér - háttér (tusrajzok, szénrajzok)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Fény- árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény-árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése jellegzetes fény-árnyék viszonyok bemutatására
- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására

- a baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány, a tanult ábrázolási módok és a személyes mondanivaló összhangba hozása
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése
- Az önálló kézműves tárgyalakotás technikájának megválasztására, az alkotótevékenységek eszköztárának használatára való képesség fejlesztése
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása
- A képi műveltség bővítése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok
- A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek
- Grotteszk, vígjátéki történetek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmoniaiak

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
- A perspektíva és az axonometria fíntorai (Escher rajzai, térformái - gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból - alulnézet, felülnézet, közlelől - és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

A tárgyak egyedi vonásai

- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Klasszikus és saját kompozíciós megoldások
- Csendélet – drapériák hétköznapi és különös tárgyak beállításával (zsúfolt és összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához választható vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására
- egyéni eszközhasználatra
- a műalkotások értő befogadására
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát
- a tárgytervezés és tárgykészítés alapvető fázisait
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására
- szintani ismereteinek felhasználására
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- a kifejezés érdekében sokféle eszköz- és anyaghasználatra
- konzekvens munkák elkészítésére
- a művészettörténeti példák értő befogadására
- a baleset- és munkavédelmi szabályok betartására

1. A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy alapfokú művészeti vizsgakövetelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: *Vizuális alkotó gyakorlat*

- A) vizsgamunka bemutatása 15 perc
- B) helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapfokú művészeti vizsga értékelésének szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata
- az elkészült munka egyedisége, összhangja

Továbbképző évfolyamok

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására
- A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása
- A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása
- Az elvont gondolkodás, az analízis-szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása
- Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- A látvány pontos megfigyelése, leképezése
- A vizuális információk megértése, átírása, felhasználása
- A képi gondolkodás, vizuális absztrakció
- Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
- A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgyegyüttesek létrehozása
- A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére
- A sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A beállítás

- A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése
- A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezettől a formáig

- Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
- Drapéria mozgásban -fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése
- A drapéria, mint plasztikai elem és jel - fríz mintázása, gipszfaragás, gipszöntések

A térről - síkban

- Rajzolt és festett belső terek - a perspektíva törvényei szerint
- Szobasarok, lépcsőház rajzolása festése
- A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések
- A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)
- A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet)

Rajzi - plasztikai előtanulmányok

- Testrészek, fejrészek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
- A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
- Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
- Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről - térben

- A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)
- Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív-negatív formák megjelenítésével

Ábrázolás és szerkesztés

- A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban
- Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a kavallier axonometria megismerésére
- Vonal a térben – papír-, fém-, spárga- vagy üvegplasztikák

Nagyságrend

- A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
- A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

- Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével
- Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése
- A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése
- A színek keverése

Szokatlan megjelenés

- Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal
- Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása
- Portré gipsszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalgó technikákat
- a térábrázolás alapelemeit
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit

- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes vagy közismert képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat
- a munkavédelmi előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

T/ 8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása - a perspektíva és az anatómia és szabályai
- Különbőféle illusztrációk készítése
- A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználat

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek
 Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete
 Tónusos ábrázolás
 A természeti formák átírása
 Az anyagszerűség ábrázolása
 A tér különböző léptékű megjelenítése
 A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák
 Anatómiai ismeretek
 Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

A beállítás

- Tárgyak, térelemek a szabadban
- A tárgyak, tárgye gyűttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A beállítás átformálása

- A tárgye gyűttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)

A szerkezettől a formáig

- Állat- és emberi koponya szerkezetének különböző rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
- Koponya és változó környezete
- A koponya bonyolult plasztikai problémái - relief mintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről - síkban

- Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint
- A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések

- A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz - szén, pittkréta, pasztell, akvarell)
- A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet formájában

Rajzi - plasztikai előtanulmányok

- Szobrok, portrék - vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
- A vonallal való rajzolás módozatai, faktúrák megjelenítése
- Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
- Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről - térben

- Termékek titokzatos szerkezete, pozitív-negatív formái
- A természeti formák szerepe a formatervezésben
- A formaelemzések módszere - célirányos megfigyelés
- Formakövető vonal - a plaszticitás
- Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés

- A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban
- Művészettörténeti példák tanulmányozása
- Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge-szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

- A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
- A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

- Rajzok élő modell után
- A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok
- Fej rekonstrukció koponya alapján
- Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése
- A portrérajzolás és -festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban
- Portré, különböző plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalgó technikákat
- a térábrázolás alapelemeit
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit
- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti alkotásokat
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására

- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása
- Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása
- A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése
- A mérlegelő véleményformálás igényének és képességének kialakítása

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- A környezet- és tárgykultúra
- Tónusos ábrázolás újabb technikái
- A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
- A bábkészítés hagyományai
- A plein air festészet legismertebb alakjai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

Alakrajz

- Csontváz rajza
- Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pácvázlatok)
- Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása
- Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások

- A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben
- A mozzatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyezeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása
- Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

- Wayang-báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése
- A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
- A bábu hangja, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

- Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
- Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, méret- és elemváltoztatások)

A természetben

- Vázlatok és festmények készítése a természetben
- A plain air-ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, akvarell és a gouache)
- Fotóséták - fotózás a természetben - fotósorozatok kialakítása, feldolgozása

Karakterkeresés

- A portrérajzolás, a karakter kiemelése
- Önarcképek
- Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával
- Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

- Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek

Népművészet és természet

- Betekintés a magyar népi viseletkultúrába
- Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)
- A népművészeti motívumok felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

- Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám-szomorú, haragos-megbocsátó, nyomasztó-feloldó)
- Érzelmi állapotok színben való kifejezése
- A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal
- Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

- Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában
- Foratókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakító technikákat
- a térábrázolás alapelemeit
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit
- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismerése a figuraábrázoláson keresztül
- A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése
- Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

- A környezet- és tárgykultúra
- Tónusos ábrázolás újabb technikái
- A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
- A bábkészítés hagyományai

A plein-air festészet legismertebb alakjai
A nonfiguratív ábrázolás eszköztára
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

Alakrajz

- Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról - a vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pácvázlatok, agyag- és viaszrokik)

Figura a térben

- Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben
- Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások

- Ülő, fekvő figura rajza
- Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra
- A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

- Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal
- A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
- A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín-tér

- Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra

- Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
- Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba
- Stíluskeresés, karakterkeresés
- A teljes figura, mint karakter
- Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

- Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban
- Kollázs grafikai kiegészítéssel
- Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas - unalmas, harsány - szelíd, haragos - vidám)
- Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

- Gyerekkori történet
 - Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet) - csoportos feladat
 - A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése Vizsgamunka készítése
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a különféle vizuális művészetek jel- és jelképrendszerét
- a tervezéstől a megvalósításig tartó kreatív folyamat részeit
- a sík- és térművészet törvényszerűségeit, anyagait és eszközeit
- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat
- a térábrázolás alapelemeit
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit

- a kompozíció jelentéshordozó elemeit
- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes, híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti alkotásokat
- a munkavédelmi előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek területén létrejött értékeket
- a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait
- a sík- és térbeli művek, alkotás-sorozatok létrehozásának módjait
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit
- a fény-árnyék viszonyok törvényszerűségeit
- a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit
- az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat

A tanuló Legyen képes:

- eligazodni a művészettörténet korstílusai között
- az adott témák önálló feldolgozására
- művészeti ismereteinek alkotó felhasználására
- A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására
- konkrét és elvont gondolatok képi-plasztikai megjelenítésére
- portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására
- a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére

A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: *Vizuális alkotó gyakorlat*

- a vizsgamunka bemutatása 10 perc
- helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- sík és térbeli ábrázolási képesség

- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata
- az elkészült munka egyedisége, összhangja

3.8 TANSZAKI MŰHELYGYAKORLATOK TANTÁRGYAI

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

3.8.1 GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A *grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy célja* olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A *műhelygyakorlat feladata* a tanulói képzelet és a valóság, a vizuális kommunikáció területének és látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

Alapfokú évfolyamok (A/4-6. évfolyam)

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése
- Az önállóság kialakítása
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai
Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük
A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje
A fekete-fehér kontraszt hatása
A tónus szerepe
A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása
A sötét-világos, a hideg-meleg szíkontraszt
A faktúra és textúra alakítás lehetőségei
Képépítési és kompozíciós lehetőségek (elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)
Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája
Az anyag nyomatok, a monotípiák, a magas nyomás műveletei
Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei
Az akvarell- és temperafestés eltérő technikai sajátosságai
A pasztellkép készítés technikája
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje

- Sorok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák - színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fénnel (lámpákkal, vetítőkkal)
- Külső-belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése
- A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig - grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalakítás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotípiák készítése

Tér - környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőterképek)
- Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel) - betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációi
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotípiák, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

- A megvilágítás szerepe
- A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei
- A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok
- A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe
- A felületgazdagítás lehetőségei
- A szín perspektíva szerepe
- A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje
- Variációk, sorozatok készítése
- Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása
- Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása
- A sablonnyomat, dombornyomat technikája
- A linómetszés technikája
- Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia - plakát tervezése
- Egyszerű akció, performance létrehozása
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene-hang, mozgás-tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés - karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér - környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek
- Tárgyátalakítások, átfestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A fantázia és látvány képi elemeinek összekapcsolása az ábrázolás során

Írás - kép

- A tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (manuálisan vagy számítógép segítségével)
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

- „Szín-tér”, külső-belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a szíkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése

Képkötés

- A linómetszés technikája, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcós linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc tovább vésésével
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációi
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét
- a különböző színviszonyok hatását
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képkötési gyakorlatban alkalmazni
- a fény-árnyék-szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

- A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai
- A túlzás, fokozás szerepe
- Az egyensúly feltételei
- Az átírás módjai
- A dekoratív festészet sajátosságai
- A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai
- Többdúcú linómetszet létrehozása
- Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek
- Látványterv létrehozása
- Akrilfestés gyakorlata
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Képalkotás

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával

Stílus-variációk, átiratok

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által - önálló kísérletezések
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúlyvesztések megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stílári jegyek a különböző korokban

- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre
- esztétikus képi megjelenítésre
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban
- a munkavédelmi szabályok betartására

A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből állhat.

A vizsga-tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc

- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapfokú művészeti vizsga értékelésének szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség
- színhasználat, kompozíciós készség
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség
- az elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

Továbbképző évfolyamok (T/7-10. évfolyamig)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása
- A tanulói munkák esztétikus dokumentálásának és installálásának ösztönzése
- A tanuló átíró képességének, kreativitásának, komplex szemléletének és kísérletező kedvének fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

- A színek reklámpsichológiai törvényszerűségei és összefüggései
- A látvány átírásának lehetőségei
- A pszeudo, a transzparencia fogalma és jelensége a művészetben
- Az intermédia, az akcióművészet, az installáció és az environment műfaji sajátosságai
- Rézkarc készítése
- A különböző műfajok, technikák határait kitágító lehetőségek
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A látvány

- Tárgyak, arcok sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel
- Megvilágítások fény- és színviszonyok elemzése, megállapítások
- A szintani ismeretek: színek derítése, ösztönös és tudatos színhasználat
- Vázlatok, variációk és nagyméretű festmény készítése

Láttatás - képi közlés

- A látvány (tárgy, portré) feldolgozása, átírása különböző művészeti stílusokban
- Képi látványelemek felhasználása a képregény vagy storyboard műfajában

Képalkotás

- Rézkarc készítése

- Az anyag-előkészítés műveletei (fazettálás, polírozás, alapozás, kormozás, kitakarás)
- A maratás; a marófolyadék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése
- Festékkeverési gyakorlatok, próbalemezek, próbanyomatok készítése
- A művészettörténetből vett példa tanulmányozása, másolása, egy-egy részletének kiemelése

Intermédiák - kísérletek

- Installáció, environment és akcióművészet sajátos jegyei
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (pszeudo, transzparencia, kontraszt, mélység, zárt-nyitott)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségek eljárások keresése
- Kísérletek, próbálkozások olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, képzőművészeti határterületek)
- A munkafolyamatok - kísérletek dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések

Alkalmazott művészet

- Tervezőgrafikai feladatok (plakát, kiadvány)
- Tetszőleges reklámtéma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeivel
- A színek hatása, a színek információsegítő szerepe
- Színek a különböző médiumokban
- Számítógép kínálta lehetőségek felhasználása
- Tipográfiai ismeretek felhasználása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel ezeket a nyomatokon
- a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein
- az alkalmazott grafika és a szín reklámpszichológiai törvényeit és összefüggéseit
- az intermédiák egyes műformáit
- a kortárs hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket

Legyen képes:

- klasszikus sokszorosított grafikai lapok készítésére
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- nyitott szemlélettel közeledni a hagyományos és az új médiumok felé
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése
- Önálló koncepciójú kísérletek, alkotói folyamatok végigvitelének elősegítése
- A kísérletezési kedv ösztönzése a grafika és festészet határterületein
- A felelősségtudat, a döntésképesség, az empátikus és a kommunikációs készség fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Az arányok szerepe, jelentősége
 Árnyékok, reflexek a téri illúziókeltésben
 A látvány átértelmezésének lehetőségei
 A kiemelés - elhagyás szerepe, hatása

A térbeliség - síkra feszítettség szabályai, kifejezőeszközei
A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
Az olajfestés alapjai
A filmnyelv és az elektronikus művészetek kommunikációs technikái
Az intermédia, a posztmodern formanyelve
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

A látvány

- A figura arányainak, sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel
- A figura és környezetének viszonya
- Megvilágítás, árnyékok és reflexek
- Táj festése a szabadban akvarellal, temperával
- A térillúzió festésének lehetőségei

Láttatás - képi közlés

- A látvány (táj) befejezése, újrakomponálása, feldolgozása és átírása a helyszínen készített saját fotók, vázlatok alapján
- A látvány átértelmezése, megfogalmazása különböző művészeti stílusok átirataiban, játék egyes mesterek sajátos vizuális hatáselemeivel
- A kiemelés - elhagyás, térbeliség - síkra feszítettség vizuális kifejezőeszközeinek alkalmazása

Tematikus képalkotás

- Variációk a tér megfogalmazására a grafika és a festészet nyelvén
- Az olajfestés technika alapjai
- A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése
- Grafikai megoldások, rézkarc nyomatok a tér megjelenítésében
- Az önálló vonal- és formakialakítás, a hozzáadás - elvétel fejlesztési lehetőségei

Intermédia - kísérletek

- A film, média képi nyelve
- A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresése, kísérletezések
- Variációk olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

- Tervezőgrafikai feladatok (plakát, csomagolás, web-felületek)
- Tetszőleges téma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeit felhasználva
- Az egyéni formanyelv
- Az önkifejezés korlátai, lehetőségei az alkalmazott művészetben
- Önálló forma és karaktervilág, vonal- és folthasználat
- Klasszicitás - modernség, posztmodern, kortárs - eredetiség

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az olajfestés technika alapjait
- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét

Legyen képes:

- különböző anyagokkal, stílusjegyekkel alkotásokat létrehozni
- tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben
- önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein
- alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stílári eszközzeit
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése
- Önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás-sorozatok létrehozásának ösztönzése
- A kísérletezési kedv bátorítása a grafika és festészet határterületein
- A felelősségtudat, a döntésképeség, az empátikus és a kommunikációs készség fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Belső tartalmak és karakterek megjelenítési lehetőségei
Anatómiai törvényszerűségek
Általános és egyedi jegyek
Téri illúzió a különböző műfajokban
Stíluskontraszt
Látvány átértelmezése a különböző műfajokban
A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
Technikák, műfajok elméleti és gyakorlati ismeretei
Díszlet és látványterv
Interaktív tér
Az intermédia kifejezési lehetőségei
A filmetűd sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A látvány

- Arcok, figurák, karakterek
- Önarckép sorozat, a belső változások vizuális rögzítése változatos eszközhasználattal
- Portré, figura különböző környezetbe, térbe helyezése

Láttatás - képi közlés

- Stíluskalandok a kortárs grafika és festészet hazai törekvéseinek inspiráló felhasználásával
- Játék egy klasszikus és egy kortárs stílus elemeivel, koncepcióival
- Azonos témára ellentétes stílusú képek, grafikai lapok készítése

Tematikus képalkotás

- Díszlet és látványtervek
- Szabadon választott mű színpadképének, látvány- és jelmeztervének elkészítése
- Egy jellegzetes részlet kivitelezése
- A valóság színterei, filmetűdök, képlenyomatok, rögzített pillanatok
- Kis méretben, egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése

Intermédia - kísérletek

- Interaktív tér lehetőségei
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (identitás, individuum, rész - egész, önreflexiók - saját tér, személyes tárgy, valós és szubjektív idő, környezet hatása, titok, magány, pusztulás)
- Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg (fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Alkalmazott művészet

- Tervező grafikai feladatok az év során feldolgozott témákhoz kapcsolódóan (plakát, kiadvány, meghívó, web-felületek)
- Az elkészített síkalkotáshoz egy képtárgyi kiegészítés létrehozása a sokszorosítás technikájának felhasználásával
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a képgrafika és az alkalmazott grafika együttes megjelenésének lehetőségeit

Legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére
- az általa választott műhöz scenikai tervet, díszlettervet készíteni
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Egyedi képi világgal bíró alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése elősegítése
- Tudatos környezetformálás igényének fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek:

- A forma, szín, tér egymáshoz való viszonya, egyéni, személyes modulációk
- A látvány átértelmezése a nézőpont és képkivágás segítségével
- A valós és virtuális tér / a filmtér, filmidő sajátosságai
- A hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
- A személyesség hatása
- Intermédia-kísérletek
- A film műfaji lehetősége
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

A látvány

- Tárgyak, arcok, terek megjelenítése sajátos nézőpontból és képkivágással
- Formák, színek és terek egymáshoz való viszonyának megfigyelése

Láttatás - képi közlés

- Film készítése egy emlékről, álomról
- Storyboard megrajzolása a valós látvány után készített tanulmányok segítségével
- A kiemelés, az elhagyás, a sajátos nézőpontok és képkivágások vizuális kifejezőereje
- A forgatókönyv egyes tartalmi és vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése
- Egy film elkészítéséhez nagyméretű filmtér, illetve figura megalkotása
- Filmtér és filmidő értelmezése a személyes alkotás során

Intermédia - kísérletek

- Saját személyes üzenet-kísérlet
- Klasszikus ismeretek összekapcsolása kortárs eszközökkel és megközelítésekkel
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresése, kísérletezések
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Vizsgamunka

- Szabadon választott témában portfólióval, tervezési dokumentációval elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából
- A koncepció és tervvázlatok rögzítése
- A tervezett mű és környezetének kapcsolata és egymásra hatásuk
- A témának, tartalomnak és az egyénnek megfelelő technikai megoldások kiválasztása
- A kész mű, műsorozat installálása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- alkalmazni a klasszikus és kortárs grafikai és festészeti törekvések egyes eredményeit
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek készítésére
- technikailag egynemű és kevert technikájú munkák létrehozására
- a műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök használatát

- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a munkavédelmi teendőket

A tanuló legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására
- önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás-sorozatok létrehozására
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresésére, alkalmazására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére
- a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására

A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 50 perc
- tárgyalatás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség
- tervezői, kivitelező készség
- szintani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete
- a grafika és festészet technikáinak és eljárásainak alkalmazási szintje
- a felületalakítás módja
- kreativitás, egyediség
- az elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

3.9 SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK TANTÁRGYAI

3.9.1 SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat tantárgy célja az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése, az elméleti és gyakorlati ismeretek az átadása, melyek képessé teszik a tanulót térbeli szobrászati és kerámia tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes tárgyalkotásra.

A műhelygyakorlat feladata a szobrászat és kerámia műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a tárgyalkotáshoz szükséges anyag- és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek kialakítása. A tárgyformálás hagyományos és új anyagainak, az egyes technológiai eljárások kivitelezési módjának és azok alkalmazási területének, valamint a szobrász és kerámia műterem felszerelésének megismertetése. A munka során használt anyagok és szerszámok takarékos és sokoldalú használatának megtanítása, kéziszerszámok készítése. A kreatív feladatmegoldások gyakoroltatása a tervtől a kész munkáig. A klasszikus szobrászat és kerámia formai megoldásainak és az azoktól való elszakadás lehetőségeinek bemutatása.

Alapfokú évfolyamok (A/4-6. évfolyamok)

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető szobrászati és kerámiatörténeti, valamint technikai ismeretek átadása
- A szobrász és kerámia tárgykészítési technikák alkalmazásában való jártasság kialakítása
- Egyszerű mintázó szerszámok elkészítése
- Egyszerű felrakott és díszített edények készítése
- Az alapvető mintázási ismeretekhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Az agyag felhasználási területei a művészettörténet nagy korszakaiban

Az agyag legfontosabb jellemzői, kezelése, alakítási lehetőségei

Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás, engóbozás, mázazás munkarendje

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Ismerkedés a szobrász és kerámiaműhellyel

- A szerszámok bemutatása, megnevezése
- Agyag, gyurma, tészta, viasz, nemez - mint plasztikus anyagok - összehasonlítása
- Egyszerű organikus formák mintázása
- Állatfigurák mintázása

Pozitív-negatív formák megismerése és formálása

- Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése
- Egyszerű tárgyak lenyomata agyagban, megőrzésük: terrakottában, gipszben
- Monogrampecsét faragása

Felületdíszítés színekkel

- Masszagyúrás, lapsodrás, kerek és négyzetes síkfelület tagolása engóbbal

- Színes agyagok
- Színes masszák készítése földfestékekkel,
- Ritmusgyakorlatok - ékszerkészítés

Plasztikai élménygyűjtés

- Múzeumlátogatás

Szabadon formálható kerámia

- Apró agyagplasztikák - ember és állatfigurák - készítése, földfestékekkel való díszítése

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

- Gyakorlatok az arányérzék fejlesztésére: alapformák, rész-egész viszonya, pozitív-negatív formák
- Formaelemzések: természeti és mesterséges tárgyak
- Relief készítése

Állatábrázolás a különböző művészeti korokban

- Állatrajzolás után mintázás: arányérzék fejlesztő gyakorlat
- Kicsinyítés-nagyítás
- Dombormű mintázás agyagból
- Relief és körplasztika készítése állatfigurákkal
- Üregeit körplasztika készítése
- Anyagválasztás - agyag, fa, gipsz
- Mintázófa és szobrászgyűrű készítése
- Mintázás pozitív-negatív plasztikai elemekkel
- Terrakottára égetés. Gipszforma vétel terrakottáról
- Gipszformába préseléssel sokszorosítás
- A relief tagolása festéssel, engóbozással

Pozitív, negatív, relief készítése

- Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés
- Negatív ellenpár készítése

Edénykészítés

- Szabadformálású és felrakott edények készítése
- Különféle marokedény készítése, azok díszítése nyomhagyással
- Formára vagy formába rakott intarziaedény
- Kézi korongon történő edényfelrakás

Értékelés és kiállításrendezés

- Az év során készített tárgyak közös értékelése, a szaktanár irányításával
- Ismerkedés a kiállításrendezéssel

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat
- egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni
- életkorának megfelelő szinten megjeleníteni elképzeléseit, agyagban és gipszben

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető mintázási és edénykészítési technikák alkalmazása

- A megismert tárgyalakotó eljárás gyakoroltatása, hogy ép tárgyat tudjon létrehozni
- Minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítése és használata
- A plasztilinnel, gipsszel, agyaggal való bánásmód elsajátíttatása
- Kisebb feladatok önálló megoldására való felkészítés
- Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történő felkészítés

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
 Relief és körplasztika
 A kerámiaégetésben rejlő lehetőségek
 A máz, mint védőréteg és színezőanyag
 A gipsz, mint átmeneti, és mint végleges anyag
 Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás
 Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

- Pénzérmék, plakettek mintázása
- Múzeumi példák alapján pénzérmék, plakettek mintázása plasztilinből
- Gipszforma vétel. Préselés gipszformába, terrakotta égetés
- Gipsz pozitív öntése, retusálása

Az építészet és a társzművészetek kapcsolata

- Szobrok a közterületeken
- Makettek készítése
- Nagyobb méretű térforma felrakása samottos agyagból
- Agyagvágó, simító kéziszerszámok készítése

Műterem- és gyárlátogatás

- Szobrászművész munka közben
- Üzemlátogatás kerámiagyárban: gipszműhely, nyersgyártó-formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése

Felületalakítás

- Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen
- Síkfelület tagolása engóbbal (csikozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás)

Edénykészítés

- Síklapokból készített egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Korongozás

- Egyszerű alapformák, azok díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Értékelés és kiállításrendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállításrendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
Legyen képes:

- a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni
- minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítésére
- mintázni és formázni plasztilinnel, gipsszel, agyaggal
- kisebb feladatok önálló megoldására
- tanári vezetéssel bonyolultabb feladatok elkészítésére

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Különböző alapszintű tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- Az önálló megoldási készség kialakítása, különböző plasztikai feladatok (dombormű, körplasztika) megoldásával
- Az alapfogások elsajátíttatása, kisebb hengeres formák korongozásának megtanítása és gyakoroltatása
- Az edényformálás és a mázak használatában való jártasság kialakítása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Képzési lehetőségek megismerése: iskolalátogatás művészeti szakközépiskolában

Szobrászati technikákat felhasználó szakmák megismerése: épületszobrász, szobrászművész, keramikusművész

Műterem látogatás szobrász- és keramikusművésznél Alacsony- és magastüű masszák és azok mázazása, égetése

Oxidáló és redukáló égetés, kemencék

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Szobrászat-kerámia gyakorlatok

- Egyszerű körplasztikák pozitív-negatív öntése

Portré mintázása

- Vázra épített portré mintázása agyagból
- A kész fejről 2 feles gipszforma vétel-tanári segítséggel
- A kiüregelt, kiszáradt agyagfej terrakottára égetése
- A kiégetett agyagfej patinázása tanári segítséggel

Drót és faelemekkel térkompozíció készítése

- Az anyagok egymást erősítő hatásának, kifejező erejének tudatos felhasználása

Anyaggyűjtés

- Edényformák rajzolása, díszítmények másolása, elemzése

Korongozás

- Egyszerű hengeres formák fölhúzása, a felület tagolása engóbbal
- Egyszerű edényformák korongozása különféle peremmegoldással
- Fenékszög esztergálása
- Fedő kialakítása

Fülezés

- Fülhúzás, felragasztás

Mázás edénykészítés

- Mázazási, kemencerakási gyakorlatok
- Az égetés figyelemmel kísérése

Értékelés és kiállításrendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállításrendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat

Legyen képes:

- önállóan megoldani különböző plasztikai feladatokat (dombormű, körplasztika)
- kisebb hengeres formát korongozni

Legyen jártassága az edényformálásban és a mázak használatában

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a szobrászat- és a kerámiatörténet fontosabb állomásait, eredményeit
- a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat, és azok készítőit
- a szobor- és kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, felhasználási területét, a készítés technikáját
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket
- a balesetvédelmi szabályokat
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- az anyagismeret birtokában a célnak legmegfelelőbb eljárást alkalmazni
- életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába
- a tárgyalakítás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni
- a tárgyakat, az anyag-funkció-forma szempontjai szerint értelmezni
- domborművet és kisplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni
- különféle edénykészítési technikákat alkalmazni,
- az elképzeléseit, a kreatív feladatokat a tervtől a kész munkáig igényesen megoldani
- saját munkáit elemző módon értékelni, rendszerezni, dokumentálni
- a helyes munkamenetet, munkavédelmi szabályokat következetesen betartani
- együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel

A tanuló rendelkezzen:

- a plasztikai formálás készségével
- saját és más munkájának szóbeli, közösség előtti értékelésének képességével

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a szobrászat és kerámiaművészet, anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati-, kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság
- a szobrászat és kerámia alapvető technikáinak ismerete, gyakorlati alkalmazása
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezőmód megválasztása és használata
- az elkészült munka összhangja

Továbbképző évfolyamok (T/7-10. évfolyamok)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- A különböző tárgyalakító eljárások megismertetése és gyakoroltatása alapszinten
- Rajzi gyűjtés nyomán vázlat és tervkészítéshez szükséges ismeretek elsajátíttatása
- Felrakással vagy korongolással öblös tárgy elkészítése
- Az egyszerű gipszforma készítés és sokszorosításhoz szükséges képesség kialakítása
- A szobrász-kerámia tevékenységhez kapcsolódó baleset-, munka- és környezetvédelmi szabályok és azok gyakorlati alkalmazásának megismertetése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

A fény és árnyék szerepe a plasztikában

A ritmus

A geometrikus forma

A szín jelentősége a szobrászatban és kerámiában

A stilizálás és a kompozíció fogalma, törvényszerűségei, a jel fogalma

A díszítmények eredete

A monogram, a címer

Könyvtári és múzeumi anyaggyűjtés

Az agyag összetétele, anyagszerkezete

Kerámiatárgy készítésének munkafolyamata - agyaggyúrás, formaadási eljárások, szárítás, mázazás égetés rendje

Égetési alapismeretek

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

Szobrászat-kerámia gyakorlatok

- Kötött és szabad formálás összekapcsolása
- Préselés agyagból
- Engóbozás, mázazás, égetés
- Gipszbe vésett monogram tervezése, kivitelezése
- Különböző anyagok viselkedésének vizsgálata: növekedés-zsugorodás, kemény-lágy, kopás-csiszolódás

- Formaalkító természeti erők megfigyelése, rajzi leképzése
- Egyszerű szerkezetek építése: drótból, dróthálóból, papírból

Különböző művészettörténeti korokból való padlólapok másolása

- Gyűjtőmunka alapján padlólap másolás
- Tervrajz átmásolása gipszlapra
- Negatív vésés, pozitív gipszöntés
- Mindkét modellről gipszforma vétel
- Bepréssel a sokszorosítás gyakorlása
- Engóbozás, zsemlő égetés

Tárgyelemzés

- Az elkészült padlólap elemzése
- A funkció-forma-anyag és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Nagyítás

- Kirándulás során gyűjtött víz koptatta kavicsok, kövek felnagyításával agyagszobrok alkotása
- Kézzel épített, felrakott formák
- Színezés engóbbal és mázakkal, égetés
- A felnagyított természeti formák újraalkotása drótból, dróthálóból, papírból

Szabad és kötött formálás összekapcsolása

- Figurális agyagplasztika kézi korongon felrakott edény részeként való alkalmazása
- Tervezés és anyaggyűjtés látványos rajz segítségével

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- a használat során megismert különböző anyagok tulajdonságait, jellegzetességeit
- a szakmához kapcsolódó baleset-, munka- és környezetvédelmi szabályokat és a gyakorlatban alkalmazza azokat

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat
- rajzi gyűjtés nyomán tervet, vázlatot készíteni
- felrakással vagy korongolással öblös tárgyat (tárgyakat) elkészíteni
- a tanév során megismert új fogalmakat a gyakorlatban helyesen alkalmazni
- gipszformát készíteni, és tárgyakat sokszorosítani

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- A különböző tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- A tárgykészítés során eltérő mintaszervezési megoldások alkalmazásának megismertetése
- A sorolható csempék és reliefek elkészítésénél a különböző módszerek elsajátíttatása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

A stilizálás és kompozíció kapcsolata és törvényszerűségei - a jel fogalma

Az emberi lépték - arányösszefüggések

Az élő test vázszerkezetének egyes részei

Padlólapok és kályhaszemek, készítése

Különböző mázazási eljárások- máz alatti, máz feletti festés, sgraffito
Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

Szobrászat és kerámia gyakorlatok

- A csontok formáinak vizsgálata, elemzése, mintázása
- Mintázás előtti nagyítás
- Tartóváz készítése fémből, drótból
- Állatkoponya mintázása a plastika érzékeltetésével
- Gipsznegatív készítése testrészeletről
- Festett és mázazott padlócsesze készítése
- Tervezés anyaggyűjtéssel, stilizálás

Tárgyelemzés

- A tananyaghoz kapcsolódó plastika elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- gyakorlatlan alkalmazza az alapvető szobrászati és kerámia technológiai eljárásokat

Legyen képes:

- Műalkotások értő elemzésére a stilizálás érdekében
- A stilizálás érdekében a látványszerű rajzok egyszerűsítésére

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az emberi lépték és arányösszefüggései alaposabb megismertetése
- Életnagyságú részlet nagyításának bemutatása és gyakoroltatása
- Koponya és csontváz alaposabb elemzése
- Képi redukció és írott szöveg együttesének elemzése és alkalmazásának gyakoroltatása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Természetes és mesterséges szerkezetek viszonya

- csontváz rajzolása - részletkiemelés és nagyítás
- a nagyítás felhasználása mintázáskor
- a megmintázott részlet posztamentesen való elhelyezése

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

Stilizálás, deformálás

- Mozdulatrajzok ruhás alakról - ceruzavázlatok, tanulmányrajzok
- Kisméretű agyagvázlatok stilizálva, deformálva

Az emberi lépték

- Gipsznegatív készítése különböző testrészekről - arcra, kézről
- Az arányösszefüggések megbeszélése Emberi koponya mintázása
- koponya rajzolása, a forma és szerkezet értelmezése hangsúlyozása
- koponya mintázása élelnagyságban

- a szobor üregelése, vagy gipszbe öntése

Gyakorlati feladatok

- Síkfelület és plasztika kapcsolata

Felületkialakítási gyakorlatok

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés
- Tervezés anyagban - adott felület szabad, illetve kötött rendszerű plasztikus tagolása
- Pozitív és negatív viszonylatok kihasználása

Plasztikus padlócsempe

- Tervezés anyaggyűjtéssel
- Mintaszervezés, sorolható és terülő díszítmények
- Tárgykészítés gipsznegatív segítségével

Egyedi relief

- Organikus forma redukált képi megjelenítése és írott szöveg együttes alkalmazása
- Lapos vagy magas plasztikájú egyedi megjelenésű dombormű tervezése és készítése szabadon választható funkcióra

Tárgyelemzés

- A tananyaghoz kapcsolódó szobor vagy kerámiatárgy elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva
- A forma, szerkezet, valamint a funkció és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- az emberi test fontosabb arányviszonyait

Legyen képes:

- alkalmazni az elsajátított tárgykészítési technikákat
- organikus formák redukált, jelzésszerű egyszerűsítésére
- műalkotások értő elemzésére

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető technológiai és szaktörténeti tudnivalók megismertetése úgy, hogy a tanuló képes legyen azokat szakszerűen alkalmazni
- Az alapvető tervezési ismeretek és tárgykészítési technikák elsajátíttatása
- Az építészeti elemek szobrászati díszítésének és törvényszerűségeinek megismertetése
- A mintázásban való jártasság fejlesztése
- Portré és ember figura mintázási készség fejlesztése
- A használati funkcióra való tárgytervezés alapelveinek a megismertetése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Az emberi figura, mint a szobrászat tárgya

Az emberi alak megjelenítése a különböző kultúrákban

A figura és környezet összefüggései a plasztikai formálás szempontjából

A töredék, a torzó problémája a művészetekben

Az épített tér és a szobor kapcsolata művészettörténeti példákon
Kőedény- és porcelángyarak
A formatervezés jelentősége
Egyedi kortárs kerámia,
A sorozatgyártással korongon készült edény összehasonlítása forma, anyag, szerkezet, szilárdság szempontjai szerint
Korongolt edény díszítésének lehetőségei: zsinórozás,asztikus dombormű, csíkozás, sgraffito, fröcskölés, fésűs dísz, holdazás, ecsettel való festés, írókázás
Elektromos, gáz-, koks- és olajtűzelésű kemencék
A redukció különböző formái - feketeedény, porcelánégetés, raku
Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

Portré mintázás

- Rajzi előtanulmányok- fejrajz
- Római portré rajzolása
- Vázkészítés, mintázófa, mintázó gyűrű készítése
- Mintázás, római portré másolása

Szobrászati díszek készítése építészeti elemekhez

- Ornamentika rajzolása és mintázása (másolat)

Torzó mintázása agyagból

- Krokizás modell után
- Vázlatok, tanulmányrajzok
- Vázkészítés drótból, vasból, fából
- Mintázás agyagból
- Gipszforma vétel szilikon betéttel
- Pozitív öntése gipszből
- Múzeumi, könyvtári előtanulmányok, aktrajz, kroki modell után
- Vázkészítés vas, fa, drót felhasználásával
- Figura mintázása 1/2-es méretben tömeg-szerkezet téri viszonyok figyelembevételével
- Egy kiválasztott részletről gipsz formavétel

Felületdíszítési gyakorlat

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés
- Az elméletben megismert díszítőtechnikák gyakorlása
- A begyakorolt technikák valamelyikének alkalmazásával önálló vonal-, folt-ritmusok kialakítása síkfelületen

Szögletes edény és díszítménye

- Különböző rendeltetésű és formájú, egymással harmonizáló szögletes edény-együttes kialakítása összeépítéssel, díszítése a fenti technikák alkalmazásával

Korongozott edény és díszítménye

- Különböző profilú korongolt tálféleségek készítése, díszítése festéssel, mázazással
- A tervezést megelőző anyaggyűjtés kapcsán kompozíciós alapesetek rajzos elemzése

Edényrészek kialakítása

- Préselt fül készítése kétféles forma segítségével
- Korongozott csőr összeépítése az edénytesttel, a fül felragasztása
- Értelmező rajzok készítése pl. kiöntőedény esetére

Díszítményvariációs gyakorlat

- Azonos formájú és méretű korongozott tárgysorozat díszítési variációi

Tárgyegyüttes készítése

- Rokon formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése
- Az elképzelt darabok látványszerű megjelenítése rajzban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- a szobrászat és a kerámia klasszikus műfajait
- a használati funkcióra tervezett tárgyak formai problémáit
- az építészeti elemek szobrászati díszítésének törvényszerűségeit

Legyen képes:

- gyakorlottan alkalmazni az elsajátított tárgykészítési technikákat alapszinten
- Műalkotások értő elemzésére Rendelkezzen alapvető tervezési ismeretekkel

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a szobor- és kerámiakészítés anyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét
- a szobrászat és kerámiaművészet klasszikus műfajait, történetük fontosabb állomásait
- a formai jellemzőket a történeti és kortárs tárgyakon
- egyes tárgytipusok formái és rendeltetése közötti összefüggéseket
- a forma és díszítmény összhangjának jelentőségét
- a szobrász és kerámia műterem szükséges berendezését, felszerelését, az anyagok előírás szerű kezelését
- a műalkotás és a környezet összefüggéseit a megformált tárgy és enteriőr viszonylatában,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- munkájában a szaktárgyi és személyes kompetenciáit felhasználni
- a műtárgyakat elemezni rendeltetés, forma és díszítmény szempontja szerint
- a szobrászat és kerámia hagyományos anyagait használni
- a szobrászat és kerámia segédanyagait (gipsz, plasztilin, szilikon) alkalmazni
- a szobrászatban és kerámiában használatos speciális kéziszerszámokat (mintázófa, simító, gipszelő szerszámok) előállítani
- a megmunkáláshoz szükséges kéziszerszámokat és gépeket használni
- a feladatnak megfelelő váz- és tartószerkezetet összeállítani
- tervezett, igényes szakmai munkát végezni
- önállóan tervezni az anyag-funkció-forma egységében
- terveit látványszerű és formaértelmező műhelyrajzban megjeleníteni
- a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani
- a természeti és mesterséges formákat megmintázni, átírni
- domborművet és kiplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni
- különféle edénykészítési technikákat alkalmazni
- a célt és az eredményt összevetni
- biztonsági és balesetvédelmi előírásokat betartani

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

A gyakorlati vizsga időtartama

- tervezés 50 perc
- tárgyalás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, konstruáló készsége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező készségét, a szobrászat és a kerámia anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati és kerámia technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, absztraháló kifejező készség
- tervezői, plasztikai tárgyformáló, kivitelező készség
- formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete
- a szobrászati és kerámia technikák és eljárások alkalmazásának szintje
- felületkezelési eljárások ismerete
- díszítési eljárások ismerete
- kreativitás, egyediség
- az elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

3.10 VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

3.10.1 NÉPMŰVÉSZET

A népművészet tantárgy célja a hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A tantárgy feladata a tantárgy iránti nyitottság kialakítása, az általános néprajzi, népművészeti ismeretek átadása. Feladata emellett a hagyományos népi kultúra és értékrendszer bemutatásával a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkeresés, a közösségi érzés mélyítése. A népművészet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor kapcsolatot keres a társművészetek felé is.

A népművészet tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok (A/1-6. évfolyamok)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása
- A tananyag elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, mélyítése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- Népi gyermekjátékok típusai
- Közösségi élmény, a játék során betöltött szerepek
- Népköltészeti alkotások
- Cselekmények, érzelmek, jó és rossz

Feladatcsoportok

A/1. évfolyam

Népi gyermekjátékok

- Mondókák
- Mozgásos játékok, vonulások
- Párválasztó játékok, körjátékok
- Szellemi játékok
- Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Népköltészet

- Népmesék
- Népdalok
- Találós kérdések

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját
- a népköltészet néhány alkotását

Legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása, mélyítése
- A tananyag elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, erősítése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- Népi gyermekjátékok típusai
- Játékkészítés, csapatszellem, szabályok
- Jeles napok, naptári ünnepek
- Szereplők, események, szokástárgyak

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

Népi gyermekjátékok

- Eszközös játékok
- Ügyességi és sportjátékok
- Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Naptári ünnepek

- Kiemelkedő őszi, téli, tavaszi, nyári ünnepek
- Jeles napok

- A szokások felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját
- a kiemelkedő jeles napok fontosabb szokásait

Legyen képes: - nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése
- A népköltészeti alkotások, a népi hitvilág és a gyermekjátékok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása, a közösségi szerepek felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- Múlt, és jelen, a népi kultúra
- A közösség és a hagyomány szerepe
- Népköltészeti alkotások: a népmese, a népmonda, a népdal jellemzői
- Hiedelemvilág, magyarázatkeresés
- Népi gyermekjátékok, a játékok szerepe, típusai

Feladatcsoportok

A/3. évfolyam

A népi kultúra, népi közösség

- Múlt és jelen egymásra épülése
- A hagyomány, a hagyományozódás folyamata, fontossága
- A népi kultúra mibenlétének körvonalazása
- A közösség szerepe az ember életében
- A közösségi érzés, hovatartozás-tudat felkeltése a tanulóknál

Népköltészet

- A népköltészet sajátosságai
- Mesemondók, a mesemondás alkalmi
- A népmese: a népmesék szereplői, mesei cselekmények
- A mese világképe, jellegzetes mesei elemek
- A népmonda: valóságra épülés, magyarázatkeresés
- Népi bölcsességek: szólások, közmondások
- Játékos kedv: mondókák, találós kérdések

Népi hitvilág

- A népi hitvilág
- Világképek
- Hiedelemalakok
- Mágikus cselekmények
- Hiedelmek a mindennapokban és a népköltészeti alkotásokban

Népi gyermekjátékok

- A gyermekjáték szerepe
- Csoportba tartozás - feladatok, szerepek
- A játékok típusai
- Felnőttek játékaival a gyermekekkel

- Fiúkés lányok játéka
- Szellemi és mozgásos játékok
- Eszközös és eszközkészítő játékok
- Szokások, hagyományok megjelenése gyermekjátékokban
- A hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hagyományok szerepét
- a népi hitvilág, a népköltészet alapjait

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése
- Az emberélet fordulóinak és a jeles napok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása
- A hagyományok és a közösség szerepének, működésének megismertetése
- A népszokások és a saját környezetük szokásainak megfigyelésével az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- A néprajz fogalomkörei
- Ünnep és hétköznapi - az ünnep jellemzői
- Népszokások
- Jeles napok, naptári ünnepek
- Népi közösségek, a közösség szerepe az ember életében
- Az emberélet fordulói: születés, gyermekkor, felnőtté válás, házasság

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

A néprajz

- A népi kultúra fogalma, területei
- A hagyomány fogalma, a hagyományozódás kérdésköre
- Múlt és jelen egymásra épülése

Népszokások - Jeles napok

- Hétköznapi és ünnepek
- A tavaszi ünnepkör fontosabb ünnepei
- A nyári ünnepkör fontosabb ünnepei
- Az őszi ünnepkör fontosabb ünnepei
- A téli ünnepkör fontosabb ünnepei
- A jeles napokhoz kapcsolódó népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek, szokástárgyak

Az ember életének fordulói

- Az egyén és a közösség viszonya
- A közösségi értékrend
- Család, nagycsalád
- Csoportba tartozás - feladatok, lehetőségek

- Életút a közösségen át
- Születés, gyermekkor
- A hagyomány, a hagyományokba való belenevelődés folyamata
- A gyermekjáték szerepe, felkészülés a felnőtt életre
- Ifjúkor
- Lakodalom, házasság
- Az emberélet fordulóihoz kapcsolódó fontosabb szokások, népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a néprajz, a népi kultúra területeit
- az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét
- a szellemi kultúra területeit, a népszokások alapjait.

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- a megismert népi hagyományokat és saját tapasztalatait összehasonlítani

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése
- A népi építészet és a népi gazdálkodás jellemzőinek megismertetése, általuk a népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése, a természet és az ember kölcsönhatásainak felfedeztetése, az ember termelőmunkája iránti megbecsülés kialakítása
- A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése
- A hagyományok és a közösség működésének példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- A népi építészet: településtípusok, építmények, lakhely, alaprajz
- A ház berendezése, bútorfajták
- Életmód, munka, munkamegosztás
- A népi gazdálkodás fajtái: az állattartás és a földművelés

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

A népi építészet

- A természeti viszonyok hatása az építkezésre
- A települések fajtái. A falu és a város
- A népi építészet jellemzői: az építkezés alapvető anyagai, technikái
- Az építkezés mint közösségi munkaalkalom
- Lakóházak, gazdasági épületek
- Alaprajz, a jellegzetes háromosztatú ház

A ház berendezése

- A bútorok típusai, a bútortörténet érdekességei
- A helyiségek jellegzetes berendezési módjai
- A bútorok és a berendezés jelfunkciója
- A népi építészethez, berendezéshez fűződő jellegzetes népköltészeti alkotások, népszokások, hiedelmek

A népi gazdálkodás

- A munka szerepe a közösségi értékrendben
- A közösség munkamegosztása -férfi és női munkák
- A „minden hasznosításának” elve
- A természeti környezet és az életmód összefüggései

Állattartás

- Az állattartás szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
- A pásztorkodás
- A termelt javak feldolgozása
- Az állattartáshoz kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Földművelés

- Az földművelés szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
- Termények, a termelt javak feldolgozása
- A földműveléshez kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi kultúra területeit
- a gazdálkodás szerepét, alapjait
- a természet és az életmód alapvető összefüggéseit
- a népi építészet fontosabb jellemzőit

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- a természet és a népi kultúra közti összefüggések felismerésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor között párhuzamot vonni

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése
- A népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése
- A tárgykalkotás, a céhes hagyományok bemutatásával az ember termelőmunkája iránti megbecsülés kialakítása
- A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése
- A hagyományok példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag

Népművészet ismeretek

A népi kézműves tárgykalkotás szerepe, jellemzői
A tárgycsoportok a felhasználási területek alapján - kézműves mesterségek kialakulása
Fával, agyaggal, textillel, bőrrel és fémmel dolgozó mesteremberek
Céh, céhszervezet

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

A hagyományos tárgykalkotás

- Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgykészítés szerepe, területei
- A hagyományos tárgykalkotás alapvető szempontjai
- A tárgykészítés fontosabb alapanyagai
- A tárgyak jelző értéke, mágikus funkciója
- Háztartási és gazdasági eszközök

A tárgyalás munkaformái

- Önellátás
- Kézműves mesterségek
- Céhszervezet, céhes hagyományok

Kézműves mesterségek

- Faművesség
- Agyagművesség
- Textilművesség
- Bőrművesség
- Fémművesség
- Egyéb mesterségek
- A mesterségek alapjai, jellegzetes tárgyalási területek
- Céhtörténeti érdekességek

Vizsgamunka készítése

- Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi kultúra területeit, a hagyományok szerepét
- tárgyalás szerepét, területeit, fontosabb jellemzőit
- a kézműves mesterségek fajtáit, alapjait

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a néprajz, a népi kultúra fogalmát, területeit
- az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét
- a szellemi kultúra területeit, a népszokások, a népi hitvilág, a népköltészet alapjait
- a természet és az életmód alapvető összefüggéseit
- tárgyalás szerepét, területeit
- a népi építészet fontosabb jellemzőit

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni

A népművészet tantárgy művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Népművészet - max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Népművészet - max. 15 perc

A vizsga tartalma

1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló néprajzi ismerete: néprajzi alapfogalmakról, népszokásokról, népköltészetéről, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgykultúráról megszerzett tudása.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelően milyen szinten:

- tud eligazodni a népköltészet világában
- ismeri a szokások és a hiedelmek helyét és szerepét a népeletben
- ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösti ünnepkör alapjait
- ismeri az emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat
- ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket
- tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy- és környezetkultúra világában

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- megfigyelő, értelmező készség
- feladatmegoldó készség
- tárgyismeret
- helyes fogalomhasználat

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága

Továbbképző évfolyamok (T/7-10. évfolyamok)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos szellemi és anyagi kultúra emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása
- Az ember tárgykultúra tevékenységének területeinek (famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák) megismertetése, tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, mélyítése
- A népművészeti emlékek, a díszítőművészet megismertetésével az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése, az esztétikai érzékenység fejlesztése

Tananyag

Népművészet ismeretek

A népművészet általános jellemzői

Művészet a folklórban

Népzene, néptánc, dramatikus szokások

A tárgykultúra népművészet

A népi díszítőművészet jellemzői

Famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák: jellegzetes tárgytípusok és technikák

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A népművészet

- A népművészet fogalma, általános jellemzői
- Népművészet a szellemi és tárgyi kultúrában
- Kollektív művészet, közösségi értékrend
- Információhordozó szerep, jelentéstartalom a népművészetben

Népzene, néptánc

- A népi hangszerek jellegzetes típusai

- A népzene jellegzetességei
- Jellegzetes tánc típusok
- Férfi és női táncok, páros táncok
- Táncalkalmak

Dramatikus szokások

- A népi színjátszás alapvető jellemzői
- Dramatikus szokások alkalmi

A népművészet motívumrendszere

- A népi díszítőművészet jellegzetességei, díszítmények funkciói
- A népművészet motívumrendszere, motívumtípusok
- A kompozícióépítés jellegzetességei
- A népművészet színvilága
- Jelentéstartalom, hiedelmek, szokások a motívumokhoz kapcsolódóan

Famunkák, fonható szálanyagok

- A fa felhasználási területei
- A fa alapvető megmunkálási és díszítési technikái
- A pászorfaragás sajátos tárgyai, motívumkincse
- A bútorkészítés jellegzetességei
- Kapufaragás
- Vessző-, gyékény-, szalma- és csuhémunkák
- Felhasználási területek, tárgy típusok
- Jellegzetes munkafolyamatok
- A tárgyakhoz fűződő jelentéstartalom, szokások, hiedelmek

Népi kerámia

- A kerámiakészítés munkafolyamata
- Alapvető formázási és díszítési technikák, motívumkincs
- A kerámiák típusai, funkciói
- A kerámia tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet ágait,
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népi kézműves tárgyalakítás tanult területeit: famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák jellemzőit
- a díszítőművészet eszközrendszerét

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása
- Az ember tárgyalakító tevékenységének újabb területeinek megismertetése (népi bőrmunkák, textilmunkák és egyéb tárgyalakítási területek), tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése
- A népművészeti emlékek megismertetésével az esztétikai érzék fejlesztése

Tananyag

Népművészet ismeretek

- A tárgyi népművészet
- Népi bőrművesség
- Népi textíliák, népviselet
- Egyéb kézműves területek
- Az anyagok előállítása és feldolgozása
- Jellegzetes tárgytipusok és technikák

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

Népi bőrmunkák

- A bőrkikészítés alapjai
- A bőr felhasználási területei, bőrműves tárgytipusok
- Jellegzetes munkafolyamatok, készítési és díszítési technikák
- A bőrmunkákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Népi textíliák

- A népi textíliák alapanyagai
- A kendermunka és a gyapjúfeldolgozás alapjai
- A szövés - fonás anyagai, eszközei, munkafolyamatok
- A szövés mintakincse
- A népi hímzések - jellegzetes színvilág, motívumkincs, kompozíciók
- A kékfestés
- Alapvető munkafolyamatok
- Motívumkincs, mintafák
- A népi textíliák felhasználási területei
- A népi textíliákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

A népviselet

- A viselet elemei
- A ruházat jellemzői
- Fejviselet, hajviselet fajtái, jellemzői
- Lábbeli típusok
- Öltözet-kiegészítők, ékszerek fajtái, jellemzői
- A viselet mint jelrendszer, a közösséghez tartozás kifejeződése az öltözetten keresztül
- Öltözetdarabokhoz kapcsolódó szokások és hiedelmek

Egyéb kézműves tevékenységek

- Mézesbábosság
- Mintaformák
- Tojásfestés, a tojás mint szimbólum
- Egyéb kézműves tevékenységek
- A tárgyakhoz fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet ágait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népi kézműves tárgyalakotás tanult területeit: a népi bőrmunkák, textilmunkák és egyéb tárgyalakotási területek jellemzőit
- a díszítőművészet eszközrendszerét

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása
- A természet, a társadalom és az ember kapcsolatának elemzésével az összefüggések felismertetése
- A néprajzi tájegységek tanulmányozásával (Dunántúl, Alföld, Északi-középhegység néprajzi tájegységei) a szülőföldre való kötődés erősítése, a közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A népművészeti emlékek tanulmányozásával a változások folyamatának felismertetése az esztétikai, etikai élmény- és ítéletképeség mélyítése
- A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek elsajátíttatása

Tananyag

Népművészet ismeretek

- A népművészet történeti változásai
- A stíluskorszakok jellemzői
- Néprajzi tájegységek
- Dunántúl, Alföld, Északi-középhegység néprajzi tájegységei
- A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
- A néprajzi gyűjtőmunka, könyvtárhasználat

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A népművészet stíluskorszakai

- A népművészet általános jellemzői
- A népművészet stíluskorszakai
- Régi stílus - új stílus - legújabb stílus
- A stíluskorszakok kialakulásának háttere
- Az egyes korszakok jellegzetes tárgykultúrája, díszítőművészete

Néprajzi tájegységek

- Közösségi értékrend
- Egyén és közösség viszonya, a közösségbe tartozás kifejeződése
- Centrális és peremhelyzet
- A népi kultúra táji tagolódása, a magyarországi tájegységek
- Dunántúli tájegységek
- Az Alföld tájegységei
- Az Északi-középhegység tájegységei
- Az egyes tájegységek tanulmányozása: földrajzi elhelyezkedés, a természeti környezet, jellegzetes életmód, a táj szellemi kultúrájának érdekességei
- A táj jellegzetes népművészete - tárgykultúrája, díszítőművészete
- Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
- Irányított gyűjtőmunkák

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet területeit

- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalkotás területeit
- a népművészet tanult tájegységeit: Dunántúl, Alföld, Északi-középhegység
- az alapvető néprajzi szakirodalmat

Legyen képes:

- a népművészet értékeinek felismerésére és megfogalmazására
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése
- A régi és a mai szemlélet egymás mellé állításával mindennapi élet kérdéseire, való válaszkeresés, a problémamegoldó képesség fejlesztése.
- A természet, a társadalom és az ember kapcsolatának elemzésével az egyén helyének, szerepének tudatosítása
- A néprajzi tájegységek (a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei), valamint a lakóhelyük hagyományainak tanulmányozásával a szülőföldhöz való kötődés erősítése
- A közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek elsajátíttatása

Tananyag

Népművészet ismeretek

- Néprajzi tájegységek
- A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
- A saját tájegység tanulmányozása
- A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
- A közösség és az értékrend változása. A népi iparművészet kialakulása
- Hagyományápolás, értékmegőrzés
- A néprajzi gyűjtőmunka, könyvtárhasználat

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

A határainkon túli magyarság

- A népi kultúra táji tagolódása
- A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
- Földrajzi elhelyezkedés, történelmi háttér
- A természeti környezet, az életmód jellemzői
- A táj szellemi kultúrájának érdekességei
- A táj jellegzetes népművészete - tárgy-kultúrája, díszítőművészete
- Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
- A közösségbe tartozás kifejeződése
- Alkalmazkodás, asszimiláció, identitás
- Irányított gyűjtőmunkák

A saját tájegység népművészete

- Elhelyezkedés, természetföldrajzi adottságok, életmód, gazdálkodás
- A táj jellegzetes népművészete, tárgy-kultúrája, díszítőművészete
- A szellemi kultúra sajátosságai
- A táj fontosabb központjai
- Irányított gyűjtőmunkák

Népi iparművészet

- A hagyományos közösségek felbomlása
- A népi iparművészet jellemzői
- Változások, átfogalmazva beépítés, új igényekhez való igazodás
- Érték, stílus és a használó ember összhangja
- A népi kultúra, a népművészet megőrzési lehetőségei
- A hagyományok és a közösségi értékek szerepe napjainkban
- A hagyományápolás lehetőségei
- Intézmények, rendezvények a népi kultúra szolgálatában
- Néprajzi szakirodalom: könyvek, folyóiratok

Rendszerezés

- A népi kultúráról tanultak áttekintése, rendszerezése
- A tárgyelemzésről és a gyűjtőmunkáról tanultak áttekintése

Vizsgamunka készítése

- Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet fogalmát, területeit
- a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet tanult tájegységeit: a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységeit és a saját tájegységét
- a népi iparművészet jellemzőit
- a hagyományápolás lehetőségeit

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a népművészet fogalmát, területeit
- a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalakítás területeit
- a magyar nép, és a népművészet táji, történeti tagolódását
- a díszítőművészet eszközrendszerét
- az alapvető néprajzi szakirodalmat

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására

A Népművészet tantárgy művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

- A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.
- Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet - max. 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet - max. 20 perc

A vizsga tartalma

A népművészet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete: a népművészetről, a hagyományos népi kézműves tárgyalakó tevékenységekről, mesterségekről megszerzett tudása.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri népművészet mibenlétét, motívumrendszerét, korszakait, ágait és alkotásait
- ismeri a fa-, bőr-, textilművesség és népi fazekasság jellemzőit
- ismeri a magyar nyelvterület legfontosabb tájegységeinek népművészetét
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában
- tudja elemezni a megismert tárgyakat
- tud összehasonlító elemzéseket végezni
- tudja rendszerezni a népi kultúráról megszerzett ismereteit
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- megfigyelő, értelmező készség
- összehasonlító, összegző készség
- feladatmegoldó készség
- tárgyismeret
- fogalomismeret
- tárgyelemző készség

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága
- kommunikációs készség

3.10.2 MŰVÉSZETTÖRTÉNET

A *művészettörténet tantárgy* célja a tanuló érdeklődésének felkeltése és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló kifejezőképességének fejlesztése a közös műelemzéseken és az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatok megismerésén keresztül. Célja továbbá a művészettörténet emléktárában való eligazodás elősegítése, az ismeretek beépítése a tanuló munkájába.

A *tantárgy feladata* a világkép és a képzőművészet viszonyának megismertetése. A művészet társadalomban betöltött szerepének bemutatása, az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása. Feladata a kortárs művészet bemutatása, a művészeti ágak kapcsolatának érzékeltetése. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség előhívása. A művészettörténet jelentős alkotóinak és alkotásainak bemutatása az őskortól napjainkig.

A *művészettörténet tantárgy* oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor kapcsolatot keres a társművészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába.

Alapfokú évfolyamok (A/3-6. évfolyamok)

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására
- Közös végzett műelemzéseken keresztül a művészet korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése
- Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a művészet szerepének szemléltetése a különböző korszakokban és civilizációkban

Tananyag

Bevezetés

- A művészettörténet alapfogalmai - a művészet vizuális nyelve
- A művészettörténet helye és szerepe a tudományok között
- A képző- és iparművészet ágai, műfajai, jellemzői, kapcsolatuk, kölcsönhatásaik

Őskor

- Az emberré válás folyamata - a művészet kezdetei
- Használati és kultikus tárgyak, ékszerek - a temetkezés legrégibb emlékei
- Plasztikák, idolk, állatszobrok
- Barlang- és sziklarajzok, festmények
- A megalitikus kultúra emlékei

Mezopotámia

- A folyami közeli birodalmak
- Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom

- Az egyiptomi társadalom - világkép, hitvilág
- Az egyiptomi kultúra időrendi áttekintése
- Az egyiptomi művészet konvenciói, stílusai, korszakai

A Kínai Birodalom

- A nagy dinasztiák időrendi áttekintése
- Hiedelemvilág, az ősök kultusza

- A Kínai Birodalom kultúrája: edények, plasztikák
- Festészet, tájképfestés, kalligráfia

Japán művészete

- A természet erőinek és az ősöknek tisztelete, sintoizmus
- Kínai befolyás, a buddhizmus elterjedése
- A zen buddhizmus és a művészet
- Teaszertartás, virágrendezés, tusfestészet

India művészete

- Indiai kultúrák, birodalmak áttekintése
- A buddhizmus eszmerendszere, elterjedése
- A hinduista hitvilág és kultúra

Afrika művészete

- Ősi birodalmak Fekete-Afrikában
- A kultúrák sokfélesége
- Az afrikai maszkok, mágia, ősök kultusza
- Plasztika, bronzszobrászat

A prekolumbián művészet

- Korai földművelő kultúrák
- Mítoszok, szertartás és építészet
- A közép- és dél-amerikai indián kultúrák áttekintése

Kréta és Mükéné

- A minoszi kultúra: építészet, festészet, plasztika

Az ókori görög művészet

- A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
- A városállamok és a társadalom felépítése
- Szellemisség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
- Az építészet új nyelve, oszloprendek, épülettípusok
- A szobrászat nagy korszakai
- Festészet, vázafestészet
- A hellenizmus kora

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az elemi kifejezési és ábrázolási módozatokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban
- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészet különböző funkcióját az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében
- az európai kultúra forrásait

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére
- a tanult korszakok műtárgyainak esztétikai és funkció-szempon-tú elemzésére
- az Európán kívüli kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező képességének fejlesztése, a művészettörténet emlékganyagában való eligazodás biztosítása

- A tanuló felkészítése az önálló szóbeli műelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerése által
- Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének kialakítása

Tananyag

Az etruszkok

- A római kultúra kezdetei, görög hatások
- Az etruszk hitvilág, kultushelyek, sírépítmények

Római művészet

- Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
- Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
- A szobrászat új feladatok előtt - a portré
- Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Késő római és bizánci művészet

- A kereszténység eszmevilága, elterjedése
- A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfőbb jellemzői, sajátosságai
- A mozaikművészet
- A kereszténység és az állam
- Egyházi táblakép-festészet, ikonok

A népvándorlás korának művészete

- A római birodalom bukása
- A nomád népek életmódja, hitvilága
- A honfoglaló magyarok művészete
- A Karoling Birodalom művészete
- Kultúra, vallás és képzőművészet

Az Iszlám Birodalom művészete

- Az iszlám kialakulása, felemelkedése, elterjedése
- Az iszlám építészet főbb épülettípusai, stílusjegyei
- A kalligráfia az iszlám művészetben

A román kor művészete

- A római katolikus egyház szerepe a kultúrában
- Szerzetesek, zarándokok, kolostorok
- Az egyházi építészet sokszínűsége
- A kereszténység képi nyelve
- Hódítások, keresztes hadjáratok

A gótika

- Gótikus építészet - gótikus katedrális
- Üvegablakok, gótikus szobrászat
- Az egyház megújítása
- A gótika sokszínűsége Európa országaiban

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- az európai kultúra első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténeti korokban, korszakokban
- a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, megjelenési formáit
- múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére

- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló figyelmének ráirányítása a művészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a művészet folytonosságnak és korról-korra változó jellegének bemutatása
- Az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek bemutatása
- Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása
- A művészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése

Tananyag

A reneszánsz előzményei - trecento

- Művészet az itáliai városállamokban - a szellemi megújulás első jelei
- Vallási és világi építészet
- A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
- Új stílus születése

A korai reneszánsz - quattrocento

- Kereskedők és mecénások
- Új keresztény művészet
- Vallási hagyomány és antik kultúra
- A művészet és a természettudományok viszonya
- Művészet és humanizmus

A érett reneszánsz - cinquecento

- Az itáliai udvarok és az antik világ
- Városi palotaépítészet és a megújuló egyházi építkezések
- A pápaság és a művészetek
- A reneszánsz művészet Itálián kívül

A reneszánsz alkonya - manierizmus

- A manierizmus fogalma, jellemző stílusjegyei
- A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk művészet

- A katolikus egyház diadala
- Az új szellemiség hatása az egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra
- Európa világi építésze a királyi udvarokban
- A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
- A holland festészet aranykora
- Új témák, új megrendelők, új műfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó művészete

- Művészi érzékenység, frivolitás, elegancia
- A rokokó és a vallásos művészet
- A rokokó portréművészete

A klasszicizmus

- Itáliai, görögországi és kis-ázsiai ásatások
- Új művészet az antik világ bűvöletében
- A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése

A romantika

- Szubjektivitás, erős érzelmi töltés

- A napóleoni birodalom
- A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
- A romantika Európa országaiban

A realizmus

- Valóságfeltárás, társadalomkritika
- A realista portréművészet és tájképfestészet

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban
- az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait
- a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszakok változásainak jellemző törvényszerűségeit

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- műalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló gondolkodásába és munkájába való beépülésének
- Az elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak, egymásra épüléseinek kiemelése
- A modern művészet létrejöttének, művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése

Tananyag

Az impresszionizmus

- Új utak, új művészi szabadság
- Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
- Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

Posztimpresszionizmus

- Pointillizmus
- Az ösztönök felszabadítása
- A belső lényeg megragadása

A századforduló építésze és képzőművésze

- Ipari forradalom - új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
- A historizmus, akadémizmus, eklektika
- Szecesszió
- Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század első fele

- A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Expresszionizmus

- A primitív művészet felfedezése

Fauvizmus

- A modern francia festészet kolorista irányzata

Kubizmus

- A látvány felbontása mértani alapformákra
- Autonóm képalkotás
- Újítások az építészetben

Organikus és funkcionalista építészet Futurizmus

- Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Absztrakt művészet

- Utalásszerű kapcsolódás a külső tárgyi világhoz
- Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális művészet
- Művészet a két világháború között

Konstruktivizmus

- Geometrikus alakzatok síkon és térben
- Festészet, függőleges, vízszintes irányok, tiszta színek

Dadaizmus

- Antiművészet - a háború ellen, az esztétikai és erkölcsi konvenciók ellen
- A konceptuális művészet előfutára

Szürrealizmus

- A belső felszabadítása, automatizmus

Bauhaus

- Az építőműhely. Előkurzus - kézműves mesterség - ipari formatervezés

Művészet 1945-től napjainkig

- A modernizmus megújítása

Absztrakt expresszionizmus

- Felfokozott érzelmi hatások
- Tasizmus, akciófestészet

Pop art

- Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika

Hiperrealizmus

- Fényképszerű valóságghűség

Op-art, kinetikus művészet

- Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek- mozgás, fényeffektusok

Minimal art, konceptuális művészet

- Gondolati tartalmak feltárása
- A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mű

Napjaink művészete - kortárs művészet

- Land art, body art, performance, happening, totális művészet
- Az építészet új útjai
- A posztmodern változatai

Vizsgamunka készítése

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait
- egyes kiemelkedő műalkotások befogadás-történetét és utóéletét
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a 19-20. században
- az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait
- a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, jelentőségét a későbbi korokra nézve

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az elemi ábrázolási módozatokat (konvenciókat), és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban
- a művészettörténeti korok, korszakok, irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait

Legyen képes:

- műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából
- eligazodni és szelektálni a tárgy- és környezetkultúra világában
- az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- művészeti, esztétikai élmények felidézésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére

A művészettörténet tantárgy művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet - max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

- max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, az építészetről, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról, a képzőművészeti ágak műfajairól megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát
- képes a műalkotások önálló elemzésére

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, megfigyelő, eligazodó készség
- összehasonlító készség

- műelemző készség
- műfaj- és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága
- kifejező és érvelési képesség

Továbbképző évfolyamok (T/7-10. évfolyamok)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, formanyelvüknek és stílusjegyeiknek vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása

Tananyag

Primitív művészet egykor és ma

- Afrika, Ausztrália, Óceánia, Amazónia törzsi művészete
- Észak-, Közép- és Dél-Amerika indián kultúrái
- Hitvilág, stílusok, szertartások, testfestés, tetoválás

A primitív művészet hatása a magas művészetre

- A XX. századi izmusok és az ősművészet, illetve primitív művészet
- A primitív kultúrák és napjaink művészete

Népművészet

- A népművészet fogalma, megközelítése
- Hagyomány, életmód, szokások, zene, tánc, viselet, tárgyak
- A népművészet tárgyi emlékei Magyarországon
- Életmódváltás és népművészet - a népművészet napjainkban

A városi folklór

- Az ipari forradalom és a fogyasztói társadalom hatása a klasszikus népművészetre
- Új életforma, új anyagok, új műfajok a városi folklórban
- Graffitik, tetoválás
- A szubkultúrák művészete

A naiv művészet

- A magas művészet és a naiv művészet viszonya
- Utak a népművészetből a naiv művészet felé
- A világháborúk művészete: életmód, emlékek, tárgyak

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténet főbb korszakait, stílusait, stílusjegyeit
- a prehisztórikus és a nem európai kultúrák művészetének lényeges sajátosságait
- a különböző művészeti jelenségek mögött húzódó világnézeti, társadalmi hátteret
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a különböző kultúrákban, illetve különböző társadalmi rétegekben

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- összefüggéseket találni a különböző korszakok és kultúrák jelenségei között
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- értelmezni a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek, vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése
- A klasszikus kultúra lényegi vonásainak megvilágítása, irodalmi, mitológiai és történeti forrásainak megismertetése, a nyugati civilizációra gyakorolt hatásainak érzékeltetése
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti átjárás lehetőségeinek érzékeltetése
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása

Tananyag

Az ókori görög művészet gyökerei

- Előzmények - a minoszi kultúra
- Hatások - a hellén kultúra kialakulásának körülményei

Az archaikus, a klasszikus és a hellenisztikus művészet

- Hasonlóságok, különbségek
- Kölcsönhatások, egymásra épülés
- A hellén kultúra hatásai Itáliától az Indusig
- Helyi sajátosságok, új kulturális áramlatok

Etruszk művészet

- Híd a görög és a római művészet között
- Görög hatások és hagyományok
- A római kultúra kezdetei

Az ókori Róma művészete

- Görög, etruszk hatások
- Görög emlékek, görög mesterek Itáliában
- Másolatok, műgyűjtés
- A provinciák művészete
- A klasszikus római művészet hatása a barbár kultúrákra
- Róma hatása a bizánci művészetre
- Róma hatása a korai keresztény művészetre

Reneszánsz - az antikvitás újjászületése

- Ásatások, tárgyi emlékek
- Antik eszmények, formák és kánonok
- Az antik filozófia újjászületése
- Művészet és humanizmus

Klasszicizmus

- Utazások, rajzok, metszetek
- Itáliai, görögországi és kis-ázsiai ásatások
- Gyűjtemények, múzeumok
- Az antikvitás, mint a klasszicizmus alapja
- Az antikvitás a magas művészetben és a hétköznapi életben (ruházat, bútorok)

Az antik hagyományok hatása a XX. századi művészetre

- A klasszicizmus és a szocialista realista építészet és művészet
- Az antik kultúra és a klasszicizmus hatása a Harmadik Birodalom művészetére
- Az antik kultúra hatása napjainkban

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a klasszikus antik művészettörténeti korok és az európai művészeti korszakok sajátosságait
- a művészettörténeti korok (korszakok) legfontosabb alkotóit és alkotásait
- az antik mitológia, irodalom és történelem legfontosabb epizódjait, szereplőit
- a nyugati kultúra egyes korszakainak viszonyulási módját az antik örökséghez

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- jellemző ikonográfiai témák felismerésére, elemzésére, változatainak értelmezésére

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése
- A különböző vallási jelenségek és a képzőművészet kapcsolatának elemzése, az általános törvényszerűségek és sajátosságok felismerése
- Az ideológia meghatározó szerepének érzékeltetése a művészeti jelenségekben

Tananyag

Egyiptom hiedelemvilága, életmódja, kultúrája és művészete

- Sokistenhit - az élet folytatása a túlvilágon
- Az Amarna-kor (Ehnaton birodalma) és hatásai

Mezopotámia művészete

- Sumer és akkád művészet és hitvilág
- Babiloni és asszír művészet és hitvilág
- Az ókori Irán művészete és hitvilága

A Közép-Kelet művészete

- Pártusok és szasszanidák

Az iszlám művészete

- Az iszlámvallás, világmagyarázat és életszemlélet, valamint a művészet
- Az iszlám gondolatvilág - a távol-keleti bölcsélet és a nyugati eszmerendszerek összehasonlítása

Az ókori és a klasszikus India kultúrája és művészete

- A buddhizmus és a művészet
- A hinduizmus és a művészet

Délkelet-Ázsia művészete

- India és a buddhizmus hatása a helyi kultúrákra

Kína művészete

- A buddhizmus, taoizmus és konfucianizmus hatása a művészetre
- Tibet és Kína hiedelemvilága, kultúrája és művészete

Japán művészete

- A sintoizmus és a művészet
- A zen-buddhizmus hatása a művészetre

Zsidó művészet

- A zsidó hiedelemvilág, életmód, kultúra és művészet
- A zsidó világszemlélet, a hellén filozófiák és a keresztény gondolatvilág összehasonlítása

A keresztény művészet

- A kereszténység kialakulása, elterjedése és eszmerendszere
- A korai kereszténység és a művészet
- A késő római és a bizánci művészet

A kereszténység és az állam

- A kelta kereszténység Írországból és Észak-Angliában
- Kultúra, vallás és képzőművészet a Karoling Birodalomban

A keresztény Európa a román kor idején

- A kereszténység és a hatalom
- Hódítások és kereszties hadjáratok

A keresztény Európa a gótika idején

- Fellendülés, pénz és hatalom a városokban
- A gótika virágzása és az egyház

Pogány motívumok a keresztény világban

- A szakrális művészet és a reneszánsz
- A pápai udvar hatása a művészetekre

A reformáció hatása a művészetre

- Az új eszmék hatása az életmódra, kultúrára
- Új megrendelői réteg, új igények, új műfajok

A katolikus egyház diadala

- A barokk művészet gyökerei
- Az ellenreformáció hatása a művészetre
- Új optimizmus, pompa, fényűzés

Keresztény szellemiségű művészet a barokktól napjainkig

- Hittérítés és művészet - a gyarmatok művészete
- Keresztény eszmeiség és helyi hiedelemvilág keveredése

A felvilágosodás művészete

- Ráció és művészet
- Ateista művészet

Művészet az ideológiák szolgálatában

- A szocialista realizmus művészete
- A Harmadik Birodalom művészete

Ideológiák napjaink művészetében

- Szubkultúrák, csoport ideológiák
- Kvázi kultuszok, rítusok
- Magánmitológiák

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korokat és irányzatokat, azok főbb stílusjegyeit

- a főbb vallásokat, azok mitológiáit, rítusait, teológiáját
- a kereszténység tanítását, történetét, egyházi művészetét
- a kereszténység helyét, szerepét az európai kultúra egyes korszakaiban

Legyen képes:

- tájékozódni a vallástörténet és a művészettörténet nagy korszakaiban
- önálló, alkotószellemű elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- felismerni és elemezni az egyes műalkotások mondanivalóját és közösségi szerepét

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A 19-20. századi művészetről tanultak új megvilágításba helyezése
- A művészet társadalmi funkciója, a társadalmi konvencióval való konfliktusa
- A művészeti törekvések és folyamatok létrejöttének és társadalmi fogadtatásának megértése

Tananyag

Realizmustól az impresszionizmusig

- Az uralkodó ízlés klasszikus felfogása és a pillanatnyi benyomásokat rögzítő új valóságfelfogás ellentéte

Az impresszionizmustól a fauvizmusig

- A művészet és a nyilvánosság újfajta kapcsolata
- Tudományos megalapozottság - rendszerezésre való törekvés
- Egyéni stílus, expresszív motívumhasználat

Az építészet és az ipari forradalom

- A hagyományos neo irányzatok és az új építészeti mozgalmak
- Az új építészeti feladatok kihívásai és a rájuk adott válaszok

A szecesszió

- Nyílt szembenállás, szakítás az akadémizmus felfogásával
- A szecesszió és az alkalmazott művészetek

Az avantgarde irányzatai és a hivatalos művészet

- A hagyománytisztelő és az úttörő művészet viszonya

Úttörők és epigonok

- Magányos alkotók és iskolák
- Az avantgarde művészet utóélete

Művészet és társadalom

- Művészet és politika
- Agitatív művészet
- Tiltott, túrt, támogatott művészet
- Művészet a rendszerváltozás után

Művészet és kommunikáció

- Művészet és manipuláció
- Művészet és üzlet
- A magas művészet és a közönség
- A giccs fogalma

Kortárs művészet

- Klasszikus hagyományok és azok tagadása
- Mesterségbeli tudás és eszköztelen művészet
- Professzionális és amatőr művészet

- Művészet és közönség

Vizsgamunka készítése

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében
- a művészet fogalmának „kitágulását” a 19-20. században
- a művészet társadalmi, ideológiai meghatározottságát, művészet és társadalom konfliktusainak különböző példáit
- a művész szerepének, feladatának, magatartásformáinak okait és következményeit a különböző korokban

Legyen képes:

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- ismertetni konkrét példákon keresztül a művészet társadalmi funkcióinak pozitív és negatív vonatkozásait, művészet és társadalom konfliktusainak lehetőségét
- önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével; más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében
- tudja olvasni, elemezni a tanult műalkotásokat

A tanuló legyen képes:

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és elemezni alkotásaikat
- felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy- és környezetkultúra világából
- önálló, alkotói szellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére – elfogadására

A Művészettörténet tantárgy művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet - max. 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a - tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző, összehasonlító képessége, az építészetről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, azok műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait

- ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait
- tudja elemezni a megismert műalkotásokat
- tud összehasonlító elemzéseket végezni
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, értelmező, eligazodó készség
- összehasonlító készség - műelemző készség
- műfaj- és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága
- kommunikációs készség

4 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Jelen Pedagógiai Program érvényes 2023. szeptember 1-jétől.

A tervezet felülvizsgálat – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – 2026. augusztus 31-én.

Az iskola Pedagógiai Programját a köznevelési törvény 26.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettség alapján az intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni: <http://tengertanciskola.hu>.

Az iskola diákönkormányzata Pedagógiai Program módosítását megismerte.

Kelt: Pócspetri, 2023. augusztus 30.

Belicza Milán
a DÖK elnöke

A szülői szervezet a Pedagógiai Program módosítását megismerte.

Kelt: Pócspetri, 2023. augusztus 30.

Kerékgyártónéné Tatár Krisztina
az SZMK vezetője

A Pedagógiai Programot az iskola vezetőjének előterjesztése alapján a nevelőtestület megtárgyalta és változásaival egybeszerkesztve elfogadta.

Kelt: Pócspetri, 2023. augusztus 31.

Szakácsné Bajnai Borbála
a nevelőtestület nevében

László Andrásné

A módosított Pedagógiai Programot jóváhagyom.

Kelt: Pócspetri, 2023. augusztus 31.

Huszárszki László
igazgató

A Tengertánc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának módosításával egyetértek, jóváhagyom.

Kelt: Nagykálló, 2023. augusztus 31.

Huszárszki László (ifj.)
a fenntartó képviselőjében